DİNE DÂVET

Bu kitabı tasnif eden ***MEVLANA FİRAKÎ,*** nakledilen haberlerden rivâyet eyler ki, Senedül-Mürselîn ve Hatemen Nebiyyin Muhammed Mustafa Sallâhu Aleyhi Vesellem'e Hak Subhânehû ve Teâlâ Cebrâil vasıtasiyle Kur'an-ı Kerîm'i göndererek halkı İslâm Dini'ne dâvet etmesini emreyledi. Hazret-i Rasûl Sallâhu Aleyhi Vesellem, evvela Hatice RadıyAllâu Anha'yı dine dâvet etti. Hazret-i Hatice bunu can-u gönülden kabul edip imân etti. Ondan sonra Hazret-i Ebû Bekir'i, sonra Hazret-i Ali'yi dâvet etti. Onlar da bu dâveti acabasız kabul ederek inandılar. Bunlardan sonra sair halkı dine dâvet ederek nurlu yolu seçmelerini teklif etti. Bu mübârek teklif karşısında, Allâh'ın hidâyetli kulları, derhal gaflet uykusundan uyanıp imâna gelerek İslâm dinine kavuştular.
Bundan sonra Ömer RadıyAllâu Anh imâna geldi ve Hazret-i Rasûl'ü Ashabıyla Rıdvanullâhi Aleyhim Ecmeîn'i alıp Kâbe'ye getirdiler ve Bilâl'e âşikâre ezan okutup namaz kıldılar.

İşte bu andan itibaren İslâm Dini âşikâr olarak yayılmaya başladı. Süratli yayılan Îslâm dinine dünya halkı dört elle sarılıp rağbet ve talip olup imâna gelmeye başladılar.

Kâfirler ve müşrikler, günbegün mağlup ve makhur oldular. Harbedecek halleri ve imkânları kalmadı, çaresiz kaldılar. Neticede bu vaziyet müşrikleri telaşa düşürdü. Medine ve Yemen cihetlerinin bütün müşrik âlimleri toplanıp Abdullah bin Selâm-ın yanına geldiler ve ona şöyle dediler:

'—Mekke'de Muhammed adında bir kimse çıktı. Nübüvvet (peygamberlik) dâvâsında bulunup halkı dininden çıkarmaya ve kendi dinine dâvet etmeye başladı. Bu kadar kimseyi dininden döndürdü ve kendi dinine aldı. Eski dinlerin hükmü bâtıl ve kitapları neshedildi.

Her kim benim dinime girmezse, kanı ve malı helâldir, diyor. Mallarımızı yağma edip ehlimizi esir ediyor, kiliselerimizi yıkıyor, kendilerine mabet etmektedirler. Bu halin tedbiri nedir, yâ Abdullâh?"

Bunun üzerine Abdullah, onlara şöyle dedi:
"—Tarih kitaplarında yazılıdır ki, âhir zamanda Muhammed adlı bir peygamber gelecek. Cümle peygamberlerin sonuncusu olacak. Dini Hak olup, dünyayı doğudan batıya kadar tutacak, tâ kıyâmete kadar hükmü bâkidir."

"—Peki, bunun o Muhammed olduğu nereden malumdur?.. Bunu nasıl bilelim?.." dediler.

Abdullah bin Selâm onlara:
"— İmtihan edelim. Kitaplarımızda bulunan ve İsâ ile Musâ'nın bilmiş oldukları muhtelif müşkül meseleleri ona da soralım. Şayet cevap verir ve müşkül meseleleri hallederse, onun kitaplarda adı geçen "Muhammed" ve âhir zaman peygamberi olduğunda şüphemiz kalmaz." dedi.

Bu teklife hepsi de razı oldular. Bütün kitabları toplayarak oturup çalıştılar ve kitablardan "KIRK" müşkil mesele çıkardı-lar. Ondan sonra Muhammed Mustafa'mn yanına geldiler ve de-diler ki;

"—Yâ Muhammed! Tarih kitaplarında kayıtlıdır ki, âhir za-manda "MUHAMMED" adlı bir peygamber gelecek ve son peygamber olup, dini ve ümmeti kıyâmete kadar bâki kalarak yürüyecekmiş...

Şimdi sen, âhir zaman peygamberliği dâvâsını edip hâlkı dinine dâvet ederek, bizim dinimize "hükmü kaldırılmış" demektesin.
Biz de: Sen âhir zamanda gelecek "Muhammed" değilsin, beyhude dâvâ ediyorsun, deriz. Cevabın nedir?"
Muhammed Mustafa Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz, yolunu şaşıranların bu sözlerini işitince, yüksek sesle şu âyetleri okudu:
"Muhammed -Âleyhisselâm sizin erkeklerinizden hiç birinin babası değildir ve lâkin Allâh'ın Resûlüdür ve Peygamberlerin hâtemidir ve Allâh her şeyi tamamen bilendir."
(Ahzab Sûresi, âyet 40)
O -Allâh-u Zişan-dır ki: Peygamberini hidâyet ile ve din-i hak ile gönderdi. Tâ ki, onu her din üzerine yükseltsin ve şâhid olmak için de Allâh-u Teâlâ kâfidir. Muhammed -Âleyhisselâm-Allâh'ın Peygamberidir.
(Feth Sûresi, âyet 28)

Bu âyetleri işiten müşriklerin bazıları, hemen imân ederek müslüman oldular. Diğerleri ise:

'—Yâ Muhammed! Bizim kitaplarımızda bazı meseleler vardır ki, âlimler cevap vermekten âcizdirler. Bunları sana sorarız. Eğer âhir zaman Peygamberi isen, bunlara cevap verebilirsin. Şayet veremezsen, senin âhir zaman Peygamberi olduğuna inanmayız." dediler.

Hazret-i Muhammed Mustafa Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz bunlara cevap vermeden önce Cebrâil yetişti:

"—Yâ Muhammed! Sakın üzülme! Hak Subhanehû Celle ve Âlâ beni sana gönderdi. Bu müşriklerin soracakları bütün suallerin cevabını sana talim edeyim. Cevaplarını vererek cümlesini imâna getirip Müslüman edesin. Hak Peygamber olduğun sâbit ve zâhir olsun." dedi.

Hazret-i Rasûl Aleyhisselâm şâd ve memnun olup, Hak Teâlâ Hazretlerine şükürler etti. Sonra yolunu şaşıranlara dedi ki:

"—Eğer suallerinizin cevaplarını verirsem ve siz de doğru olduğunu işitip kabul edecek olursanız... benim âhir zaman peygamberi olduğumu kabul edip inanır mısınız?.."

Hak yolundan sapanlar:

'—Evet! Seni Hak Peygamber bilip, dinini kabul eder ve ümmetin oluruz. Ancak, suallerimizin cevabını veremeyecek olursan, sende bu dâvâdan vazgeçip, halkı dine dâvet etmekten sarf-ı nazar eder misin?" dediler.
Hazret-i Rasûl Sallâhu Aleyhi Vesellem bu şartı kabul ettikten sonra, her iki taraf da sağlam şâhidler tuttu. Bundan sonra Hak yolundan sapanlar sorularını sormaya başladılar.
MEVLANA FİRAKÎ

BİRİNCİ SUAL

—Hak Subhanehû ve Teâlâ bu âlemleri kaç günde yarattı?.. Bu âlemlerin yaratılmasından haber ver, yâ Muhammed! dediler.
Server-i Enbiyâ Sallâhu Aleyhi Vesellem mübârek dudaklarıyla şöyle buyurdular:

Hak Subhanehû ve Teâlâ Hazretleri bu âlemleri altı günde yarattı, diye cevap verdi. Pazar günü başladı, cuma günü tamamladı. Pazartesi günü gökleri; salı günü ay ve yıldızları; çarşamba günü yerde ve denizde olan mahlûkatı ve yedi kat göklerde olan melekleri; perşembe günü yerleri ve cümle mahlûkatın rızkını taksim etti, ırmakları yürüttü. Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde şöyle buyurmuşlardır:

"**Ve orada, onun üstünden sâbit dağlar yaptı ve orada bereketler vücuda getirdi, araştıranlar için müsavî olmak üzere onun azıklarını dört gün içinde takdir buyurdu.**"
(Fussilet Sûresi, âyet 10)

Cuma yani beşinci gün Cenneti, Hurileri ve çeşitli nimetleri yarattı. Yine cuma günü Hazret-i Âdem'i ve Havva'yı yarattı ve cümle meleklerin Hazret-i Âdem'e secde etmelerini emreyledi. Melekler de Hazret-i Âdem'e secde ettiler. Cumartesi günü cümle eşya kemal ile vücut buldu ki, dünyada hiç bir şekilde eksik bir şey kalmasın. Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde

"Kasem olsun ki, gökleri ve yeri ve bunların aralarındakilerini altı günde yarattık ve bize yorgunluktan bir şey dokunmadı."
(Kaf Sûresi, âyet 38) buyurmuşlardır.

Cenâb-ı Hak Celle Celâluhû bu cihanı altı günde yarattım buyuruyor. Şimdi Cenâb-ı Hak kâdirdir ki, bir günde de yaratabilir, bir saatte de yaratabilirdi. Lâkin altı günde yaratmaktaki hikmet, âciz ve çâresiz kullar her hangi bir işte ecele etmesinler diyedir ve bu onlara bir örnektir.

Seyyidil Mürselin ve Hateme'n-Nebiyyin Muhammed Mustafa Sallâhu Aleyhi Vesellem buyurur ki:

"**Acele şeytandandır, sabır etmek Rahman işidir.**"
***

İKİNCİ SUAL
—Yâ Muhammed! Bize ilk yaratılan eşyadan haber ver, dediler. Hak Subhanehû ve Teâlâ Kemal-i kudretinden önce ne yarattı?..

Server-i Kainât Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevaben buyurdular ki:

—Hak Teâlâ Celle Celâluhû kudretinden evvela bir cevher yarattı. Yeşil zebercetten olan o cevherin büyüklüğü, Allâh'dan başka kimseye malum değildir. Hak Teâlâ Celle Celâluhû ve cevhere bir baktı, nazarının heybetinden o cevher titredi, su oldu. Bir dalga geldi kaynadı, buhar oldu, o buhar havaya çıktı durdu. Sonra suyun üzerinde köpük meydana geldi. Hak Subhanehû ve Teâlâ emreyleyerek havada duran buhar, tabaka tabaka yedi kısma ayrıldı. Sonra Hak Teâlâ'nın kemâl-i kudretinden o yedi tabaka buhardan yedi kat gökleri yarattı. Her birinin kalınlığı beş yüz yıllık yoldur. Bundan sonra o suyun yüzündeki dalga da yedi kısma ayırarak, bu yedi kısım dalgadan yedi kat yerleri yarattı. Her birinin kalınlığı beş yüz yıllık yoldur. Nitekim Hak Teâlâ Kelâm-ı Mecid'inde:

"**O kâfir olanlar bilmediler mi ki, muhakkak gökler ve yer bitişik bir halde iken biz onları birbirinden yarıp ayırdık ve her diri şeyi sudan yarattık, hâlâ imân etmezler mi?..**"
buyurmuşlardır. (Enbiya Sûresi, âyet 30).

Ondan sonra Hak Subhanehû ve Teâlâ Hazretleri bir melek yarattı. Ona yerleri ve gökleri getirmesini emretti. O melek boynunu uzattı, iki ellerini boynundan yukarı kaldırdı; birini maşrıktan, diğerini mağribten yana tâ arşın altına varıncaya kadar. Yedi kat yerleri ve yedi kat gökleri getirdi. Hâlâ bu şekilde duruyor ve kıyâmete kadar boynu üzerinde duracaktır. Meleğin ayakları havada boşlukta kalmıştı. Hak Subhanehû ve Teâlâ Hazretleri melâikelere Firdevs-i Âlâ'daki kızıl yakuttan bir sehpa getirmelerini emretti. Melâikeler getirerek o meleğin ayakları altına koydular. Fakat yine o yakut havada boşlukta kaldı. Daha sonra Hak Celle ve Âlâ Cennetten bir öküz gönderdi. O öküzün dört bin ayağı ve boynuzları yedi kat göklerden yukarı tâ arşa erişmişti. O yakutu bu öküzün iki omuzu arasına koydular, öküz yine havada boşlukta kaldı. Hak Subhanehû ve Teâlâ Cennetten bir kumkuma (bir nevi. su şişesi) gönderdi. Bu şişenin uzunluğu beşyüz yıllık yoldu. O şişeyi de öküzün ayakları altına koydular, o kumkuma da havada boşlukta kaldı.
Hak Subhanehû ve Teâlâ kemal-i kudretinden bir balık yarattı . O balığın adı "Leviyya" dır. Sonra melekler Allâh'ın emri ile o kumkumayı balığın sırtına koydular. Fakat balık da havada boşlukta kaldı.

Hak Subhanehû ve Teâlâ Kur'an-ı Mecid'inde bu balığı zikretmiştir.

"Nun ve Kalem'e ve yazdıkları şeylere and olsun ki..."
(Kalem Sûresi, âyet 1)

Kardeşim İsâ Aleyhisselâm dûa edip dedi ki:
"İlâhî! O balık ki, âlem onun arkasındadır, onu bana göster?'
Rabbul-âleminden hitap geldi ki:

"Yâ İsâ! Deniz kenarına git, onu orada âyan beyan görebilirsin."
Vaktaki İsâ Aleyhisselâm bu hitabı işitti, doğruca deniz kenarına gitti. Aniden denizden bir balığın başını çıkardığını gördü. Hazin hazin tesbih okuya okuya göğe süzüldü. Ardı arkası kesilmeden bir gün, iki gün ,üç gün, başka bir rivâyete göre kırk gün devam etti. İsâ Aleyhisselâm durmaktan yoruldu, fakat o balıkların sonu gelmedi. Bunun üzerine Hak Teâlâ'ya:

"Yâ İlâhî! Âlemi arkasında taşıyan balık bu mudur?" dedi. Hitab-ı İzze geldi ki:

"Yâ İsâ! Onun bu balık gibi günde yetmiş bin balık gıdası vardır."

İsâ Aleyhisselâm bu hitabı işitince düşüp bayıldı. Kendine geldiğinde şu tesbihi söyledi:

"Subhane'l-Melikü'l-Cebbâru'l-vâhidü'l-kahhâr."

O kumkumayı balığın sırtına koydukları zaman, balık halka şeklinde oldu ve kuyruğu ağzına geldi. Yedi kat gökler ve yedi kat yerler, Arş, Kürs, Levh ve Kalem onun arkasında kaldı. Hak Subhanehû ve Teâlâ kemâl-i kudretinden bir deniz yarattı. Hak Teâlâ'nın emri ile o balık denizde karar kıldı. Fakat o deniz de boşlukta kaldı. Yine Hak Subhanehû ve Teâlâ denizin altında havayı yarattı. Yaratılanların cümlesini bu havanın üzerinde tuttu. Allâh'ın izni ile tâ kıyâmete kadar bütün bunlar böyle kalsa gerektir.

ÜÇÜNCÜ SUAL
Müşrikler Peygamber Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimize üçüncü suallerini sordular ve:

—Göklerlerin ve mahlûkatlarından haber ver, yâ Muhammed! Hak Subhanehû ve Teâlâ yedi kat gökleri neden yarattı, isimleri nedir, meleklerin tesbihi ve adı nedir?.. Dediler.
Server-i Enbiyâ Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—Hak Subhanehû ve Teâlâ Hazretleri birinci kat semayı buhardan yarattı. Adı "Berkiâ"dır. Melekleri secdede ve tesbihleri "Subhane zilmülki vel melekûti"dir. Birinci kat semanın meleklerinin en büyüğünün adı "İsmail"dir. Bu melek çok büyük ve heybetli bir melektir. Bulut ve yağmurlar üzerine müekkildir. Onun izni olmadan yağmur yağmaz, katresi dahi onun hesabındadır.
İkinci kat sema has gümüştendir. Adı "Kaydum"dur. Melekleri rükûdadır, tesbihleri, "Subhane zi'l-izzeti vel-Ceberûti"dir. En büyüğünün adı "Mihail"dir. Meleklerin yarısı ateşten, yarısıda kardandır. Fakat birbirlerine zarar vermezler. Bu meleklerin tesbihi "Subhane men ellefe beyne selcin ve narin kemâellefe Beyne ibâdike" olup mânâsı pâk ve ulu olan Allâh'a, kar'a ve ateşe ülfet verir. Eğer şübhen varsa yıldızlara bak, tâ ki doğrulardan olasın.
Üçüncü kat kızıl yakuttan olup adı "Mâun"dur. Meleklerinin hepsi ayakta, rükûda ve secdededir. Tesbihleri "Subhane'l melikü'l-kuddûsü Rabbü'l-melâiketi verruhi"dir. En büyüklerinin adı "Safdâil"dir.
Dördüncü kat sema kızıl altındandır. Adı "Hakura"dır. Melekleri ayakta ve rükûdadır. Tesbihleri "Subhane'l-Hayyillezi lâyemût" dur. En büyüklerinin adı "Arkalun"dur.
Beşinci kat ak inciden yapılmış olup adı "Maun"dur. Meleklerinin tesbihi "Subhane'l-meliki'l-kuddüsi Rabbi'l-Melâiketi ve Rabbü'l-Rûhi"dir. Meleklerinin en büyüğünün adı "Esfâil"dir.
Altıncı kat sarı yakuttandır ve adı "Raka' "dır. Meleklerinin tesbihi "Subhane Rabbi külli şey'in Hâlikuhu" dur.
Yedinci kat sema nurdandır. Adı "Aribâ"dır. Meleklerinin tesbihi "Subhanellâhi adede halkıhî ve midâde kelimatihî"dir. En büyük meleklerinin adı "Refail"dir. Yedinci kat semade daha başka melekler vardır ki, onlara "Kerraku beytûn" derler. Onların sayısını Allâh'dan başka kimse bilmez. Her biri ayrı ayrı surette yaratılmışlardır, birbirlerine bakmazlar. Hepsi Cenâb-ı Hakkın gadab ve korkusundan ağlamaktadırlar. Kıyâmete kadar da ağlaşacaklardır. Onların ağlama sesleri insanların kulağına gelse, insanlar helâk olur. Mirac gecesi yedinci kat semada bu meleklerin ağlamalarını duyunca, kardeşim Cebrâil'e:
—Bu ağlayanlar kimlerdir?.. diye sordum. Cebrâil:
—Bunlar "Kerrûbiler"dir. Senin günâhkâr ümmetlerin için ağlaşırlar. Hak Teâlâ rahmet edinceye kadar ağlaşacaklar." dedi.
Yedinci kat semada bunlardan başka bir de deniz vardır.Uzunluğu otuz yıllık yoldur. Bu denizde de melekler vardır. Bunların da tesbihleri; Hak Teâlâ Hazretlerine kıyâmete kadar Muhammed ümmeti için ağlamaktır.

DÖRDÜNCÜ SUAL
—Yâ Muhammed! Şimdi Arş ve Kürsî'nın sıfatlarından haber ver. Hak Teâlâ Arş ve Kürsî'yi nasıl ve neden yarattı?.. dediler.
Server-i Enbiyâ Sallâhu Aleyhi Vesellem cevap buyurdular:
—Hak Teâlâ Arş ve Kürsî'yi nurdan yarattı. Kürsî'nin büyüklüğünün yanında yedi kat yerler ve gökler bir sofra gibidir. Arşın büyüklüğü, Kürsî'nin yanında bir çöldeki harman gibidir.
Hak Subhanehû ve Teâlâ bir melek yarattı. Adı "Herkâil"dir. Onsekiz bin kanadı vardır. Bu melek Arş'ın büyüklüğünü seyretmeyi arzu etti. Cenâb-ı Hak cümle eşyanın sırrına vâkıf olduğundan, bu meleğin sırrına da vâkıf oldu ve bu meleğe onsekiz bin kanat daha verdi ki:
—Otuzaltı bin kanadla Arş'ı seyret, diye emreyledi.
Herkâil ismindeki bu büyük melek otuzaltı bin kanadiyle üç bin yıl uçtu, yoruldu. Hazret-i İzzetinden emir olunduğunda yine üç bin yıl uçtu, yoruldu. Tekrar uç diye emrolundu, üç bin yıl daha uçtu. Âciz ve mecalsiz kaldı ve gördü ki dokuz bin yıl uçmakla, henüz Arş'ın bir ayağına dahi erişememişti. Bu arzusundan pişmanlık duyarak ağladı. Bunun üzerine Hak Teâlâ'dan şöyle bir emir geldi:
—Yâ Herkâil! Eğer kıyâmete kadar uçsan, Arş'ın bir ayağına dahi erişecek değilsin.

BEŞİNCİ SUAL
—Yâ Muhammed! Arş'dan haber ver. Arş ne üzerine konuldu? dediler.
Server-i Enbiyâ Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap verdi ki:
—Hak Subhanehû ve Teâlâ önce dört melaike yarattı. Bu heybetli meleklerin her birinin biri sağda, biri solda olmak üzere birbirinden farklı tam dörder yüzleri vardı. Suretleri de birbirinden ayrı idi. Hak Subhanehû ve Teâlâ'nın yanında onlardan daha mükerrem, şerefli melâike yoktur.
Ondan sonra Arş'ı yarattı. Arş'ı bu büyük meleklerin boyunları üzerine koydu. Hamele-i arş bunlardır. Başları arş altında, ayakları yedi kat yerden aşağıdır. Bu sırlara Hak Teâlâ'dan başka kimse bilmez. Kardeşim Cebrâil'in haber verdiğine göre, başlarının olduğu yerden ayaklarının olduğu yere kadar olan uzaklık ikiyüzyetmiş yıllık yoldur. Bu melekler başlarını öne eğmiş olup, Arş'ı boyunları üzerinde götürmüşlerdir. Hak Subhanehû ve Teâlâ cümle meleklere emreylemiştir ki, her sabah-akşam nöbetleşerek Arş'ı üzerinde taşıyan bu meleklere selâm vereler. Cenâb-ı Hak kavl-i keriminde:

"Arşı yüklenmiş olanlar ve onun etrafında bulunanlar, Rabblerinin hamdiyle tesbihte bulunurlar ve O'na imân ederler ve imân etmiş olanlar için mağfiret dilerler. Yarabbî... Sen her şeyi rahmet ile ve ilm ile kuşatmışsındır." (Mü'min Sûresi, âyet 7)

buyurmuştur. Bu melekler "Hamele-i Arş" diye adlandırılmışlardır.

ALTINCI SUAL
—Yâ Muhammed! Arş Horozundan haber ver. Yedinci kat semada ne vardır ki, onun vücudundan yeryüzüne rahmet yağar?..
Server-i Enbiyâ Sallâhu Aleyhi Vesellem şöyle cevap verdi:
—Hak Subhanehû ve Teâlâ yedinci kat semada bir direk yaratmıştır. Yeşil zümrütten olan direğin üzerinde bir kubbe vardır. Ak inciden olan bu kubbenin üzerinde horoza benzeyen bir kuş yaratmıştır. Renkli cevherlerden beşyüz kanadı olan bu kuşun her kanadında bin yelek vardır. Her yelek üzerinde yeşil hat ile şu üç yazı yazılmıştır:

Birincisi: "**BİSMİLLAHIRRAHMANİRRAHİM**"
İkincisi: "**LÂİLÂHE İLLALLAH MUHAMMEDÜN RASÛLÜLLAH**"
Üçüncüsü:"**KÜLLÜ ŞEY'İN HÂLİKÜ İLLÂ VECHEHU LEHÜL HÜKMÜ VE İLEYHİ TERCEÜN**"

Bu kuş her vakit kanatlarını birbirine açar. Her açtığında, dünyadaki Cennetlik olanların üzerine Hak teâlâ'nın rahmeti nisan yağmuru gibi yağar. Bu kuş kanatlarını birbirine vurur, kanatlarının yeleğinden türlü sesler çıkar. Cennetin ağaçları bu rüzgarla çırpınır, yapraklarını birbirine vurarak cünbüşe gelir. Yine bu kuşun sesinden, Cennete velvele düşer. Huriler, Cennetin köşklerinin derecelerinden başlarını çıkarıp birbirlerine müjde ederler ve şöyle derler:
—Muhammed ümmetinin namaz vakti geldi. Şimdi bizim dünyadaki çiftlerimiz, Hak Teâlâ'nın ibâdetiyle meşgul olurlar.
Hak Teâlâ'dan bu kuşa nida gelerek der ki:
—Ey kuş! Sana ne oldu ki böyle feryad edersin?.. Kuş, niyaz ile:
—Ya ilâhî! Dünyadaki mü'min kulların ibâdetle meşgul oldular. Onlara rahmet taleb ederim, der.
Hak Teâlâ'dan hitab-ı izze gelerek:
—Yâ kuş! Kendi fazl-ı keremimden kullarımı beş kere rahmetime layık kılarım. Emrettiğim namazı günde beş vakit kılan kullarıma Cehennem ateşini haram edip, Cennetin rahatlığını nasib ederim.
Hak Teâlâ'nın bu hitabına nail olan bu kuş, o zaman sakinleşir.

YEDİNCİ SUAL
—Yâ Muhammed! Şimdi Beytilmamur'dan haber ver. Beytilmamur nedir, neden yaratılmıştır, ne iş içindir ve şimdi nerededir?..

Server-i Enbiyâ Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap verdiler ki;

Beytilmamur, Firdevs-i Âlâ'da kızıl yakuttan bir evdir. Hak Subhanehû ve Teâlâ Âdem peygamberi yarattığı zaman meleklere müjdeler verdiler ve:
—Yeryüzünde halife yarattım, varın secde edin! buyurdular. Bunun üzerine melekler gelerek Hazret-i Âdem'e secde ettiler ve daha sonra da onu alıp Cennete götürdüler.
Hak Teâlâ Cennette, Âdem'den Havvayı yarattı. Âdem'e Havva ile çift olması emrolundu. Aynı zamanda ona Cennetin bütün nimetlerinden ve şerbetlerinden faydalanmasını, yalnız buğdaya yaklaşmamasını emreyledi. Bununla ilgili olarak cenâb-ı Hak kavl-i keriminde:

"Ve ey Âdem!.. Sen ve eşin Cennette ikamet ediniz, dilediğiniz yerden yiyiniz ve şu ağaca yaklaşmayınız."
(A'raf Sûresi, âyet 19) buyurmuştur.

Ne hikmet ise sonunda Hak Teâla'nın bu emrini unutup buğdaydan yedi. O zaman Hak Teâlâ meleklere Âdem ve Havva'yı Cennetten çıkarıp dünyaya indirmelerini emreyledi. Hazret-i Âdem Hindistana, Hazret-i Havva da Cidde'ye inerek Cennetten mahrum oldular. Âdem Havva'dan ayrı düşüp Serendip Dağı'nın yükseklerinde ağlamaya başladı. Onun ağlamasına dağlar taşlar dayanamayıp kendisiyle beraber ağladı. İkiyüz yıl ağladıktan sonra Hak Teâlâ Âdem'in tevbesini kabul ve merhamet edip meleklere Firdevs-i Âlâ'dan beytil-mamuru yeryüzüne indirmelerini emreyledi. Şimdiki Kâbe'nin yerine koydular. Kâbe onun yerindedir. Beytilmamurun iki kapısı vardır. Biri maşrık ve biri mağrib tarafma açılır. İçinde üç kandil vardı. Cennet kandillerinden olan bu kandillerin yüzü ne kadar yeri aydınlattı ise, o yerler Kâbenin yeri olmuştur.
Hak Subhanehû ve Teâlâ meleklere Beytilmamuru tavaf etmelerini emreyledi. Yedi kat semada olan melekler yeryüzüne inerek tavaf etmeye başladılar. Hak Subhanehû ve Teâlâ Âdem Peygambere de gelip Beytilmamureyi tavaf etmesini emreyledi. Bunun üzerine Âdem Hindistan'dan Hicaz'a gelerek Beytilmamureyi ziyaret etti, melekler ona tavaf etmesini öğrettiler. Tavaf ve hac ederek oradan Arafat Dağı'na çıktı. Burada Hak Teâlâ'nın lütfuna erişti. İki bakımdan şâd ve mutlu oldu.
Biri; bütün günâhları affolup Allâh'ın makbul dergâhı oldu.
Diğeri; mûnisi ile buluştu, sonra Havva'yı alarak Hindistan'a geldiler. Her ikisi de yılda bir kere Hint'ten Hicaz'a gelip Beytilmamureyi tavaf ederlerdi. Ömürleri sona erdiğinde Havva Cidde'de, Âdem de Hindistan'da idi.
—Yâ Muhammed! Âdem Hint'de, Havva Cidde'de kaldı, sebep nedir? diye sorduar.
Peygamber Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular ki:
—Âdem ve Havva'nın vücutları Cennet havasıyle beslenmiştir. Âdem'e Cennette buğdayı şeytanın teşvikiyle Havva yedirdi. Şeytan ebedî olarak Allâh'ın rahmetinden uzâklaştırıldı. Havva'nın Cidde'ye düşmesine sebep budur. Günâh, Havva tarafından geldi. Âdem'e buğdayı o yedirdi. Cidde'nin gayet sıcak bir yer olması ondandır ki, günâhının mükâfatı olsun. Bir de budur ki, Âdem ile Havva birbirlerinden ayrıldılar. Âdem Aleyhisselâm günâhları için Hak Teâlâ'nın gadabından ve Havva'nın hasretinden ağlardı. İşte bu sebeblerden yalnız ıssız bir yere indirildi.
Bir başka sebep de şu idi ki, Âdem'in toprağı Hint'ten, Havva'nınki Cidde'den idi.
Bir başka sebep de, Hindistan'ın havası Cennet havasına daha yakın olduğundan sıcak ve soğuktan çok ızdırab çekmesin, helâk olmasın. Onun için bu kadar peygamberlerin evveli ve sonu, bu cihan halkının atasıdır.
Soru soranlar Peygamber Efendimiz sözünü tekrar kestiler ve:
—Yâ Muhammed! Beytilmamur şimdi neredir? dediler. Server-i Kâinat Efendimiz cevap verdiler ve:
—Beytilmamur Hazret-i Âdem'den sonra Nuh Peygamberin zamanına kadar yeryüzünde idi. Hak Teâlâ Nuh Peygamberin dûasiyle yeryüzünü Nuh tufaniyle gark edeceği zaman, meleklere emrederek Beytilmamureyi dördüncü kat semaya çıkardılar. Melekler tarafından tavaf etmek üzere şimdi dördüncü kat semadadır.
Hacer-i Esved-Karataş Kâbe'nin bir köşesindedir. O, Beytilmamureden yadigar kalmış olan yakuttur. Nuh Tufanında karataş oldu. Şimdi Hacer-i Esved dedikleri odur. Allâh'ın emri ile o vakitte melekler, Beytilmamureyi semaya çıkardılar. Yedi kat göklerin melekleri içine sığdılar. Hak Teâlâ, içinde yeşil zümrütten bir minber yarattı ve üç kapısı vardı. Biri sarı yakuttan, diğeri yeşil zübercedden, üçüncüsü de altından idi. Daha sonra ak inciden bir mihrap ve mihrabın önünde de türlü türlü cevherlerden sedir yarattı. Beytilmamurun ortanca kapısının üzerine ak elmasdan bir minare yarattı ki, cuma günü dünya mü'minlerinin müezzinleri minarelere çıkıp ezan okuduklan vakit, Hak Teâlânın emriyle Cebrâil o minareye çıkıp ezan okur. Onun sesini işiten yedi kat göklerdeki meleklerin cümlesi de Beytilmamurede toplanırlar. Sonra Mikâil minbere çıkarak hutbe okur. Onun hutbesi dünya hutbeleri gibidir. Hutbeyi bitirdikten sonra da dünya imamları gibi mihraba geçerek imamlık eder. Bütün melekler ona uyup cuma namazlarını kılarlar. Namazlarını tamamladıktan sonra Cebrâil ayak üzere durur ve:
—Yâ Melâikeler! Siz şâhid olun ki, Hak Teâlâ bana bu cuma namazının müezzinliğinden ne kadar sevâb verdi ise, ben de bütün bunları dünyada Muhammed ümmetinin Allâh rızası için müezinlik edenlerine bağışladım, der.

Sonra Mikâil:
—Yâ Melekler! Şâhid olun. Bugün Hak Teâlâ bana, imamlıktan ne kadar sevâb verdi ise, ben de bunlarm hepsini dünyada Allâh rızası için imamlık yapanlara bağışladım, der.
Daha sonra bütün melekler:
—Şâhid olun. Bugün bu kıldığımız namazdan ne kadar sevâb hâsıl oldu ise, biz de bunların hepsini dünyada Muhammed ümmetinin ihlâs ile cuma namazını kılanlarına bağışladık, derler.
Ondan sonra Hak Teâlâ hitap ederek şöyle buyurur:
—Yâ meleklerim! Benim huzurumda cömertlik gösteren sizler tanık olun ki, her kim bugün dergahında yüzünü yere koyar, cuma namazını kılarsa, kendi keremimden ve ihsanımdan o kuluma hesapsız olarak rahmetimi nasip ederim."
Beytilmamur hakkında Hak Teâlâ kelâm-ı kadiminde şöyle buyurmuştur:

"Kasem olsun Tûr'a. Ve yazılmış bir kitaba. Yazılmış bir ince deride. Ve Beyt-i Mâmura. Ve yükseltilmiş tavana."
(Tûr Suresi, âyet 1-5)

SEKİZİNCİ SUAL
Müşrikler yedinci suale güzel bir cevap aldıktan sonra sekizinci suallerini sordular ve:
—Yâ Muhammed! Cennetten haber ver. Hak Teâlâ Cenneti neden yarattı, sıfatları nedir ve bugün nerededir? dediler.
Hazret-i Fahri Kâinât Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap verdiler:
Hak Teâlâ, Cenneti nurdan ve sekiz kat yarattı. Bugün yedinci kat göktedir ve birbirinden ayrıdır. Nitekim gökler de ayrı ayrıdır ve birbirlerinden yüksektir. Hepsinden yüksek olan da Firdevs-i Âlâ'dır. Herbirinin ayrı ayrı adı da vardır.
Birincisinin adı **Dârüsselâm**, ikincisinin adı **Dârülkarar**, üçüncüsünün adı **Dârülhuld**, dördüncüsünün adı **Cennetü'l-Me'vâ**, beşincisinin adı **Cennât**, altıncının adı **Cennâtül-Naim**, yedincinin adı **Cennâtü Adn** ve sekizincinin adı da **Firdevs-i Âlâ**'dır. Her bir Cennet çeşitli cevherlerden yaratılmıştır.

Dârüsselâm kızıl yakuttan, Dârülkarar hâlis altundan, dârülhuld ham gümüşten, Cennetü'l-Me'vâ inciden, Cennât yeşil zübercedden, Cennâtülnaim lailden, Cennâtü Adn zümrütten ve Firdevs Cenneti has nurdan yaratılmıştır. Bütün bunların kapılarını çeşitli cevherlerden öyle mükemmel, öyle murassa bir şekilde yarattı ki, her birinin eni ve boyu beşyüz yıllık yoldur. Her birinin kapısında:
"Ene la üazzibe men kale Lâilâhe illallâhü" yazılıdır.
"Ben öyle bir Allâhım ki, benden başka ilâh yoktur. Benim eşsiz olduğuma şeksiz şübhesiz inanan ve ihlâsla bir kere —Lâilâhe illallâh— diyen bir kuluma azab etmem. Kemâl-i keremimden o kulumu, hesapsız sualsız bu makamlarda rahat ettiririm."

DOKUZUNCU SUAL
—Yâ Muhammed! Hak Teâlâ Cennetteki Havz-i Kevser'i ve Tuba Ağacını neden ve niçin yarattı?..
Hazret-i Fahri Kâinât Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—Hak Teâlâ Havz-ı Kevser'i Cennette benim için yaratmıştır. Nitekim Kur'an-i Kerîm'inde:

"Şüphe yok ki: Biz sana kevseri verdik. Artik Rab'bin için namaz kil ve kurban kesiver. Muhakkak ki, o sana buğz edendir, Ebterdir."
(Kevser Sûresi, âyet 1-3) buyurmuştur.
O Havzın büyüklüğü Safa'dan Yemen'e üç yüz fersah yoldur. Onun suyu Arş'ın altından Firdevs-i Âlâ'ya gelir. Bu su, yaydan atılmış bir ok gibi hızlı akar. Rengi kardan ak, lezzeti şekerden şirin, kokusu misk ve anberden güzeldir. Her kim o sudan bir bardak içerse, bir daha susamaz ve ölmez. (Buradaki ölüm mecazidir, müslümana zaten ölüm yoktur.) O havzın kenarları altundan, toprağı misk ve anberden, içindeki taşlar inciden ve mercandandır. O havzın kenarında renk renk cevherlerden yapılmış yıldızlar sayısınca bardaklar vardır. Kıyâmet gününde evvelîn ve âhirin cümle ashabım o bardaklar ile ümmetime su vereceklerdir. O kevserden su içecek olanlar kimlerdir derseniz, dünyada bir nesneye sahip olamamış ümmetimin fakir kullandır.
Tuba Ağacı benim makamımdır. Altundan yapılmış olup o kadar büyüktür ki, güneşin nuru dünyada her yere eriştiği gibi, onun da sekiz Cennette bir köşk, saray ve kasır makam yoktur ki, Tûbânın onda dalları erişmemiş olsun. Her dalında çeşit çeşit meyveler vardir: Cennet ehli ne çeşit meyve yemek isterse, hemen o yemiş eline gelir. Tuba'nın dalları yakuttan olup altı gülizar ve mürizardır. Cennet ehlinden her hangi bir kimse didâr müşâhede etmek istese, Tuba ağacının dibine gelir. Melâikeler üzengileri altundan, eğerleri murassa cevherlerden Buraklan hazırlar ve:
'— Müjdeler olsun! Hak Teâlâ sizi ziyafete dâvet ediyor." diyerek mutlu kişileri Buraklara bindirip Cennet sokakları içinden Hak Teâlâ'nın Mihmanhânesine indirirler. Bu mutlu insanlar Hak Teâlâ'nın çeşit çeşit nimetlerini yiyip içerler ve selâmını işiterek makamlarına geri dönerler.

ONUNCU SUAL
—Yâ Muhammed! Bize yedi kat yerlerde ve mahlûklarından haber ver. Hak Teâlâ yedi kat yerleri nasıl yarattı ve her birinin adı nedir? Her birinde yaşayanlar kimlerdir? Dediler.
Hazret-i Fahri Kâinât Sallâhu Aleyhi Vesellem cevap buyurdular:
—Hak Teâlâ yedi kat yerleri yarattı. Her birini diğerinden aşağı ve her birinin aralığını hava boşluğu ile doldurdu. Bunların birbirinden uzaklığı beşyüz yıllık yoldur. İlk yeri Âdem'e mesken kıldı.
İkinci yeri yel hazinesi yapti ki, muhtelif yeller orada saklıdır. Ad kavmini helâk eden yeller gibi.
Üçüncü yerde bir taife vardir ki, yüzleri köpek yüzü gibi, elleri insan eli, kulakları sığır kulağı, ayakları koyun ayağı gibi, fakat tabiatları melek gibidir. Taifetül-ayn da Hak teâlâ'ya isyan etmişlerdir. Kıyâmet gününde onlara ne sevâb ve ne de ceza vardır.
Dördüncü yerde Hak Teâlâ'nın kibrit taşı hazinesi vardır. Cehennem ateşine kuvvet vermek için her bir taşı bu dünya dağı gibidir. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde şöyle buyurmuşlardır:

"Artık o ateşten sakınınız ki, onun çırası, bir takım insanlar ile taşlardır."
(Bakara Sûresi, âyet 24)
ve:

"Onu yakacağı insanlardır ve taşlardır. Üzerinde iri gövdeli, sert tabiatlı melekler vardır; onlar, Allâh'ın kendilerine emrettiği şeyde âsî olmazlar ve emrolundukları şeyi yapiverirler."
(Tahrim Sûresi, âyet 6)
Beşinci yerde akrepler vardır. Her biri deve gibi olup kuyrukları selâsil ağlâl gibi her birinin kuyruğunda üçyüz batman zehir vardır. Eğer o zehirden bir katresi denize damlasa, denizdeki bütün mahlûkatlar helâk olurdu.
Altıncı yer Cehennem ehlinin ruhlarının yeridir. Cehennem ehli olanların ruhlarını azab melekleri alıp

Siccîn Cehennemine götürürler. Tâ kiyâmete kadar... Nitekim Cenâb-i Hak Kitâb-ı Kerîm'inde:

"Şübhe yok ki: Facirlerin yazısı elbetteki Siccîndedir. Siccînin ne olduğunu sana ne şey bildirdi? —O— bir yazılmış kitabtır."
(Mutaftïfin Sûresi, âyet 7, 8) buyuruyor.
Yedinci yer iblis Aleyhi lâne'nin yeridir. Bütün tâbileri ile orada oturur. Kendisi bir taht üstünde oturur. Devler ve periler onun etrafını kuşatmış olup yeryüzünde insanoğluna yaptıklan fesatları arzederler. Bunlardan hangisinin şerri ve fesadi fazla ise, onu alıp kendisine diğerlerine göre daha yakin eyler. Hak Teâlâ kemâl-i keremi ile Muhammed ümmetini onun şerrinden emin eyleye.

ONBİRİNCİ SUAL
Müşrikler Peygamber Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimize soru sormaya devam ettiler ve:
—Yâ Muhammed! Cehennem'den ve derecelerinden haber ver. Hak Teâlâ Cehennemi neden yarattı, nasıldır ve her derece kimler için yaratılmıştır?.. Dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât cevap verdiler ki:
—Hak Teâlâ bunların cümlesini kendi hışmından yarattı. Yedi yer yarattı. Yedinci kat yerden yetmiş yıllık yol yaratıp, azabları birbirinden uzaklaştırdı. Her Cehennemin ayrı ayrı bir adı vardır. Birinci Cehennemin adi iki tane olup biri hâviye, diğeri Es-fel'dir. Kur'an-ı Kerîm'de:

"Şüphe yok ki; münafıklar ateşin en aşaği tabakasındadırlar."
(Nisa Sûresi, âyet 145) buyurulmuştur.
İkinci Cehennemin adi Hutame'dir. Kur'an-ı Kerîm'de:

"Yok yok öyle değil, elbette ki: O hutameye atılacaktır. Hutamenin ne olduğunu sana ne şey bildirdi?.."
(Hümeze Sûresi, ayet 4) buyurulmuştur. İkinci kat Cehennem Firavun ve arkadaşlarınındır.
Üçüncü kat Cehennemin adı Sakar'dır. Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"Ve kendilerine —tadın Cehennemin dokunuşunu— denilecektir."
(Kamer Sûresi, ayet 48) buyurmuştur. Bu makam zındıkların yeridir.
Dördüncü kat Cehennemin adi Lezzi'dir. Cenâb-ı Hak Kur'ân-ı Kerîm'inde:

"Hayır... Asla... Şüphe yok ki: o bir mühim ateştir."
(Mearic Sûresi, âyet 15) buyurmuştur. Bu makam tersâlar yeridir.
Beşinci Cehennemin adı Seîr'dir. Cenâb-i Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"Ve diyeceklerdir ki: eğer biz işidir olsa idik veya akılâne düşünse idik, biz bu çılgın Cehennemin yârâni arasında bulunmuş olmaz idik."
(Mülk Sûresi, âyet 10)
buyurmuşlardır. Bu makam saibler ve Hırıstiyanların yeridir.
Altıncı kat Cehennemin adi Gayyâ'dir. Cenâb-i Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"Artık yakinda Cehennem deresine yetişeceklerdir."
(Meryem Sûresi, âyet 59)
buyurmuşlardir. Bu makam sihir yapanların, şarkı söyleyenlerin yeridir.
Yedinci kat Cehennemin adı Cehennem'dir. Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"**Ve muhakkak ki, onların hepsine elbette vaad olunmuş Olan yer, Cehennemdir. Onlar için yedi kapı vardır. Herbir kapı için onlardan ayrılmış bir cüz vardır."**
(Hicr Sûresi, âyet 43-44)
buyurmuştur. Burası dünyadan tevbesiz giden ümmetler içindir. Günâhları kadar azap çekecekler ve sonra Cennete gireceklerdir. Yedinci Cehennem bütün Cehennemlerden hafif olup azabı da hafiftir. Ateşi de diğer Cehennemlerden soğuktur. Böyle olduğu halde onun ateşinden bir dirhem miktarı dünyaya bıraksalar, beşyüz fersah alandaki bütün mahlûkatı helâk ederdi.
Bu yedi kat Cehennemde yetmişbin şehir ve her şehirde yetmişbin hane, her hanede yetmişbin oda ve her odada yetmişbin mahzen ve her mahzende yetmişbin sandık ve her sandıkta yetmişbin türlü azap vardır. Allâh korusun bu azabların hiç biri birine benzemez ve birbirinden şiddetlidir. Vah o kimselere ki, onların içine girseler gerektir.
"Rabbenâ vakinâ azâbennâr."

ONİKİNCİ SUAL
Allâh'ın birliğine inanmayanlar bundan sonra sorularma devamla:
—Yâ Muhammed! Melekülmevtten haber ver. Azrail'in sıfatları nasıldır ve ne iş için yaratılmıştır? dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—Melekülmevt, bir melektir. Dördüncü kat semadadır. Hak Teâlâ'nın emri ile ruhlar üzerinde görevlidir. Sıfatı şöyledir: Hak Teâlâ o gece Cebrâil'i gönderip beni Miraca dâvet etti. Cebrâil
ile birlikte dördüncü kata vardiğimiz zaman, orada bir kürsü üzerine oturmuş? olan ve devamlı önündeki levhaya bakan, heybetli bir melâike gördüm. Cebrâil'e:
'—Bu kimdir?" diye sordum. Cebrâil:
'—Yâ Rasûlüllah! Bu, Azrail'dir. Hak Teâlâ'nın emri vardır, levhadan başka yere bakmaz." diye cevap verdi. Ve daha sonra ona dönerek:
"Bu gördüğün iki cihan serveri Muhammed Rasûlüllah'tır (s.a.v). Yedi kat semada ne kadar melek varsa, Allâh'ın sevgili kulunu ziyaret etmek için hazırlanarak ümitlenmişlerdir." dedi. Bu haberi işitince Azrail ayağa kalktı, yanıma geldi ve selâm verdi. İzzet ve hürmetler ile beni yanına alıp:
'—Yâ Habiballâh! Bilemedim." diyerek özürdiledi. Bundan sonra:
"—Yâ Azrail! Sen, dördüncü kat semada durmuşsun, yeryüzündeki canlıların canlarını nasıl alırsın?" diye sordum. Azrail:
' —Yâ Rasülallâh! Bu gördüğün Levh-i Mahfuz'dur. Benim elimdedir. Ben daima ona bakarım. Yeryüzünde bir adamın veya bir canavarın ömrü sonuna erişip eceli gelse, bu levhadan bana malûm olur. Bu sağ tarafımda duranlar rahmet melekleri, sol tarafımda duranlar da azap melekleri olup hepsi de benim işaretimi beklerler. Tarfetül ayna bir anda erişirler. Eceli gelen mü'mine ise rahmet meleklerinden gönderiirim. Cennet armağanları ile gidip kolaylıkla incitmeden canını alırlar. En yüce makamlara eriştirirler ve kevseri de önüne koyarlar. Eceli gelen şakî ise azap meleklerini gönderiirim. Onlar gidip türlü türlü azaplar ile hapis canını alırlar ve siccîne birakırlar yâ Rasülallâh." dedi. Ondan sonra:
'—Yâ Muhammed! Beni ol Hazrette şefâatten unutmayasın ki, şefâatçiların en şefâatçisi sensin." dedi.
Melekülmevt —ölüm meleği— sualinin cevabını böyle buyurdu.

ONÜÇÜNCÜ SUAL

Allâh'ın birliğine inanmayan müşrikler sorularına devam ediyorlar ve suallerini sormaya devam ederek:
—Yâ Muhammed! Münker ve Nekir hallerinden haber ver. Münker ve Nekir niçin yaratıldı? dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât cevap buyurdu:
—Hak Teâlâ iki melek yarattı: Bunların birinin adı Münker, diğerinin adı ise Nekir'dir. Cenâb-ı Hak onlara; vefat eden bir kimse eğer saîd ise onun yanına en güzel bir surette gitmelerini ve eğer şakî ise çok korkunç bir surette gidip gözlerinden ateşler saçar gibi sualler sormalarını emir buyurdu. Ellerinde ateşten dağlar tutarlar. Dünya ehli biraraya gelse onları yerinden sökemezler.
Mü'min vefat etmezden evvel rahmet melekleri nurânî yüzleriyle gelirler, vefat edecek kimsenin başucunda dururlar. Ellerinde Cennet ipeklerini tutarlar, daha sonra ölüm meleği —melekülmevt— gelir ve müslümanın ruhuna hitaben:
—Ey ruh! Allâh-u Teâlâ'nın izni ile gel! Bu kal'adan dışarı çık. Allâhu Teâlâ'nın emri ile Allâh'ın rahmetine kavuş, der ve o mü'minin canı kolaylıkla çıkar.

"Allâümmec'alnâ minhüm birahmetike yâ erhamerrâhimin."
Bundan sonra o mü'minin ruhunu rahmet melekleri ipeklere sarıp yedinci kat semaya çıkarırlar. Hak Teâlâ'nın emri ile o kimsenin adı saîd defterine yazılır. Sonra rahmet melekleri o ölünün ruhunu, cesedi defin olunduktan sonra yine cesedine götürür, bırakırlar. Sonra Münker ve Nekir adlarındaki sual melekleri gelerek sual sorarlar:
Men Rabbüke-Rabbin kimdir?
Ve mâ Nebiyyüke - Ve Peygamberin kimdir?
Ve mâ Dînuke - Ve dinin kimin dinidir?
O mü'min cevap verir:
"Rabbim, Rabbül Âlemindir, dinim ise İslam Dini'dir."
Münker ve Nekir yine sorar:
"Şu kimsenin hakkinda ne dersin?.. Onu bize Allâh-u Teâlâ gönderdi. Hak Rasûlü'dür. Her ne söyledi ise gerçektir. Amelin nedir?"
Müslüman bu sualle:
"Amelim Kur'an'dır. Allâh'a ve Rasûlü'ne, Kur'an'a ve kitablarına ikrar ve itikad ettim." der. Ondan sonra o mü'minin kabrini "İrem bağı" kadar büyük edip Cennetten dereceler açarlar. Daha sonra güler yüzlü ve misk kokulu bir kimse gelerek selâm verir ve der ki:
"—Vaktin hoş olsun. Sana saadetler arzederek bahtiyarlardan eyledim."
Kabrin sahibi: "Sen kimsin?" diye sorar.
'— Ben senin dünyada yapmış olduğun güzel amellerinim. Kiyâmete kadar sana arkadaş olacağım." der.
Fakat, her hangi bir kimse dünyadan şakî giderse, azap melekleri çirkin yüzleriyle siyah elbiseler giyerek onun arkasında dururlar. Sonra Azrail gelip der ki:

'—Ey mındar can! Gel bu pis vücuttan çık. Bilmiş ol ki, Hak Teâlâ'nın hışmı ve gadabı sana gelip erişecek."
Azrail'den bu sözleri işiten ruh, bedenden çıkmaya başlar. Bunun üzerine melekülmevt —ölüm meleği— sözlerine devamla:
'—İbâdet etmezdin, Allâh'tan korkmazdın." diyerek türlü türlü azablar ederek ruhunu alır. Azap meleklerine emreder, o habis ruhu Cehennem elbiselerine sararlar ve çirkin kokular sürerek semalara çıkarırlar. Melekler o çirkin kokuların kokusunu duyunca semaların kapılarını açmazlar. Hak Teâlâ'dan "O canı Siccîne iletin." diye emir gelir. Azap melekleri de o canı Siccîne iletip yine kabrindeki cesedine bırakırlar.
Sonra Münker ve Nekir melekleri gelip derler ki: '—Men Rabbüke ve mâ dinüke?" derler.
"— Bilmezdim." diye cevap verir. Münker ve Nekir ellerindeki balyozlarla onu döverler. Öyle vururlar ki, ona vurdukları gibi dağa vursalar yedi kat yerden aşağı geçerdi. Kabir sahibi öyle feryad eder ki, yeryüzünde olan canavarlar işitirler. Yalnız insan ve periler işitmez. Bu sedâyı işiten canavarlar ona lânet ederler. Nitekim Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Ve onlara lânet ediciler de lânette bulunurlar."
(Bakara Sûresi, âyet 159) buyurmuştur.
Münker ve Nekir sormaya devamla:
"— Şu kimsenin hakkında ne dersin. Hak Teâlâ size bir Resül gönderdi. Yani Muhammed'i gönderdi." derler.
"— Bilmezdim." diye cevap verir. Bunun üzerine onun kabrinden Cehennem pencereleri açarlar. Semûm yelleri ve zemheri azabı gelir, tâ kıyâmete kadar. Daha sonra çirkin yüzlü ve çirkin kokulu, yaramaz huylu, zehir sözlü ve gök gözlü bir kimse ona yapışıp azap eder. O meyyit:
"—Sen kimsin?" diye sorduğunda, o el:
"—Ben senin dünyada yaptığın çirkin amellerinim. Devamlı yapardın ve tövbe etmezdin. Enbiya, evliya ve ulemalar haber verdiğinde inanmazdın, günâhlardan çekinerek iyi ameller yapmazdın. Bu günden tâ kıyâmete kadar sana arkadaş olacak, her gün türlü türlü azablar çektirecek kabir arkadaşınım." der. Meyyit de:
"—Keşke dünyaya hiç gelmeseydim. Bu kadar azaba müstahak olmazdım." diye kendi kendine sızlanır.

ONDÖRDÜNCÜ SUAL
—Yâ Muhammed! Bize İsrafil'in sûrundan haber ver. "Sûr" nedir, ne içindir? dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât cevap buyurdu:
—Hak Teâlâ, kıyâmet günü İsrafil'e o "Sur"u üfürtecektir. uzunluğu bin yıllık yol olup başı bir, gövdesi yedidir. Yani yedi budaktır. Onun üfürülmesi o vakit olacak ki, yeryüzünde izzet, edeb, merhamet, bereket kalmayıp Kur'an-ı Kerîm'in hükmü kalkacak, yani halka vaaz ve nasihatlar edilecek, ne söyleyen ve ne de dinleyenler bu nasihatlarla âmil olmayacaklar, nasihatları alaya alıp yalan söylüyorlar diyeceklerdir. Kadılar rüşvet alarak haklıyı haksız gösterecekler ve batıla hak diye hüküm verecekler. Yeryüzünde şeriat ve nizam, intizam kalmayacak. Ondan sonra Hak Teâlâ İsrafil'e Sur'u üfürmesi için emir verecek. Sur'un sıcaklığından yedi kat semada olan melekler ve yedi kat yerlerde olan bütün mahlûkatların cümlesi yüzleri üzerine düşüp baygınlıklar geçirecekler. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur'ân-i Kerîm'inde:

"Ve Sur'a üfürülmüştür. Hemen göklerde kim var ise ve yerde kim var ise ölüvermiştir."
(Zümer Sûresi, âyet 68) buyurmaktadır.
Sur'un oluşu şöyledir:
Yedi kat göklerde olan semavat ehli ve yedi kat yerlerde olan arz ehli, her biri yüz üstü düşüp hemen kiyâmet koptu sanacaklar, şaşıracaklar. Sur'un sesinin dehşetinden yeryüzüne zelzele düşecek. Semadaki yıldızlar yeryüzüne dökülmeye başlayacaklar. İnsanların başındaki siyah saçları bir anda ağaracak. Ondan sonra Hak Teâlâ'nın emri ile İsrafil Sur'u bir kere daha üfürecek ve dağlar yerlerinden kopup hallaç pamuğu misâli toz olup havada bulutlar gibi yüzecekler. Denizlerin suyu kuruyacak, ay ve güneşin nurları gidecek, sımsiyah olacak, dünyayı kesif bir zulmet kaplayacak. Sur'un rüzgarı mahlûkatı saman savurur gibi birbirine vuracak. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"O gün sarsılanacak sarsılanacaktır. O sarsanın ardından biri de gelecektir."
(Naziat Sûresi, âyet 6, 7) buyuruyor.

Arştan tâ yedi kat yere kadar her ne kadar mahlûkat varsa hepsi helâk olacak. Yalnız sekiz mukarrabin melek vardir ki, — onlar: Cebrâil, Mikâil, İsrafil, Azrail ve diğer dört büyük melek ki, bunlar arşı taşıyan: hameletül-arş'dır— Hak Teâlâ Azrail'e:
'— Bunların da ruhlarını kabzeyle." diye emredecek. Daha sonra Hak Teâlâ Azrail'e:
'—Yâ Azrail! Kelamımda buyurmadım mı ki:

"Onun üzerinde bulunan herkes fânidir. Celâl ve ikram sahibi olan Rabbinin zâtı ise bâki kalacaktır."
(Rahman Sûresi, âyet 26, 27)
Bu emri işiten Azrail, hemen kendi ruhunu da kabzedecek. Ondan sonra yerlerde ve semavatta Hak Teâlâ'nın varlığından başka bir nefis kalmayacak. Kırk yıl Kâinat böyle sessiz kalacak, hiç bir şeyden eser kalmayacak. Tâ ki, Hak Teâlâ kendi kemal-i kereminden, bu mahlûkatı yine yeniden yaratmak isteyecek. Nitekim Kur'an-ı Kerîm'de:

"Bütün mülk elinde —yedi kudretinde— olan — Allâhu Teâlâ— pek yücedir. Ve O her şey üzerine hakk ile kaadirdir."
(Mülk Sûresi, âyet 1) buyuruyor.
Arşın altında bir deniz vardır, adı Aynül-hayattır. O denizden bu dünyaya kırk gün kırk gece yağmur yağdıracak ve dünyayı doğudan batıya kadar su kaplıyacak. Ondan sonra Hak Teâlâ'nın emri ile ilk ve son yaratılan mahlûklar, yaratılıp da sonra çürüyüp toprak olmuş olan insanlar, melaikeler, hûriler, gılmânlar, yerde ve denizde, havada türlü türlü canavarlar yeniden şu bahar gününde yerden biten nebatlar gibi hepsinin vücudu yeryüzüne çıkacak, ruhsuz haşır gününe kadar yatacaklar.
Daha sonra Hak Teâlâ o sekiz mukarrebin melâikeye de ruh verecek. Onları dirilttikten sonra İsrafil"e Sur'unu bir daha üfürmesini emredecek.
O Sur yedi Şâh'tır. İlk şâhında melâike, hûri ve gılmânların ruhları, ikinci şâhında peygamberlerin, üçüncü şâhında sıddîklerin, dördüncü şâhında perilerin, beşinci şâhında kâfirlerin, altıncı şahında şeytanların, yedinci şâhında kuşların ve çeşitli mahlûkların ruhları Sur'dan dışarı çıkacaklar ve Hak Teâlâ onlara:
' — Kalıbınıza girin." diye emredecek. Ondan sonra Hak Teâlâ'nın emri ile her can giderek kendi cesedine girecek. Mahlûkat ruh bulup bir anda yerden baş kaldıracak ve ayak üzerinde duracaklar. Daha sonra Hak Teâlâ'dan şöyle bir nidâ gelecek:
"—Yâ kullarım! Celâlim hakki için, sizin cümlenize nazar etmişim." Bunun üzerine cümle mahlûklar:
"—Subhânel kâmilü fil ilmi alâ halkihi vehüvel Azizül Hakîm." diyecek. Ondan sonra haşır olup Mizan kurulacak.

ONBEŞİNCİ SUAL
—Yâ Muhammed! Bize Mizan'dan haber ver. Hak Teâlâ Mizan'i neden ve niçin yarattı?.. Dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât bu soruya şöyle cevap verdi:
—Mizan, bir terazidir. Hak Teâlâ onu, kıyâmette mahlûkatın amellerini tartmak için yarattı. Nitekim Kur'an-ı Kerîm'de haber verir:

"Vezin de o günde haktır. Artık her kimin terazileri ağır gelirse, işte felâha erenler onlardır."
(Araf Sûresi, âyet 8)
Kıyâmet gününde Mizan Mikâil'in elinde olacak; ve bir kefesinde zulmet, bir kefesinde nur olacak. Nurdan olan göze müminlerin güzel işlerini yazan defter, zulmet dolu olan göze de âsi kulların defterleri konulup tartılacak. Her kimin ibâdet defterlerinde sevâb tarafı haşhaş tanesi kadar ağır gelirse, arş altından bir melek çağırılıp (Falan oğlu falan saiddir) denilecek ve bu suretle saidler ile şakîler ayrılacak. Kıyâmet gününde herkes kendi derdine düşüp hiç kimse birbirinden haberdar olmıyacaktır. Ne evlâd ana-babasını ve ne de ana-baba evlâdını tanıyamayacaktır.
Mizan önüne getirilen kulların işledikleri günâh ve sevâb, ölçülere şakîlerle saidler ayrı ayrı muamele görecek. Defterinde zerre miktar hayır yazılı olmayan kulların zulmet ve günâhları dağlar gibi yığılacak, artık Hak Teâlâ'nın rahmetinden ümidlerini keserek Cehennemi düşünecekler.
Ansızın havadan bir parça kağıt uçarak gelecek, nurdan kefenin içine konacak, o günâh defterlerinin cümlesinden ağır gelecek. Hemen ferman-i ilâhi gelerek;
'—Bu kulumu Cennete götürün. Çünkü o, dünyada iken sıdk-i ihlâs ile —Lâilâhe illallâh— diyerek benim birliğimi dili, kalbi ile ikrar etmişti. Vahdaniyetim hakkı için, ben dahi o kuluma azap etmeyip, rahmetime ve nimetime kavuşturuyorum. Bu, benim fazl-ı keremimdendir." buyuracak.
Arasat halkı bu işe taaccüb edecekler:
"—Bu ne kağıt idi ki, geldi, sebebsiz bu kulu Cehennemden kurtarıp Cennete girmesine vesile oldu." diyecekler.
Yârabbi! Bize de şu fâni dünyada aşkla, severek, inanarak Allâh dedirt de Mahkeme-i Kübrâ'da sevâb kefemiz ağır gelsin de bu âsi kulun af olur mu diye şaşırsınlar. İnşâllah...

ONALTINCI SUAL
—Yâ Muhammed! Bize Sırat ahvalinden haber ver. Sırat nedir, neden ve ne için yaratılmıştır?.. Dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdular:
—Sırat, bir köprüdür. Kıyâmet gününde Cehennem üzerine çekilecek; mü'min, kâfir cümle halk onun üzerinden geçecektir. Hak Teâlâ kendi gadabından Cehennemi yarattı. Cehennemin nefsinden ızdırab çeken melâikeler, Hak Teâlâ'ya yalvararak arzıhal eylediler. Hak Teâlâ da kereminden melâikelere şefkat ve merhamet kılıp, kudretinden bir yılan yarattı. O yılanın adı "Gâşiye"dir. Büyüklüğünü Allâh'dan başka kimse bilmez. Hak Teâlâ o yılana yedi Cehennemi yutmasını emreyledi. O yılan yedi Cehennemi ağzına alarak yuttu, fakat bunaldı ve geri ağzını açtı. Öyle büyük bir ağzı vardi kı, sadece iki dudağının arası, hızlı uçan kuşun üçbin yılda katedebileceği bir mesafe idi. Başını kaldırarak:
"—İlâhi! izin ver de bir nefes alayım." dedi.
Hak Teâlâ yılana inâyet eyleyip Cehennem bekçisi Mâlik'e:
"— Ğaşiye azap et." diye emreyledi. Cehennemin bekçisi Mâlik'in elinde ateşten bir kamçı vardı ki, onun büyüklüğünü Allâh'dan başka kimse bilmez. Malik yılana azap etmek istedi. Gâşiye başını kaldırıp Hak Teâlâ'ya yalvarmağa başladı. Fakat boşuna idi. Arş'ın ayağında Hak Teâlâ'nın ayağında Muhammed (s.av.) adı aklına geldi. Onu şefâatçi ederek:
'—İlâhi! Şu ad hakki için ki, Arş'da kendı adının yanına yazmışsın. Ben bîçare zayıf, günâhkâra şefkat ve merhamet ederek günâhımı bağışla." diye yalvardı. Hak Teâlâ Mâlik'e emreyledi:
"—Yâ Malik! Ğâşiye'ye azap etme, Çünkü o, Habibim Muhammed'in adını zikretti. Onun günâhını affettim ve senede biri sıcak, diğeri soğuk iki nefes almasına müsaade ettim." Yazın sıcak yeller ve kışın soğuk zemheri de onun nefeslerindendir.
Kıyâmet gününde Arasat halkı hazır olacak ve Gâşiye'ye "Ağzını aç!" diye emrolunacak. Gâşiye ağzını açtığı zaman da Cehennem dışarı çıkacak. Gâşiye'nin alt dudağının bir kılını zebaniler Cehennem üzerine çekip

köprü yapacaklar, sonra bütün halka o kılın üzerinden geçmeleri emrolunacak. İşte Sırat dedikleri, Arasat'ta Gâşiye'nin bir kılıdır. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

'Sana —salgın— kiyâraetin haberi geldi mi?"
(Gaşîye Sûresi, âyet 1)
ve:

"Fakat, o sarp yokuşu geçemedi. O sarp yokuşun ne olduğunu sana ne şey bildirdi?"
(Beled Sûresi, âyet 11-12) buyuruyor.
Sırat köprüsünün uzunluğu üç bin yıllık yoldur. İlk bin yılı yokuş, sonraki bin yılı iniş, daha sonraki bin yılı da düzlüktür. Dana sonra azap melekleri insanları Sırat köprüsüne doğru sürecekler. Cehennemlik olanları ateşten kamçıları ile Cehenneme dökecekler. Hazret-i Peygamber Sırat'ın kenarında durup:
'—Yârabbi! Bunlar inanmış, teslim olmuş mü'minlerdir!' diye niyazda bulunup mağfiret dileyecek. Herkes ameli miktarınca sıratı geçecek. Bazıları yıldırım gibi, bazıları uçan kuş gibi, bazıları akarsu gibi, bazıları dizi üzerinde emekleyerek, bazıları da karınları üzerinde sürünerek geçecekler. Cehennem ehli olanların bazısı Sırat'tan aşağı düşecek.
Allâh'ın gadabından yine Allâh'a sığınırız. Sırat köprüsünü yıldırım gibi geçenler bir gün bir gecede, kuş gibi geçenler bir yılda, bazıları da bin yılda geçeceklerdir. Bu bir kıyasdır. Arasat'ın bir günü bu dünyanın bin yılına bedeldir. Nitekim Cenâb-ı Hak:

"Melekler ve ruh oraya bir günde çıkarlar ki: oranın mesafesi elli bin yıldır."
(Mearic Sûresi, âyet 4) buyuruyor.
Cehennemlik olmayanlar, Sırat'ı selâmetle geçecekler ve secdelere kapanarak:
"—İlâhi! Nimetini bizlere vaad ettin, dergâhından başka bir şey istemeyiz..." diyecekler.
Bir miktar gittikten sonra karşılarına yeşil bir hurma ağacı çıkacak ki, bu ağacın dallarında türlü türlü ciçekler açılmış olup, altında yeşil çimenler ve serin bir gölgesi olacak. O zaman bu mutlu müslümanlar:
'—Yâ ílâhi! Lütfundan ve kereminden bize şu ağacın altında biraz yer ver. Tâ ki, burada konaklıyalım." diyecekler. Bunun üzerine Hak Teâlâ'dan hitab-i izze gelecek:
"—Yâ kullarım! Dergâhımdan başka bir şey istemeyiz diye ahdetmiştiniz. Niçin ahde vefa etmezsiniz."
Sonra ruhsat verilecek, Cenneti seyredecekler. Görecekler ki çeşit çeşit nimetlerle bezenmiş. Yeşil çimenlerle zînetlendirilmiş. Tarifi mümkün olmayan bir âlem. Bunun üzerine ihtiyarsiz:
'—İlâhi! Arzumuz hemen budur, bundan başka bir şey istemeyiz." diyecekler.
Hak Teâlâ'dan ferman gelecek:
'— Ey benim kullarım! Niçin hâlâ ahdinize vefa etmezsiniz?"
Tekrar yine ahdedip yemin edecekler. Bunun üzerine başka bir ferman gelecek:
"— Ey kullarım! Varın Cennetime girin."
Cennete girecekler, rahata kavuşacaklar, Cennet kuşlarının türlü türlü seslerini işitecekler, mest olacaklar. Yine Hak Teâlâ'dan hitap gelecek:
"— Ey kullarım! Niçin mest oldunuz" Şöyle cevap verecekler:
"—Yâ İlâhi! Ahdimizi yerine getiremediğimizden, utancımızdan ve Senin kereminden mest olmuşuz." diyecekler. Hak Teâlâ kereminden lütfeyleyecek ve:
"— Razı olasınız diye, her an istedinizse kendi lütf-u keremimden, ihsanımdan verdim." diye buyuracak.
İnananlar Cenâb-ı Hakka cevap verecekler:
'—Yâ İlâhi! Senin lütfuna, keremine, ihsanına razı olduk. Daha sonra Rıdvan'a —Cennet hazinedarı— emrolunacak:
'—Tâç, hulle ve Burak getirin. Kullarımı hak ettikleri makamlarına taksim edeyim. Onlar için yerler yaratmıştım." denilecek. Bu hitabı işiten Rıdvan, bunlara türlü türlü elbiseler giydirecek, başlarına tâçlar koyacak ve Buraklara bindiríp her birini makamlarına gönderecek.
Hurîler, gılmanlar, içi dolu nurdan tabaklardaki çeşitli cevherleri saça saça gelirler. Türlü hizmetler ederler. Sarayların kapısında Buraklardan hürmetle indirirler ve köşklerine çıkarırlar, murassa tahtlar üstünde sündüs ve berrak döşekler üzerine teklif ederler. Altından ve cevherlerden yapılmış çeşitli tabaklarla altın siniler içinde türlü türlü nefis nimetleri önlerine koyarlar.
Kudûmler ve sâzendelerle şükür meclisleri hazırlanarak cevherlerden kadehlerle Âb-ı Kevser suyu içilip türlü safalara dalarlar. Hak Teâlâ'nın lütfû ile bu hal ebedî olarak böyle devam edecektir.

ONYEDİNCİ SUAL
—Yâ Muhammed! Allâh tarafından gönderilen ve Allâh tarafından gönderilmeyen peygamberlerden haber ver. Dünyaya ne kadar peygamber gelmiştir ve onlara gelen kitap adedi kaçtır, ne kadarı suhuf'tur?.. Dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât cevap buyurdular:
—Hak Teâlâ yeryüzüne yüzyirmidört bin peygamber gönderdi. Bunların üçyüzonüçü mürsel, geri kalanları ise gayri mürseldir. Mürsel olanlara "Rasûl" denir. Gayrı mürsel olanlara da "Nebi" denir. Rasûl olanlara Cebrâil Aleyhisselâm gelerek peygamberliklerini müjdelemiş, âşikâre konuşmuştur. Bunların sayısı üçyüzonikidir. Benimle üçyüzonüç olmuştur. Geri kalan Nebilere Cebrâil gelmemiştir. Bazılarına rüyasında peygamberlik verilmiş, bazılarına da gaibten bir ses gelerek Hak Teâlâ'nın emri bildirilmiştir. Allâh tarafından gönderilenlerin hepsi üçyüzonüçtür. Bunların da yirmisekizi güzidedir ki; Hak Teâlâ bunlari Kur'an-i Mecid'inde onsekizini En'am Sûresinde yâdetmiştir. Kavlühû Teâlâ:

"Onlan seçtik ve kendilerini doğru bir yola kavuşturduk."
(En'am Sûresi, âyet 87) buyuruyor.
Diğer sekiz peygamberi de başka sûrelerde yâdetmiştir. Yirmiyedincisi Âdem Aleyhisselâm'dır ki, Hak Teâlâ Kur'an'da yâdetmiştir. Yirmisekizincisi benim ki, âhir zaman peygamberiyim. Hak Teâlâ Kelâm-i Mecid'inde de buyurmuş?tur:
"Ve lâkin Hak Teâlâ Peygamberlerinden dilediği zatı ihtiyar buyurur."
(Al-i ímrân Sûresi, âyet 179)
İşte bu yirmisekiz güzide peygamberden daha güzide olan yedi güzide peygambere de kitap ve sahife nâzil olmuştur. Bunların ilki Şît Peygamber, ikincisi İdris Peygamber, üçüncüsü İbrahim Peygamber, dördüncüsü Mûsâ Peygamber, beşincisi Dâvud Peygamber, altıncısı İsâ Peygamber ve yedincisi de Âhirzaman peygamberi olan benim.
"Salavatullâhi Aleyhim Ecmaîn."
Nâzil olanlann hepsi dört kitap ve yüz sahifedir.
Âdem Peygambere 10 sahife
Şît Peygambere 50 sahife
İdris Peygambere 30 sahife
İbrahim Peygambere 10 sahife nâzil oldu.
Zebûr; Dâvud Aleyhisselâm'a
İncil: İsâ Aleyhisselâm'a
Kur'an da bana yani Muhammed (S.A.V.) Aleyhisselâm'a geldi. Bu kitabların hepsi Ramazan ayında nâzil oldu. Ramazanın ilk günü Tevrat, Ramazan ayının yedinci günü Zebûr, onüçüncü günü İncil ve yirmibeşinci günü Furkan nâzil oldu. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"Ramazan ayı, o, öyle bir aydir ki, o ayda insanlara doğru yolu gösteren ve açık âyetlerí camî olup hak ile bâtlın arasını ayıran Kur'an-ı Azîm nâzil olmuştur."
(Bakara Sûresi, âyet 185) buyurulmuştur.
Hak Teâlâ beni bütün peygamberlerden efdal yarattı ve bana nâzil olan Furkan'ı da yine cümle kitablardan efdal kılmıştır. Benim ümmetimi de cümle ümmetlerden efdal kılmıştir. Yarın kıyâmet gününde, benim ümmetimden evvel Cennete hiç bir ümmet giremiyecektir. Benim ümmetim bütün ümmetlerden ihsan edici olduğu için, meclisi de diğer ümmetlerin meclislerinden çok olacaktır.
Allâh-ü Teâlâ'nın izni ile...

ONSEKİZİNCİ SUAL
Müşrikler:
—Yâ Muhammed! Süleyman Aleyhisselâm'a nasihat eden kimdir? Haber ver, dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinât Sallâhu Aleyhi Vesellem cevap buyurdular:
—Süleyman'a nasihat eden ne bir insandir, ne bir melektir,ve ne de bir peridir. Süleyman'a nasihat eden bir karınca idi. Nitekim Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Mecid'inde:

"Ey karıncalar!.. Yuvalarınıza giriniz, Süleyman ve onun askerleri farkında olmaz. Oldukları halde sizi kırmasınlar."
(Neml Sûresi, âyet 18) buyurmuştur.
Hak Subhanehu ve Teâlâ Süleyman Peygambere dünyada öyle bir mülk ve saltanat vermiştir ki, onun saltanatı gibi bir mülkü, dünyada hiç bir kimseye vermemiştir ve vermeyecektir de.
Ne zaman Süleyman Peygamber askeri ile bir yere gitse yüz kilometrelik geniş bir alan işgal ederdi. Onun işgal ettiği alanda toprağı görmenin imkânı yoktu. Yirmibeş kilometrelik alanı insanlar, yirmibeş kilometrelik alanı arslanlar, kaplanlar, filler, gergedanlar ve bunlara benzeyen diğer canlılar, yirmibeş kilometrelik alanı yılanlar, ejderhalar, kuşlar ve bunların cinsinden olan diğer canlılar kaplardı.
Süleyman Peygamberin ibrişimden işlenmiş bir kilimi vardi ki, dört kilometre yere döşenirdi. Süleyman Peygamber divanını toplasa, o kilimin üzerine ikiyüzbin altin ve gümüşten kürsi kurulurdu. Altın kürsilerde peygamber evlâdları, gümüş kürsilerde insanlar ve peri beyleri otururdu. Yaygının bir köşesinde yetmişbin mihrab vardı. Her mihrabda dûası kabul olan zâhidler ibâdetle meşgul olurlardı. Bu kimseler her hangi bir dağa işaret etseler, o dağ yürürdü. O kilimin diğer bir tarafında binikiyüz minber vardı. Her minberde ilmi ile âmil bir zât vaaz ve nasihat ederdi. Rüzgar onların sözlerini Hazret-i Süleyman'a eriştirirdi.
Süleyman Peygamber kızıl altından yapılmış olan tahtında oturur, hüküm ederdi. Karşısında ceşitli mahlûklar saf saf dururlardı. Kuşlar havada kanatlarıyle ona gölgelik ederlerdi. Süleyman Peygamberin kızıl altından olan tahtının dört köşesi vardı. Her köşesinde de yaprakları yeşil zümrüt ile zebercedden olan bir ağaç bulunurdu. Her bir ağacın üzerinde de altından yapılmış Hümâkuşu şekli vardı.
O tahtın dört bir ayağında, dört arslan vardı. Bu arslanlar altındandı. Yine altından olan bir ejderha da tahtı çepeçevre çevirmişti. Ne zaman Hazret-i Süleyman o tahtın üzerine çıkıp halka hükmetmek için otursa, Hümâlar ağızlarını açarlardı. Bunların ağızzlarından çıkan misk ve anber kokusundan halk mest olurdu.
Ne zaman iki kimse birbiriyle Süleyman Aleyhisselâm'a dâvâya gelseler, haksız olana o ejderha saldırır, arslanlar da pençelerini kaldırır, kuyruklarını yere vurarak hamle ederlerdi. Haklı haksız belli olurdu.
Süleyman Peygamber bu kadar saltanata sahip olduğu halde, daima hurma yaprağından zembil örüp satardı. Kazandığı para ile arpa unu alır, ekmek pişirir, onunla iftarını açardı. Bir de üzerine örtüp yattığı bir kilimi vardi. Sabah kalkar, yine memleket işleri ile meşgul olurdu.
Yanında bir melek bulunur, elinde ateşten kılıç tutardı. Devlerden, perilerden veya diğer mahlûklardan her kim Süleyman Peygambere itâat etmezse, derhal o melek kılıncı ile onu helâk ederdi. İşte bu sebebtendir ki, devler, periler dahi onun emrine itâat ederlerdi. Nitekim Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Onlardan her kim bizim emrimizden sapmış olursa, onada ateş azabından tattırmış olduk."
(Sebe Sûresi, âyet 12) buyurmuştur.
Süleyman Peygamber bütün mahlûkatın dillerini bilirdi, Bir gun ona sordular:
'—Yâ Nebiyyah! Bu azamet ve bu şevketle yeryüzünün tamamı sizin olduğu halde, zembilcilik etmeye ihtiyacınız nedir?"
Hazret-i Süleyman cevap verdi:
"— Benim ne mülküm var ve ne de padişahım. Ben de sizin gibi sadece bir kul oğlu kulum." deyip ağladı.
Daima kâfir ve âsi olan insanlarla harbedip onlan Hak dine dâvet eder, bu dâveti kabul etmeyenleri helâk ederdi.
O kilimin üzerinde bir meydan vardı ki, onun yarısı mutfak ve yarısı at meydanı idi. Ve devler o mutfak için buraya büyük kayalardan kazanlar koymuştu. Bu kazanların her birinde yüz deve pişerdi. Bunlardan başka her biri havuz gibi kâseler vardi. Cenâb-ı Hak Kelâm-ı Mecid'inde:

"Onun için sâbit kazanlardan ne isterse —onu— yapıverirlerdi. Ey Davud'un hanedânı!.. Şükür için çalışın ve benim kullarımdan şükreden azdır."
(Sebe Sûresi, âyet 13) buyurmaktadir.
Süleyman Peygamberin bin hanımı ve yedi yüz cariyesi vardı. Devler Süleyman Peygamber için saf sırçadan saray yapmışlardı. İçinde bir nevi, her evde bir hanımı vardı. Her biri işleri ile meşgul olur, emeklerini yerlerdi. O köşkün bin ayağı vardı. Kızıl altından her ayağının bir dev hizmetkârı vardı.
Süleyman Peygamber bir yere gitmek istese, o hizmetkârlar köşkü boyunları üzerinde götürüp, o yere iletirlerdi. Yel dahi o kilimi öyle götürürdü ki, aşçılar mutfakta yemeklerini pişirmeye, zahidler ibâdetinde, Peygamber çocukları, Adem ve perinin beyleri kürsilerinde oturmaya, âlimler minberlerde vaaz ve nasihat etmeye devam ederlerdi. Fakat o kilim zerre kadar hareket etmezdi. Süleyman Peygamberin bu kiliminin ve tahtının hava üzeinde gittiğini cümle âlem seyrederdi.
Cenâb-ı Hak Kelâm-ı Mecid'inde:

"Artık onun için rüzgarı musahhar kıldık, onun emriyle dilediği yere mülâyemetle akar giderdi."
(Sebe Sûresi, âyet 12)
buyurmuştur. Süleyman Peygamber ne zaman yele emreylese, tahtını bir günde Kudüs'ten Kâbil'e iletirdi ki, bu yol insanoğlu için alti aylık yoldur.
Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Süleyman'a da rüzgarları —musahhar kıldık— sabahtan zevâle kadar —gidişi— bir aylık ve zevâlden guruba kadar —gidişi de— bir aylık yol kadar idi."

(Sebe Sûresi, âyet 12) buyuruyor.
Yani yel Süleyman Peygamberin tahtını, sabahiyle bir aylık yola ve akşamıyla bir aylık yola götürürdü.
Bir gün Hazret-i Süleyman Hicaz Yarımadası üzerinden geçip giderken kafîlede bir karınca vardı. O karınca diğer karıncaları çağırarak:
'—Yâ karıncalar! Makamlarınıza girin. Tâ ki, Süleyman askeri size bir ezâ etmesin." diye emreyledi.
Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'de:
"Ey karıncalar! Yuvalarınıza giriniz, Süleyman ve onun askerleri farkında olmaz. Oldukları halde sizi kırmasınlar."
(Neml Sûresi, âyet 18) buyuruyor.
Yel o karıncanın sesini Süleyman Peygamber'e eriştirdi. Bunun üzerine Hazret-i Süleyman şöyle buyurdu:
'—O karıncayı getirin."
Hazret-i Süleyman'ın emri üzerine karıncayı getirdiler. Fakat o karınca topal idi. Karşısına getirildiği zaman:
"—Ya karınca! Niçin böyle söyledin. Peygamberlerden ve askerlerinden hiç bir kimseye zarar gelmiyeceğini bilmez misin? Ancak kâfirlere zarar gelir." buyurdu.
Bunun üzerine o topal karınca şöyle cevap verdi:
"— Evet, yâ Rasûlallah! Doğru söylüyorsun. Fakat ben bu bîçare mahlûkların büyükleriyim. Onlara nasihat etmek görevimdir. Muradım, sana ve senin askerlerine bakmakla meşgul olmamalarıdır. Aynı zamanda kendi askerime hiç bir surette ziyan gelmesini arzu etmediğim gibi, Hak Teâlâ'nın zikir ve ibâdetinden geri kalmalarını ve gaflete dalmalarını da istemem."
Hazret-i Süleyman karıncanın bu sözüne gülümsedi. Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

'—Hazreti Siileyman— Artık onun sözünden gülercesine tebessüm etti."
(Neml Sûresi, âyet 19) buyuruyor.
Ondan sonra Hazret-i Süleyman karıncaya:
"—Ey karınca! O kadar güzel konuştun ki, bize dahi nasihat edesin." dedi.
Karınca cevap verdi:
'—Yâ Rasûlellah! İsm-i şerifin Süleyman'dır. Hiç bilir misin ki, Süleyman'ın mânâsi nedir?.."
'— Söyle yâ karınca işitelim." Karınca:
"—Süleyman selim demektir. Hak Teâlâ seni "Selim" yarattı. Sen de Hak Teâlâ'nın mahlûkatını zulüm ile zulmetten salim yani selametle saklayasın. Hak Teâlâ yeli senin emrine niçin verdi. Onun için verdi ki, dünya serap gibi gelip geçer. Dünya ve , devlet işleri tamamen bir yel gibidir ki, gelip geçen rüzgardan farksızdır. Bugüne kadar geçirmiş olduğun safalardan şimdi elinde bir eser var mıdır?.." dedi. Ve devamla:
"— Gelecekte de öyle, rüzgarlar gibidir. Bence makbul odur ki, Mabuduna ibâdet ve cürmüne istiğfar eylemektir. Eli altında olanlara adaletle bakıp, dünya devletine mağrur olmamaktır. Tâ ki, o dergâhta kulluk makbul ola." dedi.
İşte Süleyman Aleyhisselâm'a nasihat eden karınca, bu zikrolunan karıncadır.

ONDOKUZUNCU SUAL
—Yâ Muhammed! Anasız-babasız dünyaya gelenlerden haber ver, dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdu:
—Bunlar altı kimsedir. İlki Âdem Peygamberdir. Hak Teâlâ onu topraktan yaratıp ruh verdi. Meleklere ona secde etmelerini emreyledi. Melekler ona secde ettiler. Ondan sonra Cennetten elbiseler getirip giydirdiler ve başına taç koydular. Beline altın kemer bağladılar. Keramet tahtı üzerine oturttular. Melekler o tahtı omuzları üzerinde Cennete götürdüler.
İkincisi, yaratılan Hazret-i Havva'dır. Hikâyesi şöyledir: Âdem Peygamber, Cennette kendi cinsi olmadığından üzülüyordu. Hak Teâlâ, Âdem'e munis bir eş yaratmayı murad buyurduğunda, Hazret-i Âdem'e uyku hâli geldi. Bu öyle bir uyku hali ki, uyku ile uyanıklık arasında bir hal idi. Allâh-u Teâlâ Cebrâil'e emreyledi. Cebrâil geldi, Âdem'e hiç bir zahmet vermeden sol yanının kaburga kemiğini çıkardı. Eğer Âdem bir miktar zahmet çekmiş olsaydı, dünyada erkek ile kadın arasında hiç saadet ve mutluluk olmazdı. Hak Teâlâ, o kaburga kemiğinden "Havva'yı? yarattı. Ondan sonra Rıdvan'a Havva'nın saçının taramasını emreyledi. Başına çok süslü bir taç giydirdi. Sündüs yani berrak çok nârin elbiseler giydirdi. Taht üstünde Âdem uykudan uyandı. Yanında güzeller güzeli, nârin, güller gibi nâz ve işvelerle oturan "Havva"yı gördü.
Rıdvan —Cennetin bekçisi— Havva'nın ne için yaratıldığını, beraber yaşama yollarını talim etmek istedi. Lâkin once Hazret-i Âdem'in ilmini tecrübe için:
"— Bu yanındaki kimdir?' 'diye sordu.
Hazret-i Âdem:
'—Avrattır' diye cevap verdi.
"—Adı nedir?" dedi.
"—Havva'dır." dedi.
"—Ne sebepten Havva'dır?"
"—Diri'den— Hay'dan yaratıldığı için Havva'dır.' "— Kimin için yaratıldı?"
"— Benim için yaratıldı. Bana munis olup benimle beraber yaşamak için." diye cevap verdi.
Üçüncüsü Sâlih Peygamberin "Devesi" dir. Hak Teâlâ onu taştan yarattı. Hikâyesi şöyledir: Sâlih Peygamber kavmini dine dâvet ederdi. Kavmi ise kabul etmezdi. Bir gün bayramları geldi. Kavmi putlarını çeşitli kumaşlar süsleyerek izaz ve ikram ile ibâdetgâhlarına götürdüler. Kendilerine mâbud edinip secde etmeğe başladılar. Sâlih Peygamber onlara hitaben dedi ki:
'— Ey nâdân kavim! Sizi yoktan var eden, türlü türlü nimet, ihsan ve rızıklar veren rızık vereninizi bırakıp cansız bir nesneye niçin taparsınız? Hak Teâlâ'nın varlığına, birliğine inanıp, secde ve ibâdetinizi Allâh-u Teâlâ'ya yapınız. Rasülüne niçin inanmazsınız? Put nedir ki, ona secde edersiniz?"
Kâfirler, Sâlih Peygamberin bu dâvetini işitince ona:
'— Ey Sâlih! Eğer gerçek peygamber isen bize mûcizeler göster. Tâ ki, bizler de senin peygamber olduğuna inanalım." dediler.
Bunun üzerine Sâlih Peygamber:
'—Hak Teâlâ'nın kudreti ile ne isterseniz size göstermeye hazırım." diye cevap verdi.
Orada büyük bir taş vardı. O taşı işaret ederek:
'—Yâ Sâlih! Bize bu kayadan bir deve çıkar. Boyu büyük olsun, kara gözlü, kıvırcık yünlü, rengi kızıl olsun, aynı zamanda dişi ve gebe olsun. Canlanır canlanmaz doğursun. Eğer bu kerameti bize gösterirsen, biz de senin gerçekten peygamber olduğuna itimad edip imân ederiz." dediler.
Sâlih Peygamber ayakları üzere durup iki rekât namaz kıldı ve ellerini kaldırıp Allâh-ü Teâlâ'ya yalvardı:
"—Yâ İlâhi! Dergâhından ümit ederim ki, bu kâfirler ne isterlerse azametin ve kibriyalığın hakkı için bunların muradını ver!' diye dûa etti. Sâlih Peygamberin dûasi daha tamam olmadan, o kaya harekete ve konuşmaya başladı. Sâlih Peygamberden keramet isteyen kavim hayretler içinde kaldı. O anda kaya iki parça oldu. Aralığından bunların istediği gibi bir deve çıkıp, biraz sonra da doğurdu. Yavrucuğu da süt emmeye başladı.
Sâlih Peygamber ile kâfirlerin hikâyesi meşhurdur. Kitablarda tafsilâtlar vardır.
Dördüncüsü İbrahim Aleyhisselâm'a nâzil olan koçtur. Çünkü Hak Teâlâ Hazret-i İbrahim'e İsmail'i kurban etmesini emreyledi. Hazret-i İbrahim başını secdeye koyup:

"—Yâ İlâhi! Emrine muntazınım. Hükmün fermandır!' dedi. Sonra İsmail'in anası Hacer'in yanına vardı ve ona:
'—Yâ Hacer! İsmail'in başını yıka, saçını tara, güzel elbiseler giydir, gözlerine sürme çek, eline ve ayağına kına yak. Bir aziz dostum vardır, İsmail'i onun yanına götüreceğim." dedi. Bunun üzerine İsmail'in anasi Hacer, İsmail'i İbrahim Peygamberin söylediği gibi hazırladı. Hazret-i İbrahim Hacer'e seslendi:
"—Yâ Hacer! Acele et, sabır etmeğe takatim yoktur.
Hacer İsmail'i getirirken, Halilür-Rahman bir iple bir bıçak alarak onları gizledi ve sonra İsmail'i alarak Arafat tarafına gitti.
Halilür-Rahman, İsmail ile birlikte Arafat dağına çıkarken şeytan üç yerde İsmail Aleyhisselâm'a yetişti ve ona vesvese verdi. Hazret-i İsmail şeytani taşladı. Şeytanın bir gözünü çıkardı. Şimdi Mina'da —cemre— taşı atmak, bu olaydan kalmıştır.
Hazret-i İbrahim, İsmail ile birlikte Arafat dağına çıktı ve: "—Ey oğlum! Buraya seni niçin getirdiğimi biliyor musun?
Hak Teâlâ Hazretleri, seni kurban etmemi emreyledi. Şimdi seni kurban edeceğim." dedi.
İsmail:
'—Yâ Baba! Allâh'ın emrine benim canım fedâ olsun." dedi. Nitekim Cenâb-ı Hak:

"Dedi Ey babacığım! Emrolunduğun şeyi yap. İnşallâh beni sabredenlerden bulacaksın."
(Saffat Sûresi, âyet 102) buyurmuştur.
Ondan sonra İbrahim, İsmail'i yatırdı, bıçağı eline aldıktan sonra şöyle hitap etti:
"— Ey oğul! Allâh'a teslim ol." İsmail:
'—Baba! Elimi ve ayağımı bağla kı, şayet bıçak acısından çırpınırsam, elim ve ayağım sana dokunmasın... Allâh'a âsi olmaktan korkarım ve sakın elbisene kan bulaşmasın. Ve bıçağı boğazıma çabuk çal. Belki kalbine şefkat ve merhamet gelir, Allâh'ın emrini yerine getirmekten çekinirsin." dedi. Ve ilave etti:
"—Yâ Baba! Ne zaman eve dönersen, benim o bîçare anama benden selâm et ve kıyâmete kadar beni dûadan unutmamasını söyle. Çünkü beni görecek değildir". dedi.
İbrahim Peygamber oğlunun bu sözlerini işitince kollarını onun boynuna dolayarak ağlamaya başladı. Ondan sonra Hazret-i İsmail:
'—Yâ Baba! Hak Teâlâ'nın rızasını yerine getir!' dedi.
Hazret-i İbrahim hemen bıçağı eline aldi ve İsmail'in boğazına dayayıp gayet kuvvetli bir şekilde çekti. Lâkin bıçak kesmedi. Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Vakta ki, ikisi de inkiyâd ettiler ve onu alnının bir yanı üzerine yatırdı. Ve O'na: Ya İbrahim!., diye nidâ ettik ki: Sen muhakkak rüyayi tasdik ettin. Biz böylece muhsinleri mükâfatlandırırız."
(Saffat Sûresi, âyet 103) buyurmuş?tur.
İbrahim Aleyhisselâm gadaba gelerek bıçağı taşa çaldı. Taşı iki parçaya ayırdı. Bunun üzerine İbrahim haykırdı:
"— Ey bıçak! Hak Teâlâ'nın emrini niçin yerine getirmezsin?" Hak Teâlâ'nın izni ile bıçak dile geldi ve cevap verdi:
"—Yâ İbrahim! Hak Teâlâ bana kesme diye emreyledi ve sen kes diye gadap edersin. Ben, arada mütehayyir kaldım."
Bu anda havada Cibril-i Emin zahir olup (Allâhu Ekber) diyerek seslendi. İbrahim Aleyhisselâm anladı ki, kurtuluş erişti ve:
"— La ilâhe illâllâhu vallâü Ekber' dedi. İsmail de necat eriştiğini anladı. O da: "—Allâhu ekber ve lillahil Hamd." dedi.
Bu anda Cebrâil beraberinde getirdiği koç ile Hazret-i İbrahim'in yanına geldi ve ona:
"—Yâ İbrahim! Bu koç, İsmail'in bedelidir. Onun yerine bu koçu kurban eyle. Dört yüz yıldır Hak Teâlâ bu koçu yaratmıştır. Cennet meralarında otlardı. Bugün için hazırlanmıştı." dedi.
İşte bu koçtur ki, ana karnından gelmedi.
Beşincisi Mûsa Peygamberin asâsidır. Hikâyesi şöyledir:
Hak Teâlâ Mûsa Aleyhisselâm'i peygamber gönderince, Mûsa da kendi peygamberliğini ilân etti ve Firavun'u Hak yoluna davet eyledi. Fakat Firavun bu dâveti kabul etmedi. Kıssaları meşhurdur: Bir gun Firavun Aleyhillâne vezirleri ile Mûsa Peygamberi nasıl defedeceklerini meşveret ettiler. Vezirler dedi ki:
"— Mûsa bir sihirbazdır. Ne yapıyorsa sihirbazlıkla yapıyor. Biz de sihirbazlarımızı toplayalım, gelsinler ve bunun sihirlerini defeylesinler."
Firavun Aleyhillâne bunların tedbirini beğendi ve dünyada ne kadar sihirbaz varsa, toplanmasın emretti. Şehirlere haberciler ve adamlar gönderildi. Bu arada Babil, Keşmir, Çin, Maçin, Hint, Habeş, Zengibar, Firengistan, İran, Turan, Rus, Acem, Musul, Hatay hâslı mağribten meşrika kadar hiç bir taraf ihmal edilmedi. Dünyanın her tarafından çeşitli hünerlere sahip olan sihirbazlar toplanıp geldiler. Bunların sayısı yetmişbin idi. Bunların dört yüzü ulu idi. En ulularının iki gözü kördü.
Firavun Aleyhillâne Mûsa Peygamber için bir gün tâyin eyledi. İşte o gun, karşılıklı mukabelede bulunacaklardı. Cenâb-i Hak Kur'an-ı Kerîm'de:

"Hazret-i Musâ dedi ki: Size va'd edilen vakit, ziynet günü ve nâsın toplanacağı kuşluk zamanıdır."
(Taha Sûresi, âyet 59) buyuruyor.
Firavun Aleyhillâne, yılda bir gün bayram ederdi. Bu onun âdeti idi. Bir ay evvel münâdiler nidâ ederlerdi:
'— Filan gün Firavun bayram edecek."
O gun bütün halk toplanır, Firavun'un bayramını seyrederlerdi. O meydan ki, Firavun'un bayram yeri idi. Burada büyük bir heykel diktirmişti. Bu heykel üçyüz arşın boyunda olup mermerdendi. Her tarafını altınla kaplamış ve çeşitli cevherlerle süslemişti. bu heykelin başına altından bir ay yapıp koymuşlar ve o ayın üzerine de çok parlak bir cevherden çıra dikmişlerdi. Gece olunca bunun ziyasi uzak mesfelere kadar gider, havalisini aydınlatırdı.
Nihayet Firavun ile Mûsa'nın mukabelede bulunacakları gün geldi. Firavun Aleyhillâne askeri ile beraber bayram yerine geldi. Gök gürlemesi gibi köslerin sesleri cihani inletti. Yediyüz bin silahşör çeşitli oyunlar yapıp ciritler tertip ettiler. Saflar halinde yetmişbin sihirbaz da sihirbazhklarını meydana döküp hünerlerini göstermeye başladılar.
Mûsa Peygamber, Harun ile beraber yaya olarak başlarında keçe, arkalarında yünden aba olduğu halde, âlemi çınlatan sayısız insanların ortasına gelip durdular. Bu anda Firavun'un sihirbazları:
'—İşte Mûsa budur!' dediler.
Sihirbazlar ise, büyükleri olan kör sihirbaza haber verdiler. Kör onlara sordu:
"—Mûsa ne giymiştir, kıyafeti nedir?.."
Onlar cevap verdiler:
'— Mûsa, yünden aba giymiş olup başında keçe külah vardır!'
Bunun üzerine kör sihirbaz:
"—Bu gerçek peygamberdir." dedi.
Mûsa Aleyhisselâm, elindeki asâsına dayanıp duruyordu. Sihirbazlar bir adam göndererek Mûsa'ya sordular:

' —Yâ Mûsa! evvela meydana sen mi gelirsin, yoksa nöbeti bize mi verirsin?.." dediler.
Mûsa, Peygamberlik şartını yerine getirip onları dine dâvet etti. Sihirbazlar Mûsa'nın dâvetini işitince, sahtiyan ve meşinden yapılmış ve içleri saman dolu olan ejderhalarını meydana koydular. Yediyüz deve yükü sihirbazlık âletlerini o meydanda Mûsa Aleyhisselâm'a karşı meydana bıraktılar. Güneşin harareti altında iplerden ve çeşitli eşyadan hazırlanmış bulunan ejderhalar, sahradan harekete geçti. Şahlanarak ve çoşarak, kuyruklan ile birbirlerine dolaşıp ağızlarından ateşler saçarak ortalığa dehşet vermeye başladılar. Gök gürlemesi gibi şimşek sesleri çaktılar. Bu anda cereyan eden hareketleri derin bir tevekkel içinde seyreden Hazret-i Mûsa, elindeki asâsını meydana bıraktı.
Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde:

"Ve Mûsa'ya vahy ettik, âsânı atıver. Hemen o —âsa— da onların uydurmuş? oldukları şeyleri yutuverdi."
(Araf Sûresi, âyet 117) buyuruyor.
Yere bırakılmış olan Mûsa'nın asâsı, Hak Teâlâ tarafından muazzam bir ejderha oldu. Yetmiş arşın başını yerden yukarı kaldırdı. Mağara gibi ağzını açtı. Gayet korkunç fildişi gibi dişleri vardı. Ağzından Firavun'un askerlerinin ve sihirbazlarının üzerine ateşler yağdırdı. Sihirbazların ortaya dökmüş olduğu hünerler ile ejderhaların hepsini bir anda yuttu. Gök gürültüsüne benzeyen sesler çıkararak öyle bir gürledi ki, meydandaki ağaç ve her şey titredi ve meydanda ne varsa, hepsini ezip parçalayıp yuttu. Bundan sonra bu büyük ejderha, Firavun'un askerlerinin ve sihirbazların üzerine alevler püskürerek yürüdü. Firavun'un bütün tebaası korku ve dehşet içinde birbirine düşerek kaçmağa başladı. Bu dehşetli manzara karşısında Firavun da dehşete düştü. Başını alıp kaçtı ve doğruca sarayına girdi. Orada yüksek bir çardağı vardı. Çıkıp onun üzerine oturdu. Kapısını sıkıca kapattı. Bu mahşerî karışıklıkta Firavun'un askerlerinden yetmiş insan ayak altında ezilerek helâk oldu. Çoğu da kaçıp kurtuldu. Ejderha onları tâkip etti. Ejderha Firavun'un askerini önüne katıp kovalarken, bayram yerinde Mûsa ile Harun'dan başka kimse kalmadı. Bu sırada Mûsa, Harun'a dedi ki:
"-Yâ Harun! Gel biz de gidelim."
Bunlar da Mısır'a doğru yürüdüler ve İsrailoğullarının içine girdiler. Bu anda Mûsa'ya Allâh'ın emri geldi:
"—Yâ Mûsa! Asayı tut!"
Hazret-i Mûsa elini uzatıp Firavun'un tebaasını kovalayan ejderhayı tuttu. Ejderha yine asâ oldu ve Mûsa onu eline aldı. Bu mûcizeyi gören bütün sihirbazlar Hazret-i Mûsa'nın önünde eğilerek imâna geldiler.
Cenab-ı Hak Kitab-i Kerîm'inde:

'Ve sâhirler secde eder oldukları halde yere kapanılmış oldular. Ve dediler ki: Âlemlerin Rabbine iman ettik. Musa ile Harun'un Rabbine."
(Araf Sûresi, âyet 120) buyuruyor.
Firavun sihirbazlarının imân ettiklerini görünce, gazaba geldi ve onlara:
"-Siz kimden müsaade alıp Mûsa'ya giderek imân ettiniz Ben şimdi anladım ki, sizin ulunuz Mûsa imiş?. Hepiniz de giderek sihirlerinizi ondan öğrenip bana göstermekte imişsiniz. Her kim benim emrime muhalefet ederse, ellerini ve ayaklarını kesip gövdelerini ortada bırakırım." diye haykırdı.
Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Artık yakında bileceksiniz, elbette ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlamasına kestireceğim ve muhakkak ki, sizi toplu bir halde astıracağım."
(Al'i İmran Sûresi, âyet 49) buyuruyor.
İşte anasız-babasız dünyaya gelenlerden biri de Hazret-i Mûsa'nın bu asâsıdır.
Altıncısı yarasa kuşu olup hikâyesi şöyledir:
Hak Teâlâ, İsâ Peygamberi dünyaya gönderip Hak yolunda olmayanları Hak yoluna dâvet etti. Hazret-i İsâ kâfirleri Hak yoluna dâvet etti. Fakat onlar İsâ'ya:
'—Eğer sen peygamber isen, bize bir mûcize göster ki, senin rasûl olduğuna inanıp imân edelim." dediler.
Bunun üzerine Hazreti İsâ şöyle cevap verdi: .
'—Ne isterseniz Hak Teâlâ'nın izni ile size göstereyim." dedi.
Kâfirler de türlü türlü mûcizeler istediler. Meselâ ölüyü diriltmek, hastaların sıhhat bulması gibi mûcizeler istediler.
Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde buyuruyor:

"Ve ben Allâh'ın izniyle anadan doğma körü ve alacalık illetine tutulanı iyi ederim, ve ölüyü diriltirim."
(Şuara Sûresi, âyet 49)
Kâfirlerin bütün istediklerini Hak Teâlâ İsâ Aleyhisselâmın dûası beraketine verdi. Bütün bunlara rağmen kâfirler ona "Cadısın-Sihirbazsın-' diyerek imâna gelmediler.
Bir gün Hazret-i İsâ yine onları Hak yoluna dâvet etti. Kâfirler ise ona:
'—Yâ İsâ! Eğer sen kendini Hak Peygamber bilip dinine girmemizi istiyorsan, bize mûcizeler göster." dediler.
Hazret-i İsâ onlara sordu: "— Ne istersiniz?.." Kâfirler:
"Bize kara balçıktan bir kuş yap. Bu kuşun yelesi ve tüyleri olmayıp her tarafı ve üzeri deri gibi olsun. Canavar gibi dişleri ve kulakları olup kuş gibi uçsun, ama yumurtlamayacak, canavar gibi doğurup memelerinden yavrularına süt emzirecek, adam gibi yürüyecek ve kadın gibi hayız görecek." dediler.
Hazret-i İsâ:
"—Kara balçıktan, bu şekilde dediğiniz gibi bir kuş olursa, Hak Teâlâ ona ruh verip uçurursa, Allâh'ın birliğini ikrar edip imâna gelir misiniz?" diye sordu.
Hepsi birden: "-Evet!.." dediler.
Bunun üzerine Hazreti İsâ mübârek eliyle kara çamurdan bir parça alıp, onu istedikleri kuş şeklinde düzeltti. Ve sonra nefesi ile üfledi. Bu anda kuş, Hak Tâlâ'nın izni ile ruh bulup uçtu.
Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde buyuruyor:

"Ben sizin için çamurdan kuş şekli gibi bir şey icat ederim, sonra ona üfürürüm, o da Allâh Teâlâ'nın izniyle hemen kuş oluverir."
(Al-i İmran Sûresi, âyet 49)

İşte, anasız-babasız yaratılanların altıncısı da, Hazret-i İsâ'nın eli ile kara balçıktan yaptığı ve hayat bularak uçan yarasa kuşudur.

YİRMİNCİ SUAL
Müşrikler Peygamber Sallâhu Aleyhi Vesellem'e sordular:
—Yâ Muhammed! Bize Musâ'nın âsâsından haber ver, aslı nedir, Musâ'nın âsâsı ne idi?..
Server-i Enbiya Sallâhu Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—Âsâ'nın aslı Cennettendir. Başı iki çataldır. Âdem Peygamber onu, Cennet ağaçlarından kesmiştir. Âdem Aleyhisselâm Cennetten çıkıp dünyaya gelirken beraberinde üç şey getirdi. Bunlardan biri Musâ Peygamberin âsâsı, ikincisi Süleyman Peygamberin mührü, üçüncüsü de Cennet ağaçlannndan alınmiş iki yapraktır.

Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Mecid'inde:

"Üzerlerine Cennetin yaprağından yapıştırmağa başladılar."
(Taha Sûresi, âyet, 121) buyurmuştur.
Âdem Peygamber bunları beraberinde dünyaya getirdi. Bu iki yapraktan birisini dört canavar yedi. O canavarlardan biri Hatay taraflarının geyiğidir ki, misk ondan meydana geldi. İkincisi Deniz siğindir ki, anber ondan hasıl oldu. Üçüncüsü kurdtur ki, ibrişim ondan meydana geldi. Ve dördüncüsü de arıdır ki, bal ve mum ondan hâsıl oldu. Bu mahlûklardan türlü türlü acaip ve garip sevimli şeyler meydana geldi. O yaprağı yeryüzünün her tarafına dağıttılar. Yeryüzünde olan çeşitli ağaçlar, envai çeşit meyvalar, hoş kokulu çiçekler ve şifalı otların hepsi ondan türedi.
Süleyman Peygamberin karada, havada ve denizlerde olan cümle mahlûkata hükmetmesi, suyun ve rüzgarın cümlesine itâat ettirmesi o şifalı otun kerâmetidir.
Cennetten getirilen Musâ Peygamberin âsâsını Hazret-i Âdem, sağ kaldığı müddete muhafaza etti. Âdem Peygamber dünyadan gidince oğullarına miras kaldı, elden de tâ Şuayb Aleyhis-selâm'a kadar geldi. Musâ Peygamber Şuayb Aleyhisselâm'a geldi. Şuayb, Musâ Aleyhisselâm'ı çoban edip hem koyunlarını kendisine, hem de âsâyı teslim etti ve:
'—Yâ Musâ! Sakın filan dereye gitme... Orada büyük bir ejderha vardır, sana ve koyunlarına zararı dokunur. Her kim o dereye giderse, ejderha onu helâk eder!' dedi.
Musâ Şuâyb'ın koyunlarını alıp otlatmaya götürdü. Bir gun koyunlar o dereye gitti. Hazret-i Musâ ne kadar gayret ettiyse, koyunları çevirmeye muvaffak olamadı. Âciz kaldı ve koyunların arkasından gitti. Böylece koyunlarla beraber dereye girdi. Koyunlar otlamağa başladı. Hak Teâlâ bu anda Musa'ya bir uyku verdi. Asasını yanına bırakıp uyudu. Bu sırada Şuayb Peygamberin söylediği ejderha yerinden çıkıp Hazret-i Musa'ya saldırdı. Hak Teâlâ'nın izni ile asası ondan çok daha büyük bir ejderha olup kalkdı, o ejderhayı parça parça eyledi. Sonra yine Musa'nın yanına gelerek evvelki şekline girip tekrar âmâ oldu.
Biraz sonra uyanan Hazret-i Musa koyunlar otluyor, âsâ yanında kanlar içinde ve canavar parça parça olmuş yatıyor gördü. Bu durumu gören Hazret-i Musa, Hak Teâlâ'ya şükürler eyledi. Koyunlarını selâmetle alıp Şuayb'ın evine götürdü. Hikâyeyi olduğu gibi haber verdi. Şuayb kalkıp dereye gitti, ejderhayı parça parça gördü. Ejderhanın şerrinden kurtuldukları için Hak Teâlâ Hazretlerine şükürler ettiler ve kurbanlar kestiler. Ondan sonra asanın kerametinden haberdar oldular, o günden sonra Hazret-i Musa hiç sıkıntı çekmedi. Ne zaman yemek ihtiyacı olsa asasını yere diker ve âsâ hemen ağaç olup türlü yemişler verirdi. Suya muhtaç olsa, yine asasını taşa vururdu. Hemen çeşme meydana gelir ve o sudan kana kana içerdi. Eğer kuyuya erişemezse asayı sarkıtır ve o kuyunun suyu yükselerek ağzına kadar kuyu su olurdu. Yorulduğu zamanlar ona at gibi biner, karanlık geceler meşale gibi etrafını aydınlatırdı.
Eğer büyük bir su ile karşılaşsa asayı bir köprü gibi kullanıp suyu geçerdi. Uyusa, âsâ onu beklerdi. Böylece bu asanın mucizeleri çok idi. Hazret-i Musa çok zaman Şuayb'ın çobanlığını yaptı. Ondan sonra Hak Teâlâ Hazretlerinden vahiy gelerek Mısır'a gitti. Firavun Aleyhillâne'yi dine davet etti ve sonra yine dönerek Hazret-i Şuayb'ten Mısır'a gitmek için müsaade istedi. Hazret-i Musa tekrar Mısır'a gitti. Firavun'un kapısına asasını vurdu ve Firavun'un sarayı zelzele gibi sallandı.
Geri kalan hikâyeler geçmişte anlatıldı ve gelecekte de Allah'ın izni ile anlatılacaktır... İnşallah...

YIRMİBİRİNCİ SUAL
Müşrikler:
—Yâ Muhammed! Bize Musa Peygamberin taşından ve mucizelerinden haber ver, dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdular:
—O taşın aslı Cebel-i Kubeys'dir. Büyüklüğü bir kalkan miktarıdır. O taştan mucizeler meydana gelmesinin sebebi şu idi:
İsrail Oğullarının âdetleri şöyle idi: Ne zaman gusül etmek isteseler birbirlerinden utanmazlar, avret yerlerini örtmezler, birbirlerinin önünde yıkanırlardı.
Musa Peygamberin âdeti ise; yıkanmak -gusletmek- istediği vakit halktan ayrı tenha bir yere gider, orada guslederdi.
israil Oğulları:
"—Musa'nın bir ayıbı vardır ki, halktan kaçıp gizli yıkanıyor!' demeğe başladılar.
Bunun üzerine Hak Teâlâ Musa'nın mübarek vücudunun bir ayıp, bir kusur ve her hastalıktan salim olduğunu halka bildirmek istedi.
Bir gün Musa Tur Dağına çıkdı, Hak Teâlâ ile konuştu. Ondan sonra döndü, geri geldi.
Yine bir gün gusletmek istedi, halktan uzak tenha bir yere gitti. Elbiselerini çıkarıp o taşın üzerine koydu, gusletti. Sonra giyinmek için elbiselerinin bulunduğu taşın yanına doğru yürüdü ve o taşa yaklaşırken, üzerinde elbiseler bulunan o taş da yerinden hareket edip Musa'nın önünden uzaklaşmaya başladı. Musa taşın peşinden koştu, bütün gayretlerine rağmen taşa yetişemedi. O taşın ardından İsrail Oğullarına kadar gelip durdu. İsrail kavmi, taşın arkasından elbiselerini almak için yürüyen Musa'nın vücudunu gördüler. Onun vücudunda her hangi bir kusur ve hastalık olmadığını öğrendiler. Kara taş İsrail Oğullarının ortasında durmuştu. Sonra o taşın üzerinden Musa elbiselerini alıp giydi ve asası ile taşa iki kere vurdu. Her vuruşunda o taşın üzerinde bir nefes meydana geldi. İstedi ki yerine gitsin. Hak Teâ-lâ'dan hitab-ı izze geldi:
"—Yâ Musa! Nereye gidiyorsun, o taşı da beraber götür. O taş size lâzım olacaktır."
Musa o taşı alıp İsrail oğulları "Tepe" Sahrasında âciz kalıncaya kadar beraberinde gezdirdi. İsrail Oğulları açlıktan ve susuzluktan âciz düştü, o vakit Hak Teâlâ Musa Peygambere vahyetti:
"—Kırk yıl Tepe Sahrasında kalmanız gerektir." Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Buyurdu ki: şüphesiz orası onların üzerine kırk yıl haram kılınmıştır. O yerde mütehayyirane bir halde dolaşıp duracaklardır."
(Maide Sûresi, âyet 26) buyuruyor.
İsrail Oğulları o tepede susuzluktan âciz ve bitkin bir hâle düştüler. Musa Peygambere yalvarıp acizliklerini itiraf ettiler. Bunun üzerine Musa Peygamber dua etti. Cenâb-ı Hakka yalvardı ve Hak Teâlâ'dan hitab-ı izze geldi:
'—Yâ Musa! O taşı yere koy. Evvelce vurduğun gibi asan ile şimdi de vur."
Bunun üzerine taşı yere koydu, evvelki vurduğu gibi asası ile taşa vurdu. Hak Teâlâ'nın emriyle o taştan oniki çeşme açıldı. Gayet soğuk, şekerden tatlı sular akmaya başladı. İsrail Oğullan bunu görünce mest oldular.
Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:
"Ve hani bir vakitte Musa, kavmi için istiskada bulunmuştu. Biz de: asan ile taşa vur, demiştik —o da vurunca— taştan on iki çeşme fışkırdı."
(Bakara Sûresi, âyet 60) buyuruyor.
Hak Teâlâ'nın izni ile her çeşme bir nehir gibi olup bir tarafa akmağa başladı.
İsrail Oğulları oniki bölüktür. Her bölükte ellibin kişi vardı. Her bölük bir nehrin kenarına konup su içmeye,

gusletmeye, elbiselerini yıkamağa başladılar. Hayvanlara da içirdiler. Susuzluktan kurtuldular. Böylece İsrail Oğullarına kurtuluş yetişti. Tepeden indiler, evlerine döndüler. O taş da hemen eskisi gibi bir taş oldu. Hacer-i Musa hikâyesi de işte böyle beyân olundu.

YİRMİİKİNCİ SUAL

—Yâ Muhammedi Bize Musa ile Firavun'dan ve Firavunun helakinden haber ver. Ve o yerden ki, güneşin nuru ona bir kere erişmiştir. Tâ kıyamete kadar da bir daha erişecek değildir, dediler.

Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap verdi:

—Sizin sorduğunuz o yer, Tur denizinin dibidir. Hikâyesi de şeyledir:

Musa Peygamber kavmi israil Oğulları ile Firavun'dan kaçıp gidiyorlardı. Firavun Aleyhillâne onları kovalamakta idi. Firavun'un o gün bin alay askeri vardı. Harb âletleri gayet kuvvetli idi. Süvarileri tazı gibi atlara binmiş, boyunlarına altın tokalar akmışlardı. Bu tokaların ve süvarilerin ihtişamından, bakanların gezleri kamaşırdı. Musa kendi kavmi ile deniz kenarına geldi. Durduğu zaman Firavun'un askerlerinin ve süvarilerinin etrafa saçtıkları ziyaları gördü ve onların geldiklerini anladı.

Musa'nın kavmi:

"—Yâ Musa! Firavun'un askeri geliyor." diye seslendiler.

Musa onlara cevap verdi:

'—Korkmayın. Rahmeti ve lütfu çok olan Hak Teâlâ, sizi ve beni koruyacaktır!"

Lâkin israil Oğulları içinde Yuşa bin Nün adında bir peygamberzâde vardı. Halk Yuşa bin Nun'un yanına giderek tezarru ettiler. O da Musa Peygamberin yanına geldi. Onun ayaklarına kapanarak dedi ki:

"—Yâ Rasûlellah! Hak Teâlâ'ya, bu kavmi Firavun'un askerinin şerrinden koruması için dua eyle..."

Musa Peygamber oturup dua etti. Hak Teâlâ'dan emr-i ilâhi geldi:

"—Yâ Musa! Elindeki âsâ ile denizin oniki yerine vur!'

Musa kalkıp deniz kenarına gitti, elindeki âsâ ile denizin oniki yerine vurdu. Allah'ın izni ile deniz tam oniki parça oldu. Dağlar gibi birbiri üzerine yığılıp oniki yol oldu. işte o zaman güneşin ziyası denizin dibine erişti. Musa'nın kavmi de oniki bölük olduğu halde, her biri bir yoldan gitmeye başladılar. Fakat giderken dediler ki:

'—Yâ Musa! Her birimiz ayrı ayrı yollardan gittiğimiz için birbirimizden haberimiz yoktur. Dua eyle de birbirimizden haberdar olalım."

Musa dua eyledi ve Hak Teâlâ'dan şöyle bir hitâb-ı izze geldi: "—Yâ Musa! Elindeki âsâ ile suya işaret eyle."

Musa elindeki âsâ ile, iki tarafına işaret eyledi. Allah'ın emri ile, bölükleri birbirinden ayıran sular açıldı. Her bölük birbirini görüp konuşmaya başladı. Böylece birbirinin hallerinden haberdar olarak, sağ salim denizden çıktılar. Bunların arkasından denize yetişen Firavun ve askerleri, dağlar gibi yığılmış olan suların arasındaki yolları gördüler. Bunun üzerine Firavun askerlerine döndü ve:

'— Bakıp görün ki, benim heybetimden sular dağlar gibi olmuş. Tâ ki kaçan kullarımı tutmak için bana ve benim askerime yollar açılmıştır!' dedi. Ve ondan sonra yüksek bir sesle:

"Ve ene Rabbikümül â'lâ." dedi.

Firavun'un sesini işiten askerler, onun karşısında secde ettiler. Ondan sonra Firavun'un kalbine korku düştü ve geri dönmeyi düşündü. Fakat genç bir kısrağa binmiş olan Cebrail, hemen yetişti. Firavun ise bir aygıra binmiş bulunuyordu. Kısrağın kokusunu alan aygır, onun ardına düştü. Firavun bütün gayretine rağmen atını geri döndüremedi ve Cebrâilin arkasından denize girdi. Onun denize girdiğini gören askerleri de ardından atlarını denize sürdüler. Fakat bazıları korktular. Bunun üzerine melâikeler çavuş olup, onların atlarını da zorla denize sürdüler. Böylece Firavun ve bütün askeri denize girmiş oldular.

Firavun'un ve bütün askerlerinin denize girdiğini gören Musa, asası ile denize vurmak istedi. Hak Teâlâ'dan nida geldi:

"—Yâ Musa! Rahat ol. Hemen seyreyle!"

Daha sonra Hak Teâlâ'nın emri ile deniz harekete geldi ve birer dağ gibi yığılmış olan sular, birbirine kavuştu. Böylece Firavun Aleyhillâne ile bütün askeri, denizin dibinde kalıp helak oldular.

Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde:

"Ve denizi hâli üzere sakin bırak. Çünkü onlar, boğulmuşlar olan bir ordudur."

(Duhan Sûresi, âyet 24) buyuruyor.

Ondan sonra sert bir ses işitildi. Bu sesi işiten Musa'nın kavmi çok korkup, o sesin ne olduğunu Musa'dan sordular. Musa şöyle cevap verdi:

"—Korkmayın! Bu, Cebrail'in sesidir ki, Hak Teâlâ'nın emriyle Firavn'u helak eyledi."

İşte güneşin nurunun bir kere eriştiği, kıyamete kadar da bir daha erişemeyeceği bir yer burasıdır.

YİRMİÜÇÜNCÜ SUAL

—Yâ Muhammed! İsa'nın sofrasından haber ver. Maide-i İsâ nedir, kimler yedi, yemeyenler ne oldu?.. Dediler.

Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdular:

—İsâ Peygamber, kavmine kırk gün oruç tutmalarını emir buyurmuştu. Oruç tutmalarını emir buyurduğu bu insanlar, çok fakir insanlardı. Lâkin zengin olanları kabul etmeyip:

'—Yâ İsâ! Bize bir keramet göster ki, senin Peygamber olduğuna inanalım, itikad edip sana itaat edelim." dediler.

İsâ Aleyhisselâm:

'— Ne istiyorsunuz?.." dedi.

"—Bize gökten yemek insin. Türlü yemeklerle dolu bir sofra. Hepimiz o sofradan yiyelim, fakat o eksilmesin ve olduğu gibi kalıp geri göğe gitsin. Her yemek vakti yine insin." dediler.

Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'inde şöyle buyuruyor:

"Dediler ki: Biz istiyoruz ki, ondan yiyelim ve kalplerimiz mutmain olsun ve senin bize doğru söylediğini bilelim ve biz onun üzerine şâhidlerden olalım."

(Mâide Sûresi, âyet, 113)

İsa Peygamber, ayak üzerinde durup namaz kıldı. Ondan sonra ellerini açarak bu duayı okudu:

"Rabbena enzil aleynfi mâideten minessemâi teküntt lenâ iyden lievvelina ve âhirina ve âyeten minke verzuknâ ve ente Hayru'r-Râzıkîn."

İsa Peygamber duasını tamamlamamıştı ki, Hak Teâlâ'dan nida geldi:

'—Yâ İsâ! Bu sofrayı -maideyi- gönderdiğim zaman kabul etmeyip de yemezlerse, onlara azab göndereceğim."

İsa Peygamber, Hak Teâlâ'nın bu emrini ve azabını onlara bildirdi. Onlar da bunu kabul ettiler, hemen sonra gökten sofranın inmeye başladığını gördüler. Üzeri örtülü sofra yere indi.

Sofra yere indikten sonra İsâ Peygamber ellerini kaldırdı, şükür duası etti:

"Allahümmec'arhâ Rahmeten velâ tec'âlhâ azaben."

Ondan sonra da orada bulunanlara dönerek:

'—İhtiyar bir kimse gelsin ve bu sofranın yüzünü açsın." dedi. Orada bulunanlar:

'— Bu, senden başka kimsenin işi değildir!' diye cevap verdiler.
Bunun üzerine bizzat kendisi "Bismillâhirrahmanirrahim" diyerek o sofranın yüzünü açtı. Hep beraber içersine baktılar. Kızarmış bir balık ve beş bıldırcın, bir bardak sirke, bir bardak zeytin ve çeşitli sebze ile etin konulmuş olduğunu gördüler.
Ondan sonra İsa Peygamber:
'— Bismillah gelin, bu yemeklerden yeyin." dedi.
Onlar da şöyle cevap verdiler:
'—Yâ İsa! Bir mucize daha göster ki, itikadımız tam olsun."
İsâ Peygamber, balığa döndü ve:
"—Yâ balık! Allah'ın izni ile diril." dedi.
O balık derhal dirildi. Bunun üzerine orada bulunanlar sofranın yanından kaçtılar. İsa Peygamber hiddetlenerek onlara şöyle seslendi:
'—Bu ne arzudur ki, istediğiniz sofra geldi. Niçin yemezsiniz?.."
"—Biz gökten inen yemeği yemeyiz." diye cevap verdiler, İsâ Peygamber:
'— Ey devletsizler! Bu yemek sizin nasibiniz değil... Hak Teâlâ'nın saadetli kullarının nasibidir!' dedikten sonra nida ettirdi ve dervişleri, hastaları, körleri, kötürümleri, türlü derde mübtelâ olanları çağırıp bu yemekten yemelerini istedi.
O yemekten yiyen dervişler zengin oldular, hastalar şifa buldular. O gün o sofradan binikiyüz kişi yediği halde, zerre miktarı eksilmedi. Daha sonra semadan nasıl inmiş idi ise, yine aynı şekilde kalkıp göğe gitti.
Ertesi gün aynı şekilde, aynı vakit yine indi. Zenginler o sofradan yemek istediler. Fakat İsa Peygamber onlara:
"—Sabredin! Bu gün de dervişler yesinler. Yarın nöbet sizin olsun. Bugünden sonra Allah nasib ederse bir gün sizin, ve bir gün dervişlerin olsun." dedi.
O gün de fakirler, hastalar yedi. Zerre miktarı eksilmedi, geri kalktı gitti. Ertesi günü zenginlerin sırası idi. Semadan sofra inmedi. Sıra dervişlere gelince inmeye, zenginlerin nöbetinde inmemeye başladı. Dervişler için kırk gün indi. Onlar bunun dahi sihirbazlık olduğunu söylediler. Ondan sonra Hak Teâlâ'dan hitab-ı izze geldi:
"—Yâ İsa! Bu kavme azab göndereceğim."
Bunun üzerine İsa, kendi kavmini topladı ve onlara:
'—Bu kavme azab gelecektir. Bu gece ibâdetle meşgul olun, yatıp uyumayın." dedi.
Cenâb-ı Hak Kitab-ı Kerîm'inde şöyle buyuruyor:

"Eğer onları muazzep kılarsan şübhe yok ki, onlar senin kullarındır. Ve eğer onları yarğılarsan yine şübhesiz ki, aziz olan, hakim olan ancak sensin."
(Maide Sûresi, âyet 118)
İsa Peygambere tâbi olan üç yüz kişi vardı. İsa Peygamber bunların hepsine de haber göndererek, o gece ibâdetle meşgul olmalarını bildirdi. Onlar da gece ibâdetle meşgul oldular. O kavimden olup da İsa Peygambere cadı diyenler, o gece yatıp uyudular. Fakat sabahleyin gördüler ki, Hak Teâlâ'nın emri ile kimi maymun, kimi domuz olmuş. Her biri kendi evi etrafında geziniyorlar. Evlerine girmek isteseler, hanımları ve çocukları feryat ederek kaçarlardı. Fakat birbirlerini tanıyorlardı. Birisi onlara:
'—Sen falan değil misin?.." dediğinde, onlar da dilleri ile söylemeğe kadir olamadıklarından başları ile "Evet!.." diye işaret ederlerdi.
Yedi gün halk arasında gezdiler. Sekizinci gün başlarını alıp dağlara ve yabancı yerlere gittiler.
İşte, Hak sözü işitip kabul etmek, Allah'ın emri olup her kula vâcibdir. Hak Teâlâ'nın emrini kabul etmeyenler, bu türlü azaba müstehak olurlar.
"Fağtebirû yâ ülül Ebsâr."

YİRMİDÖRDÜNCÜ SUAL
Kâfirler:
—Yâ Muhammed! öldürülüp yeniden dirilen peygamberlerden haber ver, dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat Sallallahü Aleyhi Vesellem cevap buyurdular:
—Öldürülen ve yeniden dirilen üç peygamber vardır.
Birincisi: Yunus Peygamber
İkincisi: Üzeyir Peygamber
Üçüncüsü: Cerciş Peygamberdir.
İkisinin hikâyeleri evvelce zikrolunmuştur.
Yunus Peygamberin hikâyesi şöyle anlatılır:
İlyas Peygamberi kâfirler öldürmeye geldikleri zaman, o kâfirlerden kaçtı. Bir dağa gizlenip ibâdetle meşgul olmaya başladı. O zamanda daha süt emen masum bir çocuk vardı. Çocuğun adı Yunus, anasının adı Âmine idi. Peygamberlerden iki peygamberin annelerinin adı meşhurdur. Bunlardan biri Yunus'un annesi Âmine, diğeri de İsa Peygamberinin annesi Meryem'dir.
Yunus Peygamberin annesi Âmine, oğluna altı yıl emek vermişti. Yunus Âmine, üzüntüsüne dayanamayarak dağlara gitti. Orada İlyas'ı bulup ona hizmet etti. Fakat Yunus Peygamberin ayrılığını da bir türlü unutamayıp, gece gündüz ağlamaya devam etti. Sonunda İlyas Peygamber, bu muhterem kadına merhamet ederek bir gün bir gece Hak Teâlâ'ya dua eyledi. Duası berekâtiyle Hak Teâlâ Yunus Peygambere yeniden hayat verdi.
"Ve inne Yunuse leminel mürselin."
İşte, hikâyesi meşhur olan Yunus Peygamber, bundan sonra daha çok ömür sürmüştür.

YIRMİBEŞİNCİ SUAL
Müşrikler:
"—Yâ Muhammed! Şimdi de bize Tanrılık dâvasında bulunarak Cennet yapanın kim olduğunu haber ver, dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdular ki:
Dünyada Tanrılık dâvasında bulunanlar dört kimsedir. Bunların biri Nemrud Aleyhillâne, ikincisi Firavun Aleyhillâne, üçüncüsü Buhtu Nasır Aleyhillâne ve dördüncüsü de, Şeddâd bin Ad idi. Bunların hikâyeleri meşhurdur. Nemrud'un hikâyesi İbrahim Peygamber ile, Firavun'un Musa Peygamberi iledir. Fakat Cennet beyân eden Şeddâd bin Ad idi.
Ad'ın iki oğlu, babalarının rızası ile atalarının tahtına geçerek padişah oldular Lâkin her ikisi de zâlim ve sitemkar idiler. Atalarının tahtına geçip oturduktan sonra hazinelerini actılar, bu paralar ile hadsiz hesapsız asker toplayıp yeryüzünde bulunan diğer padişahların şehirlerine ve hazinelerini gasbettiler. Tâ maşrıktan mağribe (doğudan-batıya) kadar aldılar. Sonra zâlim oğlundan biri öldü. Bunun üzerine taht, mülk, hazine ve ordusu Şeddâd'a kaldı padişahlık onun oldu. Kendisi gayet gururlu ve serkeş idi. Hatta Allahlık dâvası dahi etmeye başladı.
Nitekim Kur'an-ı Kerîm'de: \
''Sakın: Şüphe yok ki, insan elbette azar. Kendisini ihtiyaçtan kurtulmuş görünce. Muhakkak ki; dönüş, ancak Rabbinedir."
(Alak Sûresi, âyet, 6-7-8)
Şeddâd, Tanrılık dâvası ettiği zaman, zamanının nebileri ve âlimleri kendisine dediler ki:
"—Yâ Şeddâd! Yerlerin ve göklerin Allah'ı vardır. Nitekim Hak Teâlâ buyuruyor ki:
"Yuhyî ve yumid."
(isterse diri kılar, isterse öldürür. O, her şeye kadirdir.)
Yine Kur'an-ı Kerîm'de şöyle buyuruyor

"Bütün mülk elinde —yedi kudretinde— olan, Allahü Teâlâ pek yücedir. Ve o her şey üzerine hakkı ile kaadirdir. O ki: Ölümü ve hayatı yarattı, hanginizin amelce daha güzel olduğunuzu imtihan için ve O, bihakkın galiptir."
(Mülk Sûresi, âyet 1)
Bunun üzerine Şeddâd Aleyhillâne şöyle cevap verdi:
'—O gök tanrısıdır, ben yer tanrısıyım. Ben de öldürmeye ve diriltmeye kadirim." dedi.
Daha sonra yüz kişi getirtti. Bunların ellisini öldürdü, ellisini de azâd etti. Peygamberler dediler ki:
'—Yâ Şeddâd! Hak Teâlâ kıyamet gününde itaatkar kullarının girip sefa etmeleri için, içinde türlü nimetler bulunan, dil ile tarif edilmesi mümkün olmayan Cennetler yarattı. Nitekim Hak Teâlâ buyuruyor ki:

"Orada canların hoşlanacağı ve gözlerin lezzet alacağı şeyler vardır, ve siz orada ebediyyen kalıcılarsınız."
(Zuhruf Sûresi, âyet 71)

Bundan başka yine âsi kullar için yani yarın kıyamet gününde senin gibi kâfirlere azab etmek için de Cehennemi yarattı."
Şeddâd:
"— O'nun hükmü gökte olan mahlûkatına, benim hükmüm ise yerde olan kullanmadır, eğer O, kıyamet gününde kullarına vadettiği şeyleri verecekse, ben de kullarıma Cenneti dünyada nasib ederim." dedi.
Ondan sonra Hak Teâlâ'nın kemâl-i kudretinden yarattığı Cennet misali gibi, dünyada da Cennet yapılmasını emretti. Ve hükümeti altında bulunan bütün vilayetlere adamlar göndererek bütün ustaları ve mimarları toplattı. Bunların içinde bir tane gayet usta bir mimar vardı. Onlara şöyle emretti:
'—Yeryüzünde eşi ve başka bir benzeri olmayacak şekilde havası güzel, suyu tatlı, eşsiz gül bahçeleri olan hoş bir mekân bulun. Orada, Cennet misali bir şehristan inşa edin."
Ustalar etrafı aradılar, taradılar, bu sıfatları ihtiva eden bir yer bulamadılar. Sonunda Şam yakınlarında havası hoş, suyu güzel münasip bir yer buldular. Hemen Şeddâd'a haber verdiler. Bu haberi işiten Şeddâd, yetmiş bin üstad ile yediyüz bin askere Cennetin yapılmasını emreyledi.
Ustalar Cennetin yapılabilmesi için yüzbin kere yüzbin altun ve gümüş, elmas, yakut, zümrüt, inci, firuze, zeberced, mercan gibi türlü cevherlerden başka daha nice yüzb,in kere yüzbin yük gül yağı, yasemin yağı, zambak yağı, erguvan ve karanfil, nergis gibi hoş kokulu yağlar ile çeşitli mermerler ve harcını karıştırmak için de çeşitli gül suları gerektiğini söylediler.
Şeddâd:
'—Dünya, kayıdsız şartsız yedi kudretimdedir. Her ne yol ile olursa olsun cihanın bütün malını toplayın." diye emir verdikten sonra, adamları yeryüzündeki halkın malını toplamaya başladılar. Hükmü altında olan yerlere haberler göndererek ne kadar altun ve gümüş, cevher varsa hepsini getirtti. Hatta Rum'a vesair vilayetlere dahi adamlar ve ustalar gönderdi. Bu kimseler deniz dibinde sedef, inci bırakmayıp çıkararak getirdiler. Hindistan taraflarındaki elmas madenlerini zabtettiler. Serhend, Çin ve Seylan'da olan yakut, zümrüt, züberced madenlerini de zabtedip bu madenlerdeki bütün mücevherleri getirdiler.
Horasan'da bulunan inci, Hatan'da, Keşmir'de, Çin ve Maçin'de olan türlü renkde cevherler, karanfil, tarçın, zağferan ve bunlara benzer güzel baharatları da zaptettiler.
Yeryüzündeki çeşitli mermerleri, somakileri işletip gönderdiler. Ve dahi direklik için her yerde ve dağlarda olan ağaçları, servileri ve şimşirleri işleyip "Çeşitli yollar ile ekim ayının onuçüncü günü gönder!" dediler ki, zaman geçtikçe çürüyüp zayi olmasın.
Şam, Yemen ve Şiraz memleketlerinde olan bağ ve bahçelere gül ağaçları dikildi, fırınlarda suyunu çıkarıp gül suları elde ederek nehirler gibi akıttılar.
Hatay, Çin, Fersek, Rum ve Firengistan nakkaşlarının hepsini toplayarak gönderdiler. Bütün bunlar tamamlandıktan sonra ustalar, yeryüzünde Allah'ın Cennetine benzer bir cennet yapmaya başladılar.
Önce Şeddâd'a büyük bir hisar yaptılar. Bu hisarın tam bin kapısı vardı. Daha sonra bu hisarın içerisine saraylar, köşkler inşa ettiler. Bütün bunların direklerini gümüşten, duvarlarını, pencerelerini, tavanlarını altundan yapıp harcını misk, anber ve gülsuyu ile yoğurdular. Köşklerin her tarafını altunla süslediler. Her birine altundan ve gümüşten merdivenler yaparak bu merdivenleri elmas, yakut, zümrüt ve incilerle süslediler. Bu sarayları ûd, anber, misk ve bunlara benzer güzel kokuları gül suyu ile karıştırdılar. Tâ ki o kokularla havası güzel olsun ve dimağlar kokulansın...
O sarayların önüne altun havuzlar ve içine de gümüş şadırvanlar yaptılar. Havuzların içerisine türlü cevherlerden öyle balıklar yaptılar ki, güneşin nurundan o cevherlerin ışığı etrafı aydınlatırdı.
Sarayın etrafına bağ ve bostanlar yaptılar. O bağların ve bostanların zeminine de gümüşten ve altundan ağaçlar diktiler. Ağaçların yapraklarını zümrüt ve zeberced, yemişlerini ise elmas, inci ve mercan, yakut yaptılar. Bahçelere altundan ve gümüşten türlü renklerde güller, lâleler, karanfiller, nergisler, menekşeler, sünbül ve yaseminler, reyhan ve erguvanlar diktiler.
Ağaçların üzerine altun ve gümüşten kuşlar yapıp bunları türlü mücevherlerle süslediler. O kuşların içini boş bıraktılar. Onlar hava ile temas ettiği vakit, her biri başka makamda sesler verirdi. Bu kuşların sesini işitenler onlara hayran kalırlardı.
O sarayların arasına geniş caddeler yaptılar. Caddelerin iki yanından ırmaklar yürüttüler. Her bir nehrin iki kenarına mermerlerden oturulacak yerler yaptılar. Onların kenarına sofalar yaparak ikişer sıra serviler ve şamdanlar diktiler. Irmakların kenarında ve o ağaçların gölgesinde oturanlara güneşin sıcaklığı dokunmazdı.
Hâsılı öyle bir şekilde imar ettiler ki, diller söylemekten, kalemler yazmaktan âciz kalırdı. Zira Hak Teâlâ, o azameti Kelâm-ı Mecid'inde zikir etmiştir:

"Görmedin mi ki: Rabbin Ad'e nasıl yaptı?.. Direk sahibi olan İrem cemaatine. Bir belde -ahalisi- ki: O beldenin bir misli beldeler arasında yaratılmamıştı."
(Fecr Sûresi, âyet 6-8)
Hak Teâlâ'nın bu tarifine belki "Firdevs-i Sâni" demek caizdir.
O şehrin adını "Şehristan" ve "İrem Bağları" koydular ve tam yüz yılda tamamlayabildiler. Sonra Şeddâd'a arzettiler:
'—Cennet bağı irem tamamlandı. Artık emrinizdedir." dediler.
Şeddâd,
"—İrem Bağının ortasına, benim için ham gümüşten bir hisar yapın. O sarayda bir kasır ve o kasrın ortasında murassa cevherlerden bir köşk olsun. O köşke de kızıl yakut ile zümrütten bir taht ve o tahtın köşelerinde altundan tavus ve Humalar olsun. Onların gözlerini mercandan, incilerden; yeleklerini zümrüt ve inciden, yakuttan; ayaklarını zebercedden yapın. İçlerini çeşitli kokularla doldurun ki, hava dokundukça nefesleri anber ile kokulansın. O köşkün duvarlarına billurlar nakşedin ki,

güneşin ziyası o billurlara vurunca onun ışığı ve hararetinden buhurdanlıklara ateş düşsün ve buhurların tütmesinden anberler koksun. Benim şehrimin içine ve tahtımın etrafına altundan bin köşk yapıp cevherlerle süsleyin. Kullarım ve yakınlarım, nedimelerim onlarda otursun. Gümüşten bir ahır ve bakırdan onbin mutfak yapın. Cennetimde olan kullarıma türlü türlü nefis yemekler pişsin." diye emreyledi.
Şeddâd'ın bu söyledikleri yerine getirildi. Emri üzerine bütün söyledikleri yapıldı, süslendi. Ondan sonra yine emreyledi: Hotan, Habeş, Keşmir, Kıpçak, Türkistan, Çerkez, Rum, Mağrib, Arap ve Acem vilayetlerinden seçkin ve nadide ne kadar genç kız ve oğlan varsa cümlesi toplandı. Ve bunlara ilim, mûsiki ile cenkler ve bunlara benzer her ne varsa tâlim ettirildi. Tâ ki Cennetin Hurî ve Gılmanlan olmağa lâyık olsunlar. Ondan sonra Şeddâd'a haber verdiler. Şeddâd vezire ve beylerine emreyledi ki, münâdiler nida etsinler, halk toplanıp oraya gelsin.
Yeryüzünün tanrısı ile Cennet bağı İrem'e varıp işret ve sefalar etmek için hazırlandılar. Şeddâd hareket emrini verdi. Şafakta davullar ve zurnalar çalındı, âlem velveleye düştü. Şeddâd'ın taht-ı revanim iki fil üzerine bağlayarak yola koyuldular. Şeddâd'ın başında bulunduğu kafile, hayalleri durduran o yalancı Cennette Huri ve Gılmanlar ile eğlenecek ve sefalar eyleyecekti. Şeddâd, yüzbin asker ile İrem Bağına bir fersah yaklaştı. Orada bir gece yatacaktı. Sabahleyin de bu mesafeyi katetip İrem Bağına varacaklardı. Fakat o gece Hak Teâlâ onların üzerine bir melek gönderdi ki, bir sayhada cümlesi helak oldu. Ondan sonra Hak Teâla o makamı halkın gözünden düşürdü ki, tâ ki görüp kötülüğe düşmesinler.
Müşrikler sordular:
'—Yâ Muhammedi O makam hiç kimseye müyesser oldu mu?"
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap verdi:
"—Benden sonra benim ümmetimden, Abdullah isimli bir kimse gelecek ve o makamı görmek buna nasip olacak. Onun nişanı şöyledir: Kırmızı yüzlü, çatık kaşlı, kısa boylu, yassı burunlu. Yüzünde bir kara beni olacaktır. Bu kimse o makama erişecek ve cevherlerden bir deve yükü alıp evine götürecektir. Fakat âhir zamanda Hak Teâlâ, kulun gözünden perdeyi kaldıracak ve İREM'İ aşikâre görebilecekler?'
Böylece Şeddâd'ın hikâyesi anlatılmış oldu.

YİRMİALTINCI SUAL
Âsiler:
"—Yâ Muhammedi Dâvud Peygamberin zamanında kendisine gelen sahifelerden haber ver." dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat buyurdu:
—Onun sebebi şu idi: Dâvud Peygamberin hatunu, kendisi ile bir şart etmişdi: Eğer hatundan Allah'ın izni ile bir oğlan çocuğu olursa, Dâvud memleketini ona verecekti. O hatundan da bir oğlu oldu. Adını Süleyman koydu ama, Dâvud Peygamberin Süleyman'dan başka dokuz oğlu daha vardı. İşte bu sebebten müşkil durumda kalmıştı.
Hak Tâlâ ona, Âdem Peygamberin Cennetten getirdiği mühürü ve ayrıca sahifeler göndererek vahy etti. Ve Hak Teâlâ cümle mahlûkatı o mühüre musahhar kıldı. O sahifelerde de meseleler vardı. Cebrail Aleyhisselâm gelip Davud'a:
"—Oğullarından sual eyle. Hangisi bu meselelerin cevabına kadir olursa, onu yerine geçirip mühürü ona teslim edesin. Zira senin ecelin yakınlaşmıştır!' dedi.
Bunun üzerine Dâvud Peygamber oğullarını topladı ve meseleleri onlara sordu. Süleyman'dan başka hiç biri cevap veremedi. Süleyman şu şekilde cevaplar verdi:
'—Birincisi: Âdem oğlunda noksan ve yaramaz olan nedir?"
'-Nefistir?'
'—İkincisi: O ne acıdır ki, dünyada ondan acı bir şey yoktur?"
Süleyman cevap verdi:
"Fakirliktir!'
'—Üçüncüsü: Ondan lezzetli olmayan, en şirin şey nedir?'
Süleyman cevap verdi:
"—Zenginliktir."
''—Dördüncüsü: ne yaramazdır ki, ondan yaramazı yoktur?"
Süleyman cevap verdi:
"-Kadındır:'
'—Beşincisi: Ademden uzak olduğu zaman insanı selâmete kavuşturan nedir?"
Süleyman cevap verdi:
'—Dünyadır."
"—Altıncısı: Dünyada göklerden yüksek ne vardır?"
Süleyman cevap verdi:
"—Adaletli sultandır."
"—Yedincisi: Dünyada taştan katı ne vardır?"
Süleyman cevap verdi:
"—Fakirliğe kanaat edenlerin kalbidir."
''—Sekizincisi: Dünyada ateşten daha yakıcı olan nedir?"
Süleyman cevap verdi:
'-Dünya hırsıdır."
"—Dokuzuncusu: Dünyada erkek mi, yoksa kadın mı çoktur?"
"Kadın çoktur. Zira kadının emrinde olan erkekler dahi kadındır?'
"—Onuncusu: Dünyada ölü mü çoktur, diri mi"
Süleyman cevap verdi:
"—Ölü çoktur. Zira diriler de öleceklerdir!'
'—Onbirincisi: Mamur yer mi çoktur, viran yer mi?"
"—Viran yerler. Zira mamur yerler de viran olacaktır!'
İşte Süleyman Aleyhisselâm babasının suallerine böyle cevablar verdi. Dâvud Aleyhisselâm da Hak Teâlâ'nın emri ile, emânet ve mülkünü Süleyman'a teslim etti.

YİRMİYEDİNCİ SUAL
Müşrikler:
"—Yâ Muhammed! Süleyman Peygamberin kabrinden haber ver." dediler.
Hazret-i Fahri- Kâinat buyurdu ki:
—Süleyman Peygamberin kabri hemen tahtı üzerindedir. Aslı budur ki: Süleyman Peygamber Beytü'l-Mukaddes Mescidini yapmağa emreyledi. Adı geçen mescid tamamlanmaya yakın olunca Süleyman Peygamber geldi, asasına dayanıp ustaları seyretmeye başladı. İşte o zaman Hak Teâlâ Azrail'e:
'—Durduğu yerde Süleyman'ın ruhunu al..." diye emreyledi. Azrail hemen o anda Süleyman'ın ruhunu aldı. Fakat cesed yere düşmedi. Cümle azaları, sanki hayatta imiş gibi, durup ustalara bakıyordu. Hiç kimse Süleyman'ın dünyadan gittiğini bilmedi. Periler, Âdemîler nice günler çalıştılar. Sonunda bir ağaç kurdu, Süleymanın asasının içine girip onu yedi. Âsâ da kırılıp yere düştü. Bunun üzerine anladılar ki, Süleyman dünyadan göç etmiştir.
Yedinci deryada bir cezire ve bu cezirede bir dağ ve bu dağda da bir mağara vardı. Devler ve periler Süleyman Peygamberi tahtının üzerine koyduktan sonra, götürüp o mağaraya bıraktılar. Şimdi oradadır.

YIRMİSEKİZINCİ SUAL
Müşrikler:
"—Yâ Muhammed! ölmeyip de semaya çıkan peygamberlerden haber ver..." dediler.
Server-i Enbiya Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:

—Ölmeyip de semaya çıkan peygamberlerden birincisi Âdem Peygamberdir. Hak Teâlâ Peygamberi yarattıktan sonra, onun için beyaz miskten bir de at yarattı. Âdem Peygamber işte o at ile göklere çıkıp cennet'e girdi.
ikincisi İdris Peygamber, üçünücüsü İsa Peygamber, dördünücüsü ben Muhammed (S.A.V.) ki, son peygamberim.
Mi'rac gecesi Hak Tâlâ Melâikeye emreyledi, beni götürüp Cenneti ve Cehennemi seyrettirdiler ve ondan sonra da yere indirdiler.
Beşincisi Musa Peygamberin kardeşi Harun'dur. Harun Peygamberin eceli yaklaştığı zaman, Hak Teâlâ Musa'ya Harun'u alıp filan sahraya gitmesini emretti. Musa da Harun'u yanına alarak o yere gitti. Orada ulu bir ağacın üzerinde, dünyada mevcut olan bütün yemişleri, o ağacın üzerinde gördüler. Aynı zamanda o ağacın gölgesinde bir de taht gördüler.
Harun:
"—Ey birader! Bir parça şu tahta yatayım." dedi.
Hazret-i Musa:
'—Ne olacak, yat!" dedi. Harun tahta çıktı ve yattı, işte o zaman Hak Teâlâ Azrail'e:
"Harun'un ruhunu al!" diye emreyledi. Melekler o tahtı alıp semalara çıkardılar. Yalnız kalan Musa, ağlayarak geri döndü. Onun yalnız olarak geri döndüğünü gören israil Oğulları, Harun'dan haber sordular.
Musa:
"—Harun öldü... Melâikeler onun cesedini alıp semalara çıkardılar!' dedi.
Fakat onlar:
'—Harun'u sen öldürdün... Gökler de ölünür mü?.." diyerek itham ve iddialarda bulundular.
Musa Peygamber çok üzüldü. Hak Teâlâ'ya boynunu büktü, yalvardı, niyaz eyledi. Bunun üzerne Hak Teâlâ'dan hitab-ı izze geldi:
'—Yâ Musa! İsrail Oğullarına haber ver ki, falan sahraya çıksınlar."
israil Oğullan o sahraya çıkıp durdular. Birdenbire semadan bir tahtın indiğini ve bu tahtın üzerinde de Harun'un yattığını gördüler.
Musa:
"—Yâ Harun! Seni kim öldürdü?.." diye Harun'a sordu.
Harun cevap verdi:
'—Beni kimse öldürmedi. Kendi ecelim ile öldüm." dedi. Harun'un bu cevabım işiten israil Oğulları, Musa Peygamberin günahsız ve Harun'un Hak Teâlâ'mn emri ile âlemini değiştirmiş olduğunu anlayıp Musa'dan özür dilediler.
Daha sonra o taht, Harun da üzerinde olduğu halde göğe gitti.
İşte, ölmeyip semaya giden peygamberler bunlardır.

YİRMIDOKUZUNCU SUAL

Müşrikler sormaya devam ettiler ve:
'—Yâ Muhammed! Şimdi yerde ve semada olan peygamberlerden haber ver?.." dediler.
Server-i Enbiya buyurdu ki:
—Hayatta dört peygamber vardır. Bunlardan ikisi semada, ikisi yerde olup semada olanlar İdris ile İsa peygamberler, yeryüzünde olanlar ise Hızır ile İlyas'tır.
İdris Peygamberin kıssası şöyledir:
Bir gün İdris Peygamber Kâbe-i Muazzama'da ibâdet ederken, havanın çok sıcak olmasından huzursuz olup:
"—Yâ İlâhi! Güneşe hizmet etmek çok güç olmalı. O güneşe hizmet eden meleğe kuvvet ihsan eyle." diye duada bulundu.
Hak Teâlâ İdris Peygamberin duasını kabul ederek güneşe hizmet eden meleğin kuvvetini arttırdı. O melek de Hak Teâlâ' ya şükür eyledi. Hak Teâlâ buyurdu ki:
' — Ey melek! Senin kuvvetinin artmasını, İdris Peygamber benden niyaz eyledi. Ben de onun duasını kabul ettim."
Bunun üzerine o melek İdris'i içten sevdi ve Allah-ü Teâlâ'dan, İdris Peygamber'i ziyaret etmek için izin istedi. Cenâb-ı Hak, o meleğe ruhsat verdi.
Melek, İdris Peygamberi ziyarete geldiği zaman İdris ona:
'—Ey Melek! Beni semalara çıkarıp, göklerin acayiplerini bana seyrettirmen mümkün müdür?.." diye sordu.
Melek:
'—Mevladan izin olmadıkça elimden bir şey gelmez. Dua et, Hak Teâlâ emrederse gezdireyim." dedi.
İdris Peygamber dua edip duası Dergâh-ı Hak'ta kabul oldu ve o melek İdris Aleyhisselâm'ı alıp semalara götürdü. Yedi kat gökleri, Sırat'ı ve Cehennem'i seyrettikten sonra o melek kenisini yeryüzüne indirmek üzere iken, Hak teâlâ'nın emri ile İdris Peygamberin ruhu kabzolundu.
Bu hali gören melek:
"—Yâ Rabbi! Ben İdris Peygamberi kavminden sağ ve salim alıp götürdüm. Şimdi onun kavmi bana beddua ederler. Lütuf ve kereminden dua ederim ki, onu tekrar hayata ihsan buyurup mekânına ileteyim. Sonra emir senindir." diye dua eyledi.
Hak Teâlâ o meleğin duasını kabul buyurup İdris Peygambere ruhunu tekrar ihsan eyledi. İdris gözünü açarak:
'—Bir miktar gidip Cenneti gezeyim, sonra gidelim." dedi. Cennete girip yan geldi ve dışarı çıkmadı.
O melek:
"—Gel yâ İdris! Dışarı çıkalım. Seni yerine götüreyim. Zira kavmin senin kasavetini çekerler." dedi.
İdris ise:
'—Ölüm acısını tattım. Sırat'ı ve Cehennem'i gördüm. Usul-u dairesinde Cennet'e girdim. Beni Cennet'ten çıkarmak Cenâb-ı Hak'kın Şânından değildir. Ben yerimi buldum. Yerim burasıdır, çıkmam." dedi.
O zaman o meleğe hitab-ı izze geldi:
'—İdris kulumun sözü doğrudur, ayrıl."
Bunun üzerine o melek de:
'— Emir senindir, yâ İlâhi!" diyerek hizmetine gitti.
İsa Peygamberin semaya çıkmasının sebebi de başkadır:
Bir gün inkarcılar, İsa Peygamberi tutup bağladılar. Ona:
"—Sen ölüyü diri, âmâyı gözlü kılan İsâ değil misin? Eğer gerçek olaydın, bizim elimizde giriftar olmazdın." deyip öldürmeye kastettiler.
İki ağacı birbirine çiviledikten sonra İsa'yı da o ağaca çarmıha gererek, muhkem bir evde hapis ettiler ve evin de kapısının kilitleyip gittiler.
Hak Teâlâ Cebrail'e emir eyledi, İsa'yı o gece kurtarıp dördüncü kat semaya çıkardılar.
Sabahleyin inkarcılar, İsa'yı çarmıhta helak etmek için geldiler. O kâfirlerin haramzade bir beyleri ve o mel'unun da iki adamı vardı. Kapıyı açtı ve yalnız başına içeri girdi. Niyeti İsa Peygambere ilk önce kendisinin azab etmesi, ondan sonra da diğerlerinin eline teslim etmekdi. Böylece onu şehid etmeyi düşünüyordu. Fakat İsa Peygaberi çarmıhta bulamadı. Taaccüp etti, odadan dışarı çıktı ve "Kaçmış!" diye haber verdi. Hak Teâlâ o melunu İsa suretine koydu. Onu İsa zanneden kâfirler, İsa çacmıhtan kurtulmuş, dışarı çıkıyor zannederek başına üşüşüp kimi taş ile, kimi de sopa ile dövdüler. Bugün mutlu bir gün deyip birbirleri ile kucaklaştılar. Ondan sonra mehterlerini aradılar, bulamadılar ve dövdüklerinin kendi adamları olduğunu anladılar. Bu yanlışlığı, İsa'nın ümmetinden gizlediler. Onlara İsa'nın öldüğünü bildirdiler. O ümmet de İsa için yas tutmaya ve İsa Peygamberin kabri diyerek o mel'unun kabrini ziyaret etmeye başladı.
Fakat İsâ zamanında Meryem adında bir hanım vardı ki, bir derde mübtelâ olmuştu. Bir gün İsa, o kadının

kapısının önünden geçip gidiyordu. O kadına haber verdiler. İsa'nın ardından yetişti, iki elini üzerine sürdü, hemen o saat sıhhate kavuştu. Bu sebebten kadın, İsa Peygamberin Hak Peygamber olduğuna imân etti. Fakat yedi gün sonra vefat etti. Hak Teâlâ İsa Peygambere emir eyledi: Yeryüzünde herkes kendi kavmine haber versin ki, şad olsunlar. Her biri dünyanın bir vilâyetine gitsin. Halife tâyin olarak halkı dine davet edip ilim öğretsin ve müslüman olsunlar.
Çünkü İsa Peygamber Hak Teâlâ'nın emri ile yere indi. Meğer o yer, yüksek bir dağın kulesi idi. O dağ İsa Peygamberin nurundan nurlandı. Meğer o gece Meryem, kabrin üzerinde ağlamaktaydı. Ansızın o dağın İsâ Peygamberin nuru ile nurlandığını gördü. O dağdan yana yürüdü, dağa çıktı. Orada İsa Peygamberi görüp ayağına düştü. Hak Teâlâ'ya şükürler eyledi. İsa:
'—Yâ Meryem! Gam çekme ki, Hak Teâlâ beni düşmanların şerrinden sakladı. Onlar ben zannederek kendi adamlarım öldürdüler. Sen git, benim dostlarıma müjdeler eyle, gelsinler. Hak Teâlâ'nın emri vardır. Gelsinler ki, bu emirleri yerine getirsinler!' dedi.
Bu haberi alan Meryem, dağdan inerek İsa'ın ümmetine müjdeledi. Hepsi de sevinerek Hakka şükür ettiler. Kâfirlerden gizlice hepsi İsa'nın yanına vardılar. Onun ayağına düştüler, mübarek cemalini görüp sevinç gözyaşları döktüler. İsa bunlara nasihat eyledi ve her birini bir vilâyete halife tâyin etti. Bunlar da gidip halkı dine davet edecek, şeriat kaidelerini öğretip ilim talim ettirecekler.
Bu sırada melâikeler gelerek İsa Peygamberi alıp semaya çıkardılar. İsa Peygamber, âhir zamanda dünyaya inse gerektir. İsa Peygamber yeryüzüne indikten sonra hayatın şekli çok değişecek. Kurt koyun ile gezecek, su içecek. Yani adalet yerini bulacak. Hazret-i İsa benim ümmetimin büyüklerinden birinin kızı ile evlenecek. Kırkyıl ömür sürüp sonra eceli ile dünyayı terkedecek. Benim ümmetimin dini üzere namaz kılıp ibâdet edecek. Vefatında da onu yanıma defnetseler gerektir.
Bundan sonra ehl-i beytten bir kimse halife olup Hak yolunda tercüman olsa gerektir.
Yeryüzünde olan peygamberlerden biri Hızır, diğeri İlyas'tır.
Yalnız Hızır, Zülkarneyn'in akrabalarındandır. Zülkarneyn, Âb-ı Hayat: Hayat suyu için bütün dünyayı gezdi, hatta zulmetlere girdi. Ama, Âb-ı Hayat Hızır'a nasib oldu. O, tâ kıyamete kadar ölmeyip yaşayacaktır. Bununla beraber âciz ve biçâre kalmışlara da derman olarak yetişecek, yardımlarda bulunacaktır.
İlyas Peygamber de yeryüzünde olup, yılda bir kere hac zamanında Mekke'de buluşurlar. Ne zaman ki kâfirler İlyas Peygamberi öldürmeyi kasdettiler, O kaçarak bir yıl dağlarda saklandı, neticede âciz kaldı, sıkıldı, şehire geldi. Bir kadının evinde oturup ibâdet eyledi. O kadıncığın bir oğlu vardı, fakat bu çocuk bir derde mübtelâ olmuştu. Hazret-i İlyâs dua etti. Hak Teâlâ bu çocuğu iyileştirdi ve ona sıhhat verdi. Bu arada Yesa' adında bir kimse daha var idi. Yesa' daima Hazret-i İlyas'a hizmet eder ve onunla gezerdi. Kâfirlerden son derece incinir ve onlara kızardı.
İlyas bir gün elini duaya kaldırıp Hak Teâlâ'ya niyaz etti: '—Yâ İlahi! Beni bu kâfirlerin şerrinden kurtar!' diye dua etti. O anda İlyas'a hitab-ı izze geldi:
'—Yâ İlyas! Duanı kabul ettim. Filan sahraya git, önüne bir merkep gelir, ona bin ve kâfirlerin şerrinden emin ol." buyurdu.
Bunun üzerine Hazret-i İlyas, hemen o sahraya gitti. Ardından Yesa'yi da oraya çağırdı. Yesa':
'—Yâ Rasûlellah! Buna ne buyurursun?" dedi.
Merkep uzaklara gitmişti. Hazret-i İlyas bu suale cevap vermeye muktedir olamadı. Yanında bir kilimi vardı, bunu Yesa'ya bıraktı. Yani Yesa'yı kendi yerine geçirerek halife yapmaktı. Seccadenin mânâsı bu idi. Nitekim Yesa' da öyle yaptı, İlyas da bu hareketi ile hilafet eylemesini ona ısmarlamış oldu. Sonra Yesa'a peygamberlik verildi. Nitekim Kur'an-ı Kerîm, bu hususu şöyle buyurur:

"Ve Elyese'i ve Zülkifil'i de yâd et ve hepsi de hayırlılardandırlar."
(Sad Sûresi, âyet 48)
Hak Teâlâ İlyas Peygambere melekler huyunu verdi ki, tâ kıyamete kadar ölmeyip yeryüzünde melekler gibi ibâdet eyleye ve deryada kalanların imdadına yetişip Hak Teâlâ'nın izni ile derman eyleye.
Yerde ve semada ölmeyip sağ olan peygamberler bunlardır.

OTUZUNCU SUAL
Müşrikler sorularını sormaya devam ettiler ve:
'—Yâ Muhammed! Atası kırk yaşında ve oğlu yüzyirmi yaşında olan kimdir, haber ver!' dediler.
Server-i Enbiya Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz şöyle cevap buyurdular:
—O kimse, Üzeyir Peygamberdir. Oğlu ile hikâyesi şöyledir:
Üzeyir Peygamber, İsrail Oğulları arasında bulunmakta idi. O zamanda israil oğulları yolunu çok şaşırmıştı. Âlimlerinin nasihatlarını kabul etmeyip peygamberlerini öldürmüş ve şeytan aleyhillâneyi kendilerine rehber edinmişlerdi. Hak Teâlâ bunlara gadap edip üzerlerine Buhtun Nasır'ı göndermişti. Askeri ile bunlann üzerine gelerek padişahlarını ateşte yaktı, çoklarını kılıçtan geçirip, bazılarını da esir etti. Mescid-i Aksa içinde bin Tevrat okuyan âlim ve fazılları öldürttü. Mescidin içini necaset ile doldurdu. Kudüsü, Şam vilâyetini ve Mısır'ı harap eyledi. Halkını esir ederek Babil vilâyetine götürdü. Üzeyir Peygamber de bu esirlerin içinde idi. Kendisi ile beraber oğulları da esir bulunuyordu. Bâbil'de uzun müddet esir olarak onlara hizmet etti. Kendisi civanmert bir insandı. Daha sonra Buhtu'n-Nasır, Üzeyir'i serbest bıraktı. Yanında merkebi vardı. Merkebine binerek gece-gündüz merkebini sürdükten sonra Şam'a geldi. Şam köylerinden bir köye gitti. Harap olmuştu, ama ağaçlarının yemişlerinde kusur yoktu. Eşeğinden indi ve onu bir ağaca bağladı. Üzüm ve incirlerden bir miktar topladı ve bir ağacın gölgesinde oturup onları yedi. Biraz yedikten sonra "Acaba buraları nasıl mamur olur?" diye uzun uzun düşündü. "Mola! Hak Teâlâ bana şu ilmi öğretse de, bütün ölüleri diriltsem ve ben de şu köyün ölmüş halkını yeniden hayata döndürsem, onlar da bu köyü mamur küsalar..." diye bir müddet böyle düşündü. Sonra başını toprağa koyarak uyudu. Bu anda Hak Teâlâ Azrai'le emreyledi ve hemen Üzeyir'in ve eşeğinin ruhunu aldı.
Nitekim bu hususta Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurur:

"Yahut o kimse gibisini görmedin mi ki, bir karyeye uğramışta. O karyenin tavanları çökmüş, onların üzerine duvarları yıkılmıştı. Allah-ü Teâlâ bu karyeyi bu ölümünden sonra nasıl ihya edecek diyordu."
(Bakara Sûresi, âyet 259)
Hak Teâlâ Üzeyir'in cesedini, eşeğini ve yemişini halkın gözünden sakladı. Üzeyir öldükten sonra Hak Teâlâ, Buhtu'n-Nasır'ı da helak eyledi. Sebebi de şöyle oldu:
Bir padişah vardı ki, büyük orduları ile Buhtu'n-Nasır'ın üzerine yürüdü. Cenk eyleyerek Fars ve Babil vilâyetlerini zabteyledi. Üçyüzbin kişilik büyük bir ordu gönderdi. Buhtu'n-Nasır'ı tutarak helak eyledi. Şam vilâyetlerini

mamur etti. Hak Teâlâ yüz yıl sonra Üzeyir'e ruhunu bağışladı ve onu tekrar hayata döndürdü. Üzeyir uykudan uyanır gibi uyandı. Gözünü açıp gördü ki, o köyler mamur olmuş. Hayretlere düştü. Kendi kendine: "Subhanellah! Bu kadar kısa bir zamanda koca viraneler nasıl mamur olmuş!" diye sordu. "Hayalmidir!" dedi.
Sonra eşeğini bağlamış olduğu ağaca baktı, eşeğinin kemiklerinin burada üst üste yığılmış durduğunu gördü, üzüldü. Gitti o kemikleri defin etmek için biraraya topladı. Kemikler kendi kendilerine birleşti ve damarlar birbirine bağlandı. Eşeğinin cesedi tamam oldu. Bir melek gelerek eşeğin burnuna üfürdü. Eşek de hayat buldu. Kalktığı gibi bağırdı. O anda Hak Teâlâ'nın emri ile Cibril-i Emin gelerek:
"Yâ Üzeyir! Ne kadar zamandır burada yatıyorsun?" diye sordu.
Üzeyir güneşe bakıp:
'—Bir günü kadar olsa gerektir!' dedi.
Cebrail:
"Yâ Üzeyir! Sen yüz yıldan beri burada ölü olarak yatmaktaydın. Şimdi Hak Teâlâ sana hayat verdi.' dedi. Bunun üzerine Üzeyir, uyumadan evvel toplamış olduğu üzüm ve incire baktı. Onlar, pek az evvel toplanmış gibi taze duruyorlardı. Hemen secdeye kapandı:
"İnnellâhe âlâ külli şey'in kadir."
diye dua etti.
Sonra eşeğine binerek Şam'a girdi. Şehiri çok mamur gördü. Ama tanıdık hiç kimseyi göremedi. Kendi zamanının halkı, hemen hemen âlemini değiştirmişti. Doğruca kendi evine gitti. Burada iki gözü âmâ bir kadıncağız vardı. O kadına:
'—Yâ ana! Burası Üzeyir'in evi midir?.." diye sordu. Kadın cevap verdi:
'—Sen Üzeyir'i nereden biliyorsun. Çünkü o, bundan yüz sene evvel kaybolmuştu.'
Bunun üzerine Üzeyir anlattı:
'—Yâ kadın! Ben Üzeyir'im. Yüz sene evvel ölmüş idim. Hak Teâlâ kemal-i kereminden ruhumu bağışladı ve bana hayat verdi."
Kadın:
"—Üzeyir, peygamber duası kabul olanlardan idi. Sen gerçek Üzeyir isen dua eyle ki, benim gözlerim açılsın. Seni göreyim ve tanıyayım." dedi.
Bunun üzerine Üzeyir Peygamber dua eyledi ve mübarek eli ile kadının görmez olan gözlerini sıvazladı. Hak Teâlâ'nın izni ile kadıncağızın görmez gözleri açıldı, tekrar güneş ışığına kavuştu. Üzeyir'i tanımıştı. Derhal onun ayağına kapandı:
'—Yâ Nebiyullah! Beni tanımadın mı?.. Ben, filan kulun hanımıyım." dedi.

Üzeyir:
'—Hiç bizim aile halkımızdan hayatta kalan var mıdır?" diye sordu.
Bundan sonra kadın gidip halka bu haberi dağıttı ve dedi ki: '— Üzeyir, henüz dirilmiş. Şimdi geldi."
Bu haberi alan Şam halkı bölük bölük Üzeyir'in evine akın etmeye başladı. Gelenler gördüler ki, Üzeyir'in siması taptaze, civanmert ve kemalinde hiç bir yıpranma olmamış. Onun zamanından kalanların hepsi ihtiyarlamışlardı. Hak Teâlâ'ın kemal-i kudretinden hayrette kaldılar. Bu sırada haber, Üzeyir'in oğluna da eriştirildi ve oğlu kalkıp geldi. Beli bükülmüş ve yüzyirmi yaşına gelmiş baba-oğul kucaklaşıp öpüştüler. Babasının ayağına kapanan oğlu, gözyaşlarını tutamayarak Hak Teâlâ'ya şükürler eyledi ve başına gelenleri babasına bir bir anlattı. Geri kalan ömürlerini beraber geçirdiler vesselam.

OTUZBİRİNCİ SUAL
'—Yâ Muhammedi Dünyaya gelmeden anasının karnında konuşanlardan haber ver!' dediler.
Server-i Enbiya Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—Bunlardan biri İsa Peygamberdir ve hikâyesi şöyledir:
İsâ Peygamber anasının karnında iken, ne zaman Meryem'in kalbi daralsa, onun karnından fasih lisanı ile konuşur, Meryem'in kalbi ferahlardı. Meryem işi ile meşgul olurken, yine onun karnından fasih lisanı ile yüksek sesle incil okurdu.
Bir de Cüreyh isminde bir rahip vardı. Duası kabul olanlardan idi. Bir gün hususi ibadethanesinde ibâdet ile meşgul iken anası:
"—Yâ Cüreyh!.." diye çağırdı.
Cüreyh, duasını yarıda kesmemek için cevap vermedi. Buna kızan annesi:
'—Göreyim seni ki, bir belâya mübtela olasın." diye beddua etti.
Onun duası kabul oldu. Zira bir çoban bir kadın ile zina etmiş, bu zinadan da kadın hamile kalmıştı. O kadını tutup:
"— Çocuk kimdendir?' diye sordular. Kadın da:
'— Cüreyh'in yanına vardım, bana tamah edip fesat eyledi ve beni hamile bıraktı." diye cevap yerdi. Kadını zamanın hükümdarının yanına getirdiler, yine aynı cevabı verdi. Melik'in emri üzerine Cüreyh'e hakaret ederek getirdiler. Melik sordu:
'— Bu ne iştir ki, sen bu işi işledin?.." Cüreyh:
"— Allah korusun, iftiradır, yâ Melik! Destur ver, beni bir kerecik anamın yanına götürsünler. Ondan sonra ne emredersen baş üstüne." diye cevap verdi.
Müsaade aldıktan sonra, anasının yanına vardı ve ona:
'—Ben sana dua ile meşgul olduğum için cevap veremedim, senin bedduanı aldım ve şimdi de bir belâya uğradım. Ümidim, benden hoşnut olman ve beni affetmendir!' diyerek ayağına kapandı.
Anası Cüreyh'e hayır dua etti. Cüreyh döndü, Melik'in yanna gelip:
"—Ey Melik! Elini o kadının karnına koy ve o kadının karnındaki çocuğa: senin baban kimdir? diye sor!' dedi.
Melik, onun dediğini yaptı. Kadının karnındaki çocuk fasih lisanı ile:
'—Benim babam, filan yerde bir çobandır. Zahid günahsızdı." diye cevap verdi.
Bunu işiten Melik, Cüreyh'e izzetler eyledi.
Bundan maksat budur: Ana ve babanın hayır duası evlâd üzerine makbuldür. Tâ kıyamet gününde Cehennem azabından emin olsa bile, rızalarını gözedip gönüllerini hoşnut eylemelidir.

OTUZKİNCİ SUAL
"—Yâ Muhammed! Şimdi de bize Cerciyes Peygamberden haber ver!' dediler.
Hazret-i Fahri Kâinat cevap buyurdular:
—Bir zamanlar Musul şehrinde Dâziyâne isminde zâlim, puta tapan bir padişah vardı. Bu kâfirin bir putu vardı ve halkı, zorla bu puta taptırırdı.
Bir gün Şeytan Aleyhillâne o putun içine girerek Dâziyâne ile konuştu ve:
'— Sen benim hizmetimde bulunursun, amma benim emirlerimi yerine getirmezsin." dedi.
Melik:
"—Ben senin kulunum. Gücümün ve kudretimin yettiği kadar, gece-gündüz önünde diz çöküp hizmet ve ibâdet etmekteyim." diye cevap verdi.
Şeytan:
'—Ben sana bu kadar memleketler verdim. Sen de cümle kullarımı bana taptırasın. Her kim emrini yerine getirmezse, evlerinde yakasın." diye emretti.

Dâziyâne isimli Melik, o putun önünde başını yere koyup secde etti. "Emrin baş üstüne!" deyip dışarı çıkarak kendi vezirlerine:
"Hükmümde bulunan vilâyetlerin sancak beylerine emirler gönderin ki, vilâyetlerindeki bütün insanları sürüp Musul'a getirsinler. Ondan sonra da on kere yüzbin yük odun toplayıp hazır edin." diye emir verdi.
Toplanan odunlarla, Cehennemi andıran büyük bir ateş yakıldı. Sonra o putu altun ve gümüşlerle süsleyerek meydana getirdi. Zâlim Melik ayak üstü durarak:
'— Her kim bu puta secde ederse azad olacak, secde etmezse mancınıklarla ateşe atılacak." dedi. Secde edenler etti, etmiyenleri mancınığa koyup eteşe attılar.
Bu hikâye burada dursun, gelelim Cerciyes hikâyesine:
O tarihlerde Cerciyes adında Hakperest, âlim bir zât vardı. Aynı zamanda ticaretle uğraşan zengin biri idi.
Bir gün o tüccar, zâlim padişahın yanına varıp ona armağanlar vermeyi, hem de padişahın yanında makbul olup izzet bulmayı ve böylece de kendisine yapılabilecek olan zulümlerden korunmayı düşündü. Bu düşünce ile çeşitli hediyeler toplayarak Musul şehrine geldi.
Orada padişahı gördü ki, büyük bir ateş yaktırmış, cihanın halkını toplamış puta taptırıyor, tapmıyanları da o büyük ateşe attırıyor.
Bu hali gören Cerciyes'in yüreği sızladı. "Bu kâfirleri puta tapmaktan men edeyim. Eğer beni şehid ederlerse, hiç olmazsa Hak Tâlâ benden hoşnut olup kendi fazlından bana rahmet ve keramet verir!' diye düşündü. Bu düşünce ile inancını kuvvetlendirdikten sonra bütün malını dervişlere verdi, bir parça malı kalmadı. Ondan sonra padişahın yanına vardı ve ona:
'— Ey zâlim, yolunu şaşırmış! Allah'tan korkmadan işlediğin bu fesad nedir? Niçin Allah'ın kullarını ateşte yakarsın? Bir taş parçasını mâbud edinmişsin ki, ne hayra yarar, ne de şerre... Allah'tan gelecek bir belâyı, sizden ve kendinden uzaklaştırmaya dahi kadir değildir. Bu azgınlığı terkeyle! Kendi kulluğunu, acizliğini anla da imâna gel. Ve bu kadar âlemleri yoktan var eden, yerlerin ve göklerin sahibi olan Allah'a inan. Cümle mahlûkları yaratan O'dur. Yine O, yaratmış olduğu bütün mahlûkata azab etmeye ve helak etmeye kadirdir. Gel, şeytana uyma! Allah'ın kullarını fesada verme. Kimini puta taptırıp, kimini de ateşe atıp yakma." dedi.
Bu sözleri Cerciyes'ten işiten mel'un gazaba gelerek:
'—Tutun şunu..." diye emreyledi.
Cerciyes'i tutup getirdiler. Mel'unun emri ile bir ağaca bağlayıp demir tarak ile etini taradılar. Mübarek vücudu parça parça oldu. Fakat o, yüksek sesle Hak Teâlâ'ya hamd-ü sena etmeye devam etti.
Hak Teâlâ onu o belâdan sakladı, bir elem erişmedi. Bir meleğe emreyledi. O melek Cennetten yemek ve su getirerek, o taşı Cerciyes'in üzerinden indirdi. Ve Cennet yemeğini yedirip suyunu içirdi. Elini ve ayağını çözdü, sabaha kadar onunla sohbet etti. Cerciyes'i zindandan çıkardı, melek de geldiği yere semaya gitti.
Cerciyes tekrar zâlim padişahın yanına gitti ve onu tekrar dine davet etti:
O sordu:
"—Seni zindandan kim çıkardı?.."
Cerciyes:
'—Beni zindandan çıkaran, seni ve cümle mahlûkları yoktan var eden ulu padişahtır." diye cevap verdi.
Bu sözü işiten Melik, tekrar gazaba geldi ve adamlarına emrederek Cerciyes'i bir tahtaya çiviletti. Etini parça parça ettirip arslanlara attırdı. Fakat o arslanlar onun etini yemediler.
Akşam olduğu zaman Hak Teâlâ ona tekrar hayat verip diri kıldı. Yanına bir melek gelerek sabaha kadar sohbet eyledi. Sabah olunca yine kalkdı, zâlim Padişahın yanına gitti. Karşısına durup:
'— Ey yolunu şaşıran! Gel bu yaramaz işlerden vazgeç. Âlemleri yaratan Allah'a imân eyle!" dedi.
Zâlim Melik tekrar gadaba gelerek:
"—Meydana bir ateş yakın. Bunu da bir kazanın içine koyun ve eriyip yok olana kadar kaynatın. Tâ ki kurtulayım." diye emretti.
Meydana büyük bir ateş yakıp Cerciyes'i de bir kazan içine koyduktan sonra kaynattılar. Fakat o anda Musul şehrinde öyle bir zelzele oldu ki, yer yere geçti sandılar. Evler yıkıldı ve bir çok insan telef oldu.
Hak Teâlâ, lütfundan Cerciyes'e yine hayat verdi. Sabah olunca yine o mel'un dinsizin sarayına varıp, yemek yemekte olan Melik'i Hak dine davet etti. Melik:
'—Yâ Cerciyes! Eğer gerçek peygamber isen Allah'ından niyaz eyle ki, bu ağaç çanak ve bu kürsi evvelki halleri gibi taze ağaç olsunlar!' dedi.
Cerciyes:
'—Ben Allah'tan böyle bir küstahlık istemeğe utanırım. Fakat sizin şüphenizi gidermek için arzuhal edeyim." diyerek ellerini kaldırıp Hak Tâlâ'ya dua etti.
Hak Tâlâ'nın keremi ile o ağaç çanak ve kürsi hemen taze bir ağaç olup yemişler verdi. Bunu gören Melik'in yanındaki bazı kimseler imâna geldiler. Melik:
"—Ey Cerciyes! Allah'ına dua et de, benim zamanımda ölmüş olan insanlan diri kılsın. Onlar, senin gerçek hak, bizimkinin de bâtıl olduğunu söylerse, o zaman sözünü tutup dinine gireceğim." dedi.
Cerciyes:
'Yâ Mel'un! Bana ölülerini göster!' dedikten sonra kalkıp hep beraber, o kavmin kabristanına geldiler.
Cerciyes, yüzünü semaya çevirerek:
'—Allahım! Bu kâfirlerin muradı hazretinde malumdur. Bunların muradını ver!' diye dua etti.
Henüz duası tamam olmadan o kabirler yarıldı. Dokuzu erkek, beşi kadın ve üçü de çocuk olmak üzere tam onyedi cenaze, kabirlerden başlarını çıkarıp gözlerini zâlim Melik'e çevirerek:
'—Ey Melik! Cerciyes'in sözü doğrudur ve dini Hak'dır. Allahımızın peygamberidir. Biz kabul eyledik, sen de kabul ederek canını Cehennem ateşinden kurtar. Allah'ın birliğine inan." dediler.
Bu sözleri işiten Melik:
'—Ey Cerciyes! Sen gayet sihirbaz bir âlimsin." dedi ve onun peygamber olduğuna inanmadı, ibret almadı. Vezirlerine:
"— Bunun dermanı nedir?" diye sordu. Vezirler:
"— Falan yerde âmâ kadın ve onun da kötürüm bir oğlu vardır. Bunu oraya hapsedelim ki, kimse ona ekmek ve su vermesin,açlıktan ölsün." dediler.
Bunun üzerine Cerciyes'i o eve hapsettiler. Üç günden sonra Cerciyes o kadına:
"— Evinde yiyecek bir şeyler var mı?" diye sordu. Kadın da:
"—Melik'in emri, bize yemek ve su vermeyip aç ve susuz olarak helak edecekler." diye cevap verdi.
Cerciyes:
'—Yâ kadın! Gözüne ve oğluna dua edeyim. Şifa bulursanız, imân eder misiniz?" diye sordu.
Kadın:
"—Evet imân ederiz..." diye cevap verdi. Cerciyes dua etti, Hak tâlâ'nın lütfü ile kadının gözleri açıldı ve oğlunun ayaklan sıhhate kavuştu, ikisi de müslüman oldular.
Cerciyes orada kurumuş bir ağaç gördü. Dua etti, o ağaç derhal yaprak ve yemiş verdi. Bu mucizeyi görenler hemen imâna geldiler.
Bir gün Melik, kadının evinin bulunduğu sokaktan geçiyordu. Evvelce kuru olan o ağacı görüp taaccüp eyledi ve sordu. Oradakiler durumu anlattılar. Melik,

yeniden gazaba gelerek Cerciyes'i dışan çıkarttı, bu sefer yere çiviletti.
Cerciyes'e o kadar işkence ettiler ki, mübarek vücudu parça parça oldu. Ondan sonra cesedini yaktılar ve külünü semaya savurdular.
Daha sonra Melik sarayına geldi, sabahlara kadar zevk-i safa ile meşgul oldu. Gece oldu, Hak Teâlâ kemal-i kereminden Cerciyes'e yeniden hayat verdi. Cerciyes kalkıp yine Melik'in sarayına geldi. Melik onu görünce çok şaşırdı. Cerciyes:
'—Ey Melik Taaccüp etme! Ben Cerciyes'im. ibret gözü ile bana nazar eyle ki, beni bu kadar cezalar ile öldürüp külümü semaya savurdun. Fakat Hak Teâlâ bana yine hayat verdi ve sana gönderdi. Gel, yaramaz işlerden vazgeç. Allah'ın kahr ve gazabından kork!" dedi.
Melik:
"Yâ Cerciyes! Benim seninle bir işim kaldı. Eğer kabul edersen, sözünü tutup dinine gireceğim." dedi.
Cerciyes de:
"—Kabul ettim." diye cevap verdi. Amma maksadı delil idi.
Melik:
"—Arzum şudur ki, bu gece benimle sarayda kalacaksın. Yarın sabah da benim ölü putuma secde edeceksin. Ondan sonra ben de senin dinine gireceğim." dedi. O, Cerciyes'in puta tapacağını zannediyordu, cerciyes puta secde edecek diye her yere haber yayıldı. Cerciyes o gece sabaha kadar sarayda dua ve ibâdet ile meşgul oldu. Cerciyes'in ibâdet ettiğini gören Melik'in hanımı hemen imâna geldi ve kalbi Allah sevgisi ile nurlandı. Hemen o gece Melik'e:
'—Onun dininin Hak, bizimkinin ise bâtıl olduğuna inanıyorum. Sen de imâna gel." dedi.
Hanımının bu sözlerini işiten Melik, derhal onu dört parçaya ayırttı. O merhume, şehâdet mertebesini bulup Allah'ın rahmetine kavuştu.
Daha sonra Melik emreyledi, o putu alıp ziynetlerle süsleyerek, tahtırevan üzerinde meydana getirdiler. Melik:
"—Ey Cerciyes! Ahdine vefa eyle!" dedi.
Bunun üzerine Cerciyes, o putun yanına vardı; mübarek ayağı ile yere vurdu. O put yüzü üstü düştü, parça parça oldu ve içinden dev bir şeytan çıktı. Kaçmak istedi. Cerciyes elini uzatarak onu tuttu ve ona:
'—Yâ Mel'un! Bunca zamandır halkı azdırdın, şimdi de kaçmak mı istiyorsun?" diye sorduğu zaman, o şeytan Cerciyes'in ayaklarına kapanarak:
"—Yâ Nebiyyallah! Eğer bir daha put içine girip halkı azdırırsam, ne cezan varsa bana eyle.' diye Cerciyes'in önünde ahdedip tevbe eyledi.
Cerciyes de devi âzâd etti, Melik:
'—Yâ Cerciyes! Bize itimadın kalmadı, bunca yıllık mabuduma sihir edip, onu parça parça ettin." dedi.
Cerciyes gördü ki, o mel'unun imâna gelmeye niyeti yok, o zaman ellerini havaya kaldırdı ve:
'—Yâ ilâhi! Bu kâfir yolunu şaşırmış, senin kulluğunu kabul etmez. Bunu helak eyle." diye dua etti. Bunun üzerine semadan ansızın bir ateş belirdi ve o kavmin cümlesini helak eyledi, işte, Âdemoğlundan olup da dört kere ölüp dirilen insan, Cerciyes Aleyhisselâm'dır.

OTUZÜÇÜNCÜ SUAL
Kâfirler:
'—Yâ Muhammed! Daima yürümekte olan kabirden, yani Yunus Peygamberin kabrinden haber ver?' dediler.
Server-i Enbiya Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—O kabir balık idi. Daima derya üzerinde yürürdü. Bu balık içinde Yunus Peygamber bulunmaktaydı. Hak Teâlâ Yunus Peygambere hitap ettiği zaman, bu balığa da:
"—Yunus'u yut!" diye vahyetti. O balık Hak Teâlâ'nın emriyle Yunus'u yuttu. Ondan sonra Hak Teâlâ'dan yine hitab-ı izze geldi:
"—Ya balık! Yunus, benim güzide peygamberimdir. Onu sana azab etmen için vermedim, ama belki senin karnını ona zindan ettim. O sana emanettir, zarar verip incitme. Bir gün gelir, onu senden isterim." buyurdu.
Bu hitabı işiten balık, kırk gün ağzını açıp yummadı. Ne yedi, ne içti. Yunus Peygamber balığın karnında kaldı. O balığın karnı kıbleye döndü. Yunus Peygamber ibâdet ile meşgul oldu. Hak Teâlâ, o balığın karnını sırça gibi eyledi. Yunus Peygamber buradan denizde olan acayip ve garip şeyleri seyreder ve hem de deniz mahlûklarının teşbihlerini işitirdi. Kendisi de teşbih ve zikir ettiği zamanlar, deniz canavarları gelip o balığı ziyaret ederlerdi. Yunus Peygamberin teşbih ve zikir sesleri semalara erişti. Melâikeler Hak Teâlâ'ya:
'—Yâ ilâhi! Denizin dibinden teşbih sesleri geliyor!' dediler. Hak Tâlâ da:
'—Evet meleklerim! O ses Yunusumun sesidir. Onu balık karnında hapis ettim." diye cevapda bulundular.
Bu cevabı işiten melekler, el açıp Hak Teâlâ'dan duada, şefâatta bulundular. Hak Tâlâ, meleklerin duasını kabul ederek o balığa:
'—Yunus'u çıkar!" diye vahyetti.
O balık da hemen deniz kenarına gidip Yunus Peygamberi dışarı çıkardı.

OTUZDÖRDÜNCÜ SUAL
'—Yâ Muhammedi Zülkifil Peygamberden haber ver..." dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdu:
Zülkifil üç kardeş olup, ataları padişah idi. Diğer ikisi israil Oğullarından ibâdetle meşgul olan zahid kişilerdi. Bunların biri fesadcı, biri de zâlimdi. Bir gün ataları öldü ve padişahlık boşta kaldı. O iki zahid padişahlığı kabul etmediler. O vilayetlerin halkı, zaruri olarak o zâlimi tahta çıkardılar. Zâlim bir çok sene padişahlık yaptı. Elinden çok zulüm ve çok kötü işler çıktı.
Bir gün Zülkifil, padişah olan kardeşinin yanına gitti ve:
'—Ey birader! Sen niçin tevbe edip, Hak Teâlâ'nın kulluğunu bilip O'na bel bağlamaz ve O'na ibâdet etmez de bâtıl işler işlersin? Nefsin seni zâlimlerden kılmış. Allah'ın gadabından kork!" dedi.
Padişah olan kardeş:
"—Ey birader! Doğru söylüyorsun. Söylemiş olduğun gibi, dünyada zulüm ve kötülüklerden işlemedik şey bırakmadım. Korkmadım ki, benim kötü işlerim yüzünden Hak Teâlâ benim tevbemi kabul etmez." deyince, Zülkifil ona şöyle cevap verdi:
'—Yâ birader! Günâhım çoktur diye Hak Teâlâ'nın rahmetinden ümit kesmek kâfirlere mahsustur. Yakînen bilesin ki, Hak Teâlâ kulları için rauf, rahimdir. Kulunun ne türlü günâhı olsa, Hak Teâlâ'nın rahmetinden bir zerre miktarı değildir!' Padişah bu haberi işitince:
'— Ey birader! Yürü felan zahide gidip halimi ona anlat. O da senin dediğin gibi derse, gel bana haber ver ki, varıp onun yanında tevbe edeyim." dedi.
Zülkifil vardı, o zahide durumu anlattı ve zahidin cevabını alarak geri döndü. Zahidin dediklerini padişah kardeşine anlatarak:
"—Ey birader! Günâh işleyip hemen pişman olmak da, tevbe etmek demektir. Günâh ne kadar çok olursa olsun pişman olan kul, tevbe etmiş demektir!' dedi.
Zülkifil'den bu cevabı işiten padişah, ne kadar malı varsa hepsini dervişlere hediye edip, taç ve tahtını terkederek o zahidin yanına gitti. Sıdk ile tevbe etti. Daha sonra o zahidin yanında ibâdet ile meşgul oldu. Akşam olunca

zahidin ve kendisinin önüne iki tabak yemek geldi. Bu sırada zahid:
'—Ey Emîr! Hak Teâlâ senin tövbeni kabul etti." dedi.
Emîr:
'-Delil nedir?" dedi.
Zahid:
—Bu yemekler Cennet'ten gelmiştir. Her gün bana bir tabak gelirdi, bugün iki tabak geldi. Yani senin nasibin de Cennetten geldi. Bu sebebten bildim ki, Hak Teâlâ senin tevbeni kabul etti." diye cevap verdi.
Bu haberi işiten emîr, yüzünü yere koyup secdelere kapanarak, Hak Teâlâ'nın ihsanlarına şükürler etti. Daha sonra beraberce yemeklerini yediler ve ibâdet ile meşgul oldular. Bir kaç gün böyle ibâdetle geçti. Bir gün emîr, zahide sordu:
'—Acaba Hak Teâlâ'nın kulları arasında sizden daha efdal kimse var mıdır?"
Zahid:
"—Falan yerde bir zahid daha vardır ki, onun makamı benimkinden daha yüksektir." diye cevap verdi.
Emîr bu haberi işitince ayakta durup zahidden müsaade alarak veda etti. Emîr öteki zahidin yanına varıp selâm verdi. Ulu bir ağacın altında ibadet ile meşgul olan zahid, emîrin selâmını aldıktan sonra ona oturmasını söyledi ve ahvalinden sual etti. Emîr bütün olanları anlattıktan sonra, beraberce ibâdet ile meşgul oldular.
Akşam olduğu zaman o ağaçta iki nar bitti. Zahid o narların birini alıp emîre verdi ve birini de kendisi yedi. Daha sonra ona dönerek:
"Yâ emîr! Müjdeler olsun ki, Hak Teâlâ senin tövbeni kabul etmiş. Bu ağaçta her gün, benim nasibim olarak bir tane nar biterdi. Bugün iki tane bitti ki, bunların biri senin nasibindir. Bunlar Hak Teâlâ tarafından gönderilmiştir!' dedi.
Her biri kendi nasibini yedi. Bir çok günler beraberce ibâdet ile meşgul oldular. Bir gün emîr, zahide sordu:
'—Yâ zahid! Acaba Hak Teâlâ'nın efdal kullan arasında senden daha makbul kulu var mıdır?"
Zahid:
'—Evet, falan dağda bir zahid vardır ki, onun mertebesi benden yücedir!' dedi.
Emîr:
"—Ey zahid! Beni duandan unutma ve yüce himmetini benden uzak tutma. Benim himmetin ve kerametinden Hak Teâlâ benim sönmüş cerağımı şenlendirdi." deyip veda etti.
O dağa doğru yola çıktı. Dağ ulaşınca bir mihrap önünde ak sakallı, nuranî bir şahsın ibâdet ettiğini gördü. Nura gark olmuş pîr, namazını bitirdikten sonra, emîr ona doğru ilerledi ve selâm verdi. Zahid emîrin selâmını aldı ve yanında ona yer gösterdi. Hâl ve hatırını sordu. Emîr ona durumunu anlattı. Sonra ibâdetle meşgul oldular.
Akşam olduğu zaman zahidin ve emîrin çevresinde yeşil otlar bitti ve yanlarındaki kayadan berrak bir su akmaya başladı. Zahid:
"—Benim kuvvetim bu ottur. Eğer bu otu sen de kanaat edersen, benimle beraberce kalabilirsin." diyerek o ottan bir deste koparark emîrin önüne koydu.
Emîr o ottan yedi ve lezzetinin şekerden daha şirin, kokusunun miskten çok daha güzel olduğunu anladı. Bundan sonra uzun zaman zahid ile emîr beraber kalarak ibâdet ile meşgul oldular. Sonra emîre ecel erişti, o vakit zahide dedi ki:
"—Senden bir talebim var, umarım ki kabul edersin."
Zahid:
"—Talebin nedir?" dedi.
Emîr:
"—Benim yanımda üzeri yazılı bir kağıt vardır. Ben hayata gözlerimi kapattıktan sonra, beni defin ederken bu kağıdı da benimle beraber mezara koyun." dedi ve emîr, zahidin önünde ruhunu teslim eyledi. Zahid onun üzerindekileri çıkardı. Koynunda üzeri yazılı kağıdı buldu. Şöyle yazılmıştı:
"Ey Allahım! Cümle kullarınının arasında benden daha günahkâr ve âciz kulun yoktur. Yüzüm kara olarak dergâhına varıyorum. Ey kerîm, ey Rahîm! Senin kereminden başka ümidim de yoktur. Kendi kereminden beni affedip rahmet eyleyesin."
Zahid bunu okuyup ağladı. Emîri yıkarken onun yanınbaşında emîr için, Cennet elbiselerinden kefen hazırlanmış olduğunu gördü ve bunlarla emîri kefenledi. Bir kabrin de hazırlanmış olduğunu görüp, yazılı kağıt parçası ile beraber hazırlanmış kabire defneyledi. Allah rahmet eylesin.

OTUZBEŞİNCİ SUAL

'—Yâ Muhammed! Bize Eshab-ı Rest'den haber ver." dediler. Hazreti Fahr-i Kâinat Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz şöyle buyurdu:
—Onlar Antakyalı idiler. Hikâyeleri şöyledir:
Hak Teâlâ İsa'ya peygamberlik verdi ve halkı dine davet etmesini emreyledi. İsa Peygamber de her tarafa adamlar gönderdi ki, Eshab-ı Rest'i imâna getirsinler.
İsa Peygamberin adamları Antakya'ya gittiler, şehre vardılar. Evvela Melik'i sordular. Melik'in ismi Katahan idi. İsa Peygamberin emri üzerine hak dine davet ettiler. Melik gazaba gelerek her birine beşer yüz sopa vurdurttu ve ondan sonra hapsettirdi. Bu haber, Hazret-i İsa'ya ulaştırıldı.
İsa Peygamber, Şem'un'u Antakya'ya gönderdi. Ona: '—Git, dostlarıma yardım eyle ve onları kurtar!' dedi.
Şem'un Antakya'ya gitti. Melik'in adamları ile dostluk kurdu. Kendisini, Antakya'ya geldiğinde Melik'in yanına götürdüler. Karşı karşıya geldikleri anda Şem'un'un cemali, olgunluğu, hâl ve tavrı Melik'e çok hoş geldi. Ona ihsanlarda bulunup yakınlarının arasına koydu. Bir müddetten sonra sevgi ve muhabbetleri birbirlerine karşı çok arttı, dostluktan sağlam bir hale geldi, işte bundan sonra Şem'un Melik'e:
"—Ey padişahım! Bize haber geldi ki, bundan bir müddet evvel iki adam buraya gelmiş ve peygamberlik dâvasında bulunmuş, doğru mu?" dedi.
Melik hemen cevap verdi:
"—Evet, doğrudur..."
"—Peki, hiç onlardan dinlerinin nasıl bir din olduğunu sordunuz mu?"
"—Hayır, öfkemden böyle bir şey sormadım."
"—Eğer müsaade ederseniz buyur, getirsinler. Bir kere onlar ile konuşalım."
Melik emreyledi, elçileri getirdiler. Şem'un onlara sordu:
"—Siz kimlersiniz, sizi buraya kim gönderdi, nereden geldiniz ve dininiz nasıl?"
Onlar cevap verdiler:
'—Bir dindir!.. Bizi buraya gönderen, cümle mahlûkatın rızkını veren Âlemlerin Rabbinin hak peygamberidir!'
Şem'un sordu:
'—Bu dediğiniz sıfatlar nedir?"
Onlar şu cevabı verdler:

"—Allah Teâlâ dilediğini yapar."
Şem'un:
"—Bahsettiğiniz peygamberin delili nedir?" diye sordu.
"—Ölüyü diri kılıp, körü gözlü eder. Kurumuş ağaçlara hayat verip, onları taze fidan kılar ve yemişler verdirir."
Şem'un:
"—Peki, söylediğiniz burada hazır mıdır?" dedi.
"—Hayır, fakat biz onun elçileriyiz. Bizim «Mîamız onun duası demektir." dediler.

Bunun üzerine Şem'un, Melik'e dönerek:
"—Yâ Melik! Emir buyur, bir âmâ getirsinler. Bakalım bunlar ne yapacaklar." dedi.
Melik, anadan doğma bir âmâ bulup getirmelerini emreyledi. Melik'in emri yerine getirilmişti. Anadan doğma bir kör bulup getirdiler ve onların karşılarına çıkardılar. Söz Şem'un'da idi. İsa Peygamberin elçilerine:
"—Haydi! Kudretinizi gösterip şu âmâyı gözlü kılın." dedi.
Onlar, ellerini kaldırıp dua ettiler. Allah'ın izni ile gözleri açıldı ve etrafı görerek sevinç gözyaşları döktüler.
Bunun üzerine Şem'un Melik'e dönerek dedi ki:
"Padişahım! Ömrün uzun olsun. Tapılan bu putlarda acaba hiç bir kudret var mıdır ki, körlerin gözlerini açabilsin? Olmadığına şübhe yoktur. Madem ki öyledir, niçin bunları mabud edinmişsiniz?"
Melik şu cevabı verdi:
"—Putlarımız şu asil işi yapamazlar. Onlar ne işitir ve ne de görürler."
Sonra elçilere döndü:
"—Eğer sözünüz gerçek ise, ölüyü de diriltin görelim.' dedi.
Elçiler dua ettiler. Hep beraber kabristane gittiler. Başında durdukları bir kabir açıldı, bir ölü başını uzatıp kabirden dışarıya baktı ve Melik'e hitap etti:
"—Ey Melik! Onların sözlerine inan. Onların Allah'ı ve dini hakdır. Benim halime bak gör ki, yedi gündür dünyadan ayrılıp âhirete gittim. Hak Teâlâ'yı bırakıp bâtıl dine taptığım için türlü azablar çekmekteyim. Şu anda semaların kapısı açıldı, bütün melekler bu üç elçininin güzel yüzünü seyretmektedirler."
Melik sordu:
"—Yâ ölü! Üç elçi dedin. Bunların ikisi karşımızda bulunmakta. Ya birisi nerededir?.."
Ölü:
"—Onların ikisi karşınızda, biri de yanınızdadır." diye cevap verdi.
Bunun üzerine Melik, Şem'una dönerek: "—Sen de bunlardan mısın?.." diye sordu. Şem'un:
"—Evet, ben de onlardanım. Yani üçümüz de Resullerdeniz." diye cevap verdi.
Hak Teâlâ'nın izni ile gösterilen bütün kerametler, o şehir halkına hiç tesir etmedi, onlardan hiç biri imâna gelmedi.
Yalnız Habibi Neccâr imâna geldi ve padişahın önünde, üç elçinin karşısında Allah'a imân edip Hak dinine girdi.
Bunu gören Melik sordu:
"—Yâ Habib Dininden çıktın mı?"
Habib:
"—Bâtıl dinden çıkıp Hak dinine girdim." diye cevap verdi:
Melik:
"—Yâ Habib! Dinine dön, yoksa seni parça parça ettiririm.' diyerek onu korkuttu.
Habib:
"—Ne edersen et! Ben imâna geldim. Artık geri dönüp kâfir olamam." dedi.
Bunun üzerine gazaba gelen Melik, emrederek onu parça parça ettirdi. Habib'in temiz ruhu Firdevs-i Âlâ'ya gitti. Habib-i Neccar'ın her parçası şehrin bir kapısına asıldı ve ondan sonra, o üç Rasûl de Melik tarafından şehid ettirilerek şehrin kapısına bıraktırıldı.
Bu büyük olaylardan sonra Hak Teâlâ, o kavme gadap ederek hepsini birden helak eyledi.
İşte Eshab-ı Rest, bu üç Rasûldür.

OTUZALTINCI SUAL

"—Yâ Muhammed! Eshab'ül-Uhdut kimlerdir? Bize haber ver..." dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdular:
—Uhdut, Bayreyn ve Yemen vilâyetlerinde yaşayan büyük sihirbazlardandır. Bunlardan birinin bir oğlu vardı. Bir sihirbaza sihir öğrenmek üzere vermişti. Çocuk her sabah giderek sihir öğrenir, akşam olunca da babasının yanına dönerdi. Fakat çocuğun yolu üzerinde bir kimse vardı ve bu kişi âbid biri olup İsâ Peygamberin ümmetinden idi. Daima yüksek sesle incil okurdu. Çocuk da gelip geçerken bu sesi işitirdi. Bir gün onun yanına vardı:
"—Ey Pîr! Bu okuduğun nedir ki, beni çok duygulandırdı." dedi.
O Pîr:
"—Allah'ın kelamıdır?' diye cevap verdi.
Çocuk sordu:
'—Allah dediğin, bizim putlarımız değil midir?"
"—Allah öyle Allah'dır ki, yerleri, gökleri, ay, güneş ve yıldızlan, cümle mahlûkatı yoktan var edip rızkını veren ve yaşatandır. Bu okuduğum kitap, O'nun kelamıdır!' diye cevap verdi.
Çocuk yine:
"—Yâ Aziz! Bu ilm-i şerifi bana tâlim ettirir misin? Hem söylediğin Allah'ın yolunu bana gösterir misin?" diye sordu. O Pîr, bu çocukta kabiliyet olduğunu görmüştü.
"—Tâlim edeyim, fakat kimse duymasın." dedi.
Bunun üzerine çocuk, her gün o pîrin yanına gelip ilim öğrenmeye başladı. Ana-babası çocuklarını sihir öğreniyor zannederlerdi.
Bir gün yine o âbide giderken yolun bir tarafında, halkın toplanmış olduğunu gördü. Merak ederek o tarafa gitti. Baktı ki, bir ejderha halkın yolunu kesmiş. Çocuk kendi kendine:
'—Âbidin sözü ve dini gerçek ise, bu ejderha benim elinde bir taş ile helak olur!' diye düşündü ve yerden bir taş alıp Allah'a sığınarak o ejderhanın sırtının ortasına vurdu. Allah-ü Teâlâ'nın emri ile helak oldu. Bu hadise karşısında çocuk "Elhamdülillah! Dini, Hak dini imiş." deyip sevinerek doğruca o kimsenin yanına geldi. Ona durumu anlatarak:
'—Hakikaten dinin, Hak din imiş. Allah-ü Teâlâ'nın yardımı ile ejderhayı bir taşta öldürdüm." dedi.
Bunun üzerine o ihtiyar dedi ki:
'—Sana müjdeler olsun! Bundan sonra senin elinden çok hünerler ve çok işler gelecektir. Fakat bunları sana benim öğrettiğimi sakın kimseye söyleme."
Eshabü'l-Uhdut'un bir beyi vardı. Onun da kardeşinin bir oğlu vardı. Güzel yüzlü ve akıllı bir kimse idi, yalnız iki gözü âmâ idi. Pîr'in talebesinin ejderhayı bir taşla öldürdüğünü bu beye haber verdiler. Bey haber gönderip o çocuğu huzuruna getirtti ve ona:
"—Ejderhayı sen mi öldürdün?" diye sordu. Çocuk:
'—Hak Teâlâ'nın izni ile, ejderha benim elimden çıkan taşla helak oldu." diye cevap verdi.
O huzurda gözleri görmeyen delikanlı da bulunmakta idi. Çocuğa hitap ederek dedi ki:
"—Şayet söylediğin gerçek ise, dua eyle ki benim gözlerim görsün.'
Çocuk da ona şöyle dedi:
'—Şayet Hak Teâlâ gözlerine nur verirse, Hak Teâlâ'nın birliğine inanıp, kalben bunu söyleyip imâna gelir misin?"
Âmâ:
'— Evet, gelirim." diye cevap yerdi.
Bunun üzerine çocuk dua eyledi. Allah'ın izni ile âmâ delikanlının gözleri açıldı ve mayası temiz insan, derhal imâna geldi.
Bu hali gören yiğitin amcası Melik, çocuğa sordu: '— Bu işi nasıl yaptın?" Talebe çocuk cevap verdi:
"—Benim Allahım, iki cihanı yoktan var edip, mahlûkatın nzkını veren Allah'tır. Kardeşinin oğlunun gözünü O açtı."
Bu cevabı duyan Melik, hiddetlendi ve haykırdı:
'—Niçin dininden çıktın?.. Yanlış yola gittin? Gel dinine gir, yoksa seni parça parça ederim."

Çocuk cevap verdi:
'—Ne yaparsan yap. Ben Hak Dinini buldum, ondan ayrılamam."
Bunun üzerine Melik'in vezirleri işe karışarak dediler ki:
"—Yâ Melik! Bu çocuğu fitneye o pîr düşürmüştür. Dininden çıkarmış ve bunları ona öğretmiştir."
Bunu duyan Melik, gazaba gelerek emreyledi ve o kulu yakalatarak dört parça ettirdi. Ondan sonra cellâda emretti, kılıcı çocuğa da vurdu. Fakat kılıç kesmedi. Bunun üzerine bey, delikanlıyı dağdan aşağıya atmalarını emretti. Çocuğu dağın başına çıkardılar ve buradan aşağıya atmak istediler. Çocuk Allah'a dua etti. Daha duası tamam olmadan heybetli bir ses geldi, dağ zelzele gibi sarsılmaya başladı. Cellâtlar dağdan aşağı düşerek helak oldular.
Çocuk kurtularak Melik'in yanına geldi ve ona:
'—Ey Melik! Benim nasihatimi kabul et! Seni yoktan var eden Allah'a imân eyle." dedi.
Melik ona:
'—Sen, cellâtların elinden nasıl kurtuldun?" diye sordu.
Çocuk şöyle cevap verdi:
"—Benim Allahım beni sakladı ve senin cellâtların helak oldular!'
Bunun üzerine Melik yine gazaba gelerek, çocuğun boğazına taş bağlayarak denize atmalarını emreyledi. Çocuğu bir kayığa koyup denizin ortasına doğru yola çıktılar. Fakat bu anda bir tufan koptu, göz gözü görmez bir hale geldi. Bu tufan esnasında havadan büyük kuşlar gelerek kayıkta olanların yanlarından yapışıp onları denize attılar. Çocuk denizde yalnız kaldı. Daha sonra tufan sakinleşti. Kayık, ağır ağır sahile yanaştı. Karaya çıkan çocuk, derhal Melik'in yanına gitti. Melik onu .görür görmez hayretle sordu:
"-Nasıl kurtuldun?"
"—Benim Allahım, senin adamlarını denizde helak etti, beni kurtardı. Sana tekrar söylüyorum, inadı bırakarak imâna gel. Yoksa Allah-ü Teâlâ'nın gazabına uğrarsın."
Melik, aklını başını toplayıp düşündü ve anladı ki, bu çocuğa kötülük etmek isteyenlerin hepsi de helak olmaktadır. Hemen Hak Teâlâ'ya imân eyledi. Cümle kabilesi ile beraber Hak yolunu tuttular, Allah'a bağlanarak kalben imân ettiler ve Hak Teâlâ'nın gazabından emin oldular.
İşte, Eshab'ül-Uhdut bunlardır.

OTUZYEDİNCİ SUAL

Müşrikler:
'—Yâ Muhammed! Bize denizlerin aslından haber ver..." dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat cevap buyurdular:
—Denizlerin aslı, Nuh Tufanı'ndadır. Hak Teâlâ bu dünyaya tufan gönderip Nuh Peygamberin kavmini yok etmek istemiş olacak ki, yere sularını yeryüzüne çıkarmasını ve göğe de sularını yeryüzüne indirmesini emreyledi. Bu sırada Cebrail Aleyhisselâm gelerek, Nuh Peygambere bir gemi yapmayı öğretti. Nuh Peygamber de gemisini yaparak tamamladı. O kavim, Nuh'un gemisini necasetle doldurdu. Onlar, uyuz hastalığından âciz kaldılar.
Bir gün o kavimden olan birisi geldi. Geminin içine büyük abdest ederken düştü, yine çıktı ve bir suya giderek yıkandı. Necaset bulaşan yerlerinde hiç bir hastalık kalmadı. Tekrar ederek geri kalan yerlerine sürdü, her tarafı iyi oldu.
Hemen bu haberi o kavme verdi. Hepsi de üşüştüler. Bütün o necaseti bütün azalarına ve yüzlerine sürdüler, şifa buldular. Bu sebepten Nuh'un gemisini temizlediler. Daha sonra Nuh'un nurundan nur çıktı. O kavmin tufana gark olacağını anladı. Kendi taallukatından olanlar ile bütün canavarlardan çift alarak gemiye koydu. Ondan sonra da yerlerden sular çıkmaya, göklerden sular inmeye başladı. O kavmin geri kalanları yüksek bir dağın başına çıktılar. Sular o dağı da bastı, hepsi helak oldular. Sular, dağlardan kırk arşın yukarı çıktı. Dünyayı tamamen tufan istilâ etti. Nuh Peygamberin gemisinde olanlardan başka, dünya yüzünde hiç kimse kalmadı.
Bir müddet sonra, Hak Teâlâ'nın emri ile sular yavaş yavaş çekilmeye başladı, işte bildiğimiz bu denizler, o tufandan geriye kalan sulardır.
Hak Teâlâ'nın emri ile, bu denizlerin suyunun acı olmasının da sebebi şudur:
Yarın kıyamet gününde bütün mahlûkat Sırat'tan geçecek; kâfirler Cehenneme düşecek, inananlar ise selâmet ile geçerek Cennet'e girecekler. Ondan sonra da Nuh Tufanı'nda olduğu gibi, denizler dünyayı kaplayacak, işte o zaman Hak Teâlâ Cebrâil'e dünyaya inmesini ve bütün suları, yeryüzünde bir damla su kalmayacak şekilde götürmesini emredecek. Cebrail yeryüzündeki bütün suları yedinci kat semaya götürüp:
"—Yâ İlâhi! Emirlerini yerine getirerek bütün suları getirdim, şimdi ne yapayım?.." diyecek.
Hak Teâlâ da Cehennem bekçisi Mâlik'e emredecek ve o suları Cehennem ehlinin boğazına koyacaklar. Allah korusun, o su' Cehennem ehli olanların ciğerlerine erişmeden, onlann boğazları kuruyacaktır.

OTUZSEKİZİNCİ SUAL

"Yâ Muhammed! Semaların kilidinden haber ver... Göklerin kilidinin anahtarı nedir?" dediler.
Server-i Enbiya Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz cevap buyurdular:
—Semaların kilidi, kâfirlerin küfrü ve kul hakkı, yetim hakkı âsilerin isyanıdır. Zira, onlar Hak Teâlâ'nın kelâmına ve benim Peygamberliğime inanmazlar, kitablara itikat etmezler. Onların amelleri semaya çıkmadığı gibi, Hak Teâlâ'nın rahmeti de onların üzerine inmez.
Semaların kilidi bunlardır, fakat anahtarı, Kelime-i Tevhid'dir. Yani Hak Teâlâ'nın birliğine, kitablarına, emre, nehye, haşre, neşre, Cehenneme, Mizan'a ve Sırat'a inanmaktır.
Bir kimse kâmil olup canına bunlar anahtar olduğu zaman, o kimseye göklerin kapılan açılır ve rahmet melekleri, yedinci kat semalardan inerek onun adını said defterine yazarlar, işte göklerin anahtarı budur.

OTUZDOKUZUNCU SUAL

'—Yâ Muhammed! Kaf Dağından haber ver." dediler.
Hazret-i Fahr-i Kâinat buyurdu ki:
—Kaf, bu cihanı kaplayan bir dağ olup, dünyanın tam ortasındadır. Yeşil zebercedden daha yeşil olan öyle bir rengi vardır ki, semalarda görünen yıldızlardaki yeşillik, onun renginin aksidir.
Hak Teâlâ yeri yarattığı zaman, yer Hak Teâlâ'ya inledi ve:
"—Yâ İlâhi! Beni bunun için mi yarattın? İnsanoğlu benim üzerimde türlü fesat ve musibetler etmektedir!' diyerek karar tutmadı.
Bunun üzerine Hak Teâlâ, Kaf Dağını yarattı ve onunla yere karar verdi. Yer, doğru yolu seçti.
Hak Teâlâ Kaf Dağının ardında öyle bir yer yarattı ki, genişliği dünya kadar olup meleklerle doludur. Oradaki melekler o kadar çoktur ki, eğer semadan yere bir iğne bırakılsa yere düşmez. Oradaki her meleğin elinde, üzerinde "Lâilâhe illallah, Muhammedün Resûlüllah" yazılı olan birer nurdan bayrak vardır. Cuma gecesi olduğu zaman, bütün melekler Kaf Dağı'nın üzerine çıkıp, dünyanın ortası olan o yerde dururlar ve:
'—Yâ İlâhi! Muhammed ümmetine rahmet eyle, onları Cehennem azabından âzâd eyle..." diye dua ederler.
Bütün gece bu şekilde dua ettikten sonra sabahleyin de:

"—Yâ İlâhi! Bugün gusül ederek cuma namazı kılacak olan kimselere rahmet eyle..." diye dua ederler.
Hak Teâlâ azamet ile:
'—Ey meleklerim! Kendi fazl-ı keremimden, cuma namazı kılacak olanları daha şimdiden yargıladım ve onlara rahmet eyledim." buyurarak meleklerine cevap verir.

KIRKINCI SUAL

'—Yâ Muhammed! Âhir zamanda dünyadaki şehirlerin harap olmasından haber ver..." dediler.
Server-i Enbiya Sallallahü Aleyhi Vesellem Efendimiz buyurdular ki:Cenâb-ı Hak Kur'an-ı Kerîm'de:
"Ve hiç bir ülke yoktur ki, illa onu kıyamet gününden evvel biz helak ederiz."
(İsrâ Sûresi, âyet 58) buyurmuştur.
Âhir zamanda Hak Teâlâ her vilâyete bir gazab verecektir. Fakat o zaman yeryüzünde Kur'an hükmü ve benim sünnetim ile amel etmiyecekler. Hak Teâlâ bu azab ve gazabı, halkın fesat ve musibete talip olduğu zaman verecek ve dünyada bulunan şehirleri harab edecek.
Hicaz, Mekke ve Yemen şehirlerine geniş ölçüde hastalık yayılacak.
Medine şehri baştan başa kızıl hastalığına tutulacak.
Mısır ve Batı şehirleri zelzele ile harab olacak.
Rum ve Firengistan'ı kıtlık harab edecek.
Taberistan ve Fars şehirleri, bir faciadan harab olacak.
Irak'ı Süfyanoğullarından bir kişi harab edecek.
Bağdad, Musul ve Diyarbakır suya gark olacak.
Horasan, Tatar ve Abaza taun hastalığından harab olacak.
Semerkand, Kaşkar, Keşmir ve Kabil, Hindistan kâfirlerin elinde harab olacak. Böyece dünyada nizam ve intizam kalmayacak. Bundan sonra Deccal Aleyhillâne çıkacak, dünyayı tamamiyle gezecek. Mekke, Medine, Kudüs ile Turisinâ'ya uramıyacak. Bundan sonra Hak Teâlâ'nın emri ile Hazret-i İsa, altında bir ak burak, bir elinde mızrak bulunduğu halde yere inecek. Aynı zamanda iki ak bulut parçasının taşıdığı muhteşem bir tahta geçerek oturacak ve mü'minler mesud olacaklar.
Hazret-i İsa, Deccal'in üzerine büyük bir ordu ile yürüyüp harbedecek ve Deccal'i mağlub edecek. Bundan sonra Hak Teâlâ yere emreylecek, yer Deccal'i tutacak. Hazret-i İsa onun üzerine vararak elinde taşıdığı mızrak, Deccal'in göğsünü delip geçecek, Deccal Aleyhillâne helak olup yere yıkılacak. Mü'minler Deccal'e ait yeryüzünde hiç bir şey bırakmıyarak hepsini temizleyecekler.
İsa Aleyhisselâm benim halifem olup, kırk yıl dünyada adaletle hüküm sürecek. O zamanın yılları bir ay, günleri de bir saat kadar olacak. İşte bu şekildeki yıllar ile Hazret-i İsa, kırk yıl hükümran kalacak. Kırk yıl tamam olunca Hazret-i İsa, sahrasında ibâdet ederken ruhunu Hakka teslim edecek. O vakit müslümanlar toplanarak Hazret-i İsa'nın cenazesini yıkayacaklar ve ibâdetlerini yaptıktan sonra Medine'ye getirerek benim haremime defnedecekler.
Bundan sonra Yecüc ve Mecüc meydana çıkacak. Onların Malülân ve Taliun adında padişahtarı olacak. Her birinin yüz bin askeri olacak. Onların adamları çok olup Malülân'ın askerleri bütün suları içip kurutacak. Ondan sonra çıkacak olan Taliun' un askerleri ise bütün kuyuların ve denizlerin suyunu içip tüketecekler, ırmaktarı kazıp buraların yataklarında sular arayacaklar.
Bunların boyları iki arşın olacak ve genişlikleri bir arşından zayıf olmayacak. Yüz batman ağırlığındaki taşı, bir ok atımı mesafeye atabilecekler.
Yecüc ve Mecüc, Nuh Oğullarından Ham neslinden gelecek. Sakalları bulunmayacak ve bıyıkları ağızlarını örtmüş olacak. Kadınları oğlan doğurmayacak, ölmeyecekler ve biri kız, biri de oğlan olmak üzere ikiz çocuk dünyaya getirecekler.
Yecüc ve Mecüc'ün çıktığı yerde bir su bulunacak. Bu, çok muazzam ve büyük bir su olacak. Onlar bu suyu içip kurutacaklar. Ondan sonra dünya yüzüne yayılacaklar. Kırk yıl padişahlık edecekler. Müslümanlar onlarla harb etmekten âciz kalacak ve utanç duyacaklar; ve benim kabr-i şeriflerime gelerek yardım isteyecekler.
Hak Teâlâ'nın izni ile kabrimden:
'—Korkmayın! Hak Teâlâ sizleri onların kötülüklerinden saklayacaktır!' diye sesleneceğim.
Bunu takiben Hak Teâlâ bir canavar yaratarak Yecüc ve Mecüc'lerin üzerine yollayacak ve canavar, onlann hepsini helak edecek. Hak Teâlâ kuvvetli bir rüzgar gönderecek, onları süpürüp denizlere dökecek ve şiddetli yağmurlar yağıp yeryüzünü onların bütün pisliklerinden yıkayıp tertemiz edecek.
Müslümanlar Hak Teâlâ Hazretlerine şükürler edip bahtiyar olacaklar. Bundan sonra kıyamet alâmetleri belirecek ve kıyamet kopacak.
İşte sormuş olduğunuz suallerin cevabları böyledir. Ancak bütün bunların içyüzünü, yine bütün Âlemlerin Rabbinden başka bilecek hiç kimse yoktur, insan için her şey sınırlanmıştır. Geçmiş ve gelecekte bir çok şeyler meçhuldür ve meçhul kalacaktır. Çünkü kâmil insanlar, Allah-ü Teâlâ'nın izni ile muayyen yerlere kadar Allah'ın sırlarını bilebilirler.

BU SORULARI SORANLAR İMÂNA GELİYOR

Server-i Enbiya'nın verdiği cevaplar karşısında kâfirler âciz kaldılar. Gözlerine ve kalblerine nur doldu. Hak Teâlâ'nın lütfü ile eriştikleri bu nur, onlann ruhlarını ferahlattı. Derhal kalblerini imân bürüdü ve Server-i Enbiya'nın talimi ile Kelime-i Şehâdet getirerek ihlâs ile:
"Eşhedü en la ilahe illallah ve eşhedü enne Muhammeden abdühû ve rasülüh." diyerek müslüman oldular.
Bunların Hak yoluna kavuşmalarının ve nurlu saadet yolunu seçmelerinin haberi, bir anda dünyaya yayıldı. Bunu duyan sayısız kimseler, birbirleri ile yarış edercesine imâna gelmeye ve müslüman olmaya başladılar. İslâm Dininin parlaklığı, beşeriyete nur ve huzur getirdi.
Hak Teâlâ cümlemizi iki cihanda aziz etsin, son nefeste imânla çene kapayanlardan eylesin. Mahşer gününde Peygamber Efendimizin şefaatinden ve ehl-i beytinin himmetinden mahrum kılmasın.
"Âmin yâ muin bihürmeti seyyidil mürselin."

ŞEVKET GÜREL
Eyüp-tstanbul
1990